

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ŠPANIA DOLINA NÁVRH TEXTOVÁ ČASŤ

Objednávateľ : **OBEC ŠPANIA DOLINA**
Poverený
Obstarávaním : Ing. arch. Pavel Bugár
Banská Bystrica, Sládkovičova 74
reg. číslo: 264
Zhotoviteľ : Ing. arch. Anton Supuka
autorizovaný architekt SKA
č. autorizačného osvedčenia 0863 AA
Stupeň : Návrh
Zákazka : 1/2018
September 2023

SPRACOVATEĽSKÝ KOLEKTÍV

Hlavný riešiteľ :

Ing. arch. Anton Supuka

Urbanizmus, architektúra, rekreácia, výroba,
Životné prostredie, demografia, bývanie,
občianske vybavenie, širšie územné vzťahy
CO, PO, zamestnanosť, tvorba krajiny:

Ing. arch. Anton Supuka

Dopravný systém :

Ing. Anna Brašenová

Elektrická energia a elektronické komunikácie:

Ing. Štefan Tropp

Vodné hospodárstvo :

Ing. Miroslava Supuková

Ochrana poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov:

Ing. arch. Anton Supuka

Spolupráca a počítačová grafika:

Ing. arch. Ivan Supuka

Ochrana prírody a USES..... RNDr. Ivetta Kavčáková,
Mgr. Veronika Škojcová.

OBSAH

A ZÁKLADNÉ ÚDAJE	5
A. 1 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI	5
A. 2 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU.....	6
A. 3 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA SO ZADANÍMA SO SÚBORNÝM STANOVISKOM ... Z PREROKOVANIA ONCEPTU.....	7
B RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	7
B.1. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS.....	7
B.2. VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASŤÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU EGIÓNU.....	8
B.3. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE	14
B.4. RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA	16
B.5. NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA	17
B.6. NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE VRÁTANE URČENIA PRPUSTNÉHO, OBMEDZUJÚCEHO A ZAKAZUJÚCEHO FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA	20
B.7. NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE	21
B.8. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE	27
B.9. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	27
B.10. NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI	31
B.11. NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ	33
B.12. NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA DOPRAVNÝ SYSTÉM OBCE ENERGETIKA A TELEKOMUNIKÁCIE VODNÉ TOKY A VODNÉ HOSPODÁRSTVO	35
B. 12.1. DOPRAVNÝ SYSTÉM OBCE	
B.12.2. VODNÉ HOSPODÁRSTVO	
B.12.3. ENERGETIKA A ELEKTRONICKÉ KOMUNIKÁCIE	
B.12.4. ZARIADENIA CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA	
B.13. KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	52
B.13.1. OVZDUŠIE	
B.13.2. OCHRANA VÔD	
B.13.3 OCHRANA PRÍRODY	
B.13.4. ZELEŇ	
B.13.5. ODPADY	
B.13.6. RADÓN	
B.13.7. GEOTERMÁLNA ANERGIA	
B.13.8. HLUK A VIBRÁCIE	
B.14. VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV	59
B.15. VYMEDZENIA PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU, NAPR. ZÁPLAVOVÉ ÚZEMIE, ÚZEMIE ZNEHODNOTENÉ ŤAŽBOU	60

B.16. OCHRANA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY /VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNÝCH POZEMKOV/	62
B.17. KOMPLEXNÉ HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMA Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV	63
C. ZÁVÄZNÁ ČASŤ	65
C1. ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA NA FUNKČNÉ A PRIESTOROVO HOMOGÉNNE JEDNOTKY V NADVÄZNOSTI NA OKOLITÉ ÚZEMIE	66
C2. URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH A VYLUČUJÚCICH PODMIENOK VYUŽITIA PLÔCH, INTENZITY ICH VYUŽITIA	67
C3. ZÁSADY A REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE OBČIANSKEHO VYBAVENIA	71
C 4. ZÁSADY A REGULATÍVY VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA	71
C 5. ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VYTVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY, VRÁTANE PLÔCH ZELENÉ	73
C 6. ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	81
C 7. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE A HRANÍC MEDZI SÚVISLE ZASTAVANÝM ÚZEMÍM, ÚZEMÍM URČENÝM NA ZASTAVANIE A OSTATNÝM ÚZEMÍM OBCE	82
C 8. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ZEMÍ.....	82
C 9. PLOCHY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, NA VYKONANIA DELENIA A SCEĽOVANIA POZEMKOV, NA ASANÁCIU A NA CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY	87
C 10. URČENIE ÚZEMÍ PRE KTORÉ JE POTREBNÉ OBSTARÁŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY	87
C 11. ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB	87
C 12. SCHÉMA ZÁVÄZNEJ ČASTI A VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB	88
D. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE - (MAPY A TEXTY).....	89

GRAFICKÁ ČASŤ

1. Výkres širších vzťahov.....	M 1:25 000
2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia + záväzná časť a verejnoprospešné stavby.....	M 1:5 000
2A. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia + záväzná časť a verejnoprospešné stavby.....	M 1:2 000
3. Výkres verejného dopravného vybavenia	M 1:2 000
4. Výkresy verejného technického vybavenia.....	M 1:2 000
5. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES.....	M 1:5 000
6. Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely.....	M 1:2 000

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A. 1 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

Prírodné danosti územia obce Špania Dolina sa stali predpokladom vytvorenia charakteristickej sídelnej a krajinnej štruktúry, ktorá vďaka svojim špecifickým hodnotám bola dôvodom pre vyhlásenie územia za pamiatkovú rezerváciu. Morfológia terénu ale aj excentrická poloha obce umožnili pomerne veľkú zachovalosť kultúrno – historických hodnôt jej územia.

Vízia rozvoja :

Zachovaný typický ráz dediny s využitím miestnych zdrojov, zručností a tradícií v rozvoji obce a zlepšené životné podmienky obyvateľov dobudovanou technickou vybavenosťou, rozvojom remeselnej výroby a primeraným cestovným ruchom.

Cieľ č. 1:

Zlepšenie životného prostredia obnovou obce s ohľadom na jej jedinečnú históriu

1. Zlepšiť kvalitu životného prostredia a technickej infraštruktúry obce
2. Zvýšiť príťažlivosť obce a krajiny
3. Vytvárať podmienky pre rozvoj vzdelávania, kultúry a športu

Cieľ č. 2:

Rozvoj remesiel a vidieckeho cestovného ruchu so zameraním na poznávací cestovný ruch a turistiku.

1. Zlepšiť ochranu a starostlivosť o historické pamiatky obce.
2. Vytvoriť podmienky pre rozvoj turizmu a propagáciu obce
3. Podporovať podnikanie s dôrazom na zamestnanosť v obci

Popis trendov a predpokladov rozvoja obce

- V prospech akcelerácie rozvoja obce je potrebná funkčná stratégia obce Špania Dolina na aktivity, ktoré by udržali domáce a aj priťahli mladé produktívne, vzdelané kategórie obyvateľov banskobystričského regiónu. Vzhľadom na významný rekreologický potenciál obce sa pozitívne takým javí cestovný ruch.
- Odvetvie rekreácie a cestovného ruchu je potrebné zhodnocovať ako dôležitý faktor budúceho ekonomického a sociálneho rozvoja obce a jej okolia. Môže podporiť stabilizáciu, až nárast počtu obyvateľov obce, s predpokladom skvalitnenia jej celkovej demografickej charakteristiky a hospodárskeho postavenia.
- Atraktivita obce v podobe vytvorenia optimálnych podmienok pre rozvoj bývania a pracovných príležitostí a návštevnosti s výraznou orientáciou na geoturizmus sa javí ako

hlavný indikátor možnej prosperity. Rozvoj obytnej funkcie, vybavenosti a služieb pre turizmus znamená jeden z hlavných priestorotvorných urbanizačných aspektov.

Nové ciele rozvoja obce výhľadovo do roku 2030 :

- Zvýšiť návštevnosť statickým aj dynamickým cestovným ruchom v geoturizme
- Vytvoriť podmienky pre príchod nových investícií v cestovnom ruchu
- Vytvoriť podmienky pre zvýšenie príjmov do rozpočtu obce zvýšením príjmov z cestovného ruchu a zvýšením počtu stálych obyvateľov
- **vytvoriť predpoklady a podmienky pre rozvoj bývania zlepšovaním stavebnotechnického stavu existujúcich domov a len výnimočne využitím parcelných prieluk v zastavanom území obce intenzifikáciou zastavaného územia**
- vytvoriť predpoklady a podmienky pre rozvoj cestovného ruchu, rekreácie a turizmu, s ohľadom na prírodné danosti katastrálneho územia obce, vidiecky turizmus, agroturistiku, cykloturistiku a rekreačnú turistiku podhorského a horského typu
- určiť podmienky pre rozvoj občianskej vybavenosti a služieb
- vytvoriť podmienky pre dobudovanie technickej infraštruktúry
- vytvoriť predpoklady a podmienky pre optimalizáciu automobilovej, cyklistickej a pešej dopravy aj vo väzbe na šport a rekreáciu

A. 2 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU

Obec Špania Dolina má schválený **Územný plán zóny rezervácie ľudovej architektúry** (ÚPN-Z PLRA) spracovaný v rámci Územnoplánovacej dokumentácie veľkého územného celku Nízke Tatry v roku 1984. Bol schválený bývalým ONV Banská Bystrica uznesením č. 155/84 zo dňa 20. 7. 1984. Zhotoviteľ URBION Bratislava pobočka Banská Bystrica, hlavný riešiteľ Ing. arch. Vladimír Letovanec. Vzhľadom na dlhý časový interval od spracovania tohto dokumentu sa obec rozhodla v súlade s platným stavebným zákonom zabezpečiť nový územný plán obce.

K vyššie uvedenému územnému plánu bolo v minulosti období vyhotovených 6 zmien a doplnkov.

Doplnok č. 1 spracovaný v roku 1998 rieši lokalitu Šachtičky. Rieši rozvoj lyžiarskeho strediska Šachtičky (dobudovanie vlekov, zasnežovanie a zvýšenie kvality poskytovaných služieb). Väčšina navrhovaných rozvojových aktivít je podľa tohto dokumentu zrealizovaná.

Doplnok č. 2 spracovaný Ateliérom urbanizmu, architektúry a dizajnu v Banskej Bystrici – autor Ing. arch. Vladimír Letovanec v roku 1998. Bol schválený Obecným zastupiteľstvom Špania Dolina uznesením č. 33/98 zo dňa 9. 12. 1998. Vyhlásený bol Všeobecne záväzným nariadením obce Špania Dolina č. 5/1998. Rieši rozvoj bývania a rekreácie v obci a zrušenie stavebnej uzávery. Podľa tohto dokumentu bolo vybudovaných viacero nových domov na severnom aj západnom okraji obce a športoviská. Veľký súbor rodinných a rekreačných domov na severozápadnom okraji obce nebol vybudovaný vzhľadom na veľkú svahovitosť územia a na nevybudovanú dopravnú a technickú infraštruktúru, ktorá je v podmienkach obce nereálna.

Doplnok č. 3 spracovaný Ateliérom pre architektúru Banská Bystrica – Ing. arch. Jozefom Troligom v roku 2005 rieši umiestnenie jedného rodinného domu v centrálnej časti obce. Dom je zrealizovaný.

Doplnok č. 4 spracovaný projekčným ateliérom URBANIA Banská Bystrica – autorka Ing. arch. Blažena Kováčová v roku 2007 rieši umiestnenie jedného rodinného domu v lokalite Nad Klopačkou. Dom nie je zrealizovaný.

Doplnok č. 5 spracovaný projekčným ateliérom URBANIA Banská Bystrica – autorka Ing. arch. Blažena Kováčová v roku 2006 rieši ďalší rozvoj rekreačného strediska Šachticky pre športovo - rekreačné zariadenia, rekreačné služby a ubytovacie zariadenia. Podľa tejto dokumentácie sa postupne navrhovaný rozvoj realizuje.

Doplnok č. 6 spracovaný projektovou kanceláriou A.U.R.A. Banská Bystrica – autor Ing. arch. Jozef Dižka rieši prepojenie územia obce Špania Dolina s rekreačným strediskom Šachticky horským dopravným zariadením - sedačkovou lanovkou a územie pre lyžiarsku zjazdovú trať + záchytné parkovisko. Zámer nie je zrealizovaný.

A. 3 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA SO ZADANÍM

Riešenie územného plánu je v súlade so schváleným zadaním spracovaným Ing. Arch. Ivetou Kavčákovou. Vzhľadom k časovému odstupu od spracovania zadania - december 2012 a schválením Obecným zastupiteľstvom v Španej Doline dňa 27. 12. 2017, č. uznesenia 154./2017, bol v rámci doplňujúceho prieskumu zaktualizovaný stav počtu obyvateľov, stavebnotechnický stav budov a stav technickej infraštruktúry obce.

Oproti zadaniu je zredukovaná možnosť výstavby nových rodinných a rekreačných domov vzhľadom k veľmi obmedzenej možnosti zásobovania pitnou vodou.

B RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

B.1. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

Riešenie územného plánu je spracované podľa alternatívy „A“ konceptu riešenia, čo je v súlade s pripomienkami občanov, Pamiatkového úradu, Vodárenskej spoločnosti, Okresného úradu - referátu pôdohospodárstva.

Obec Špania Dolina sa nachádza v okrese Banská Bystrica, ktorý je súčasťou Banskobystrického VÚC. Stred obce je určený geografickými súradnicami 48°48'27" s. z. š. a 19°08'03" v. z. d. a leží v nadmorskej výške 728 m n. m. Zo severu a západu hraničí s obcou Staré Hory, z východu s katastrálnym územím obce Selce a z juhovýchodu s obcou Nemce, južná a juhovýchodná hranica susedí s mestom Banská Bystrica a jej mestskou časťou Kostiviarska.

Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 728 m. n. m. a chotár 722-1000 m. n. m. Špania Dolina leží v starohorskej skupine Nízkych Tatier v doline Banského potoka. Zväčša zalesnený povrch chotára na viacerých chrbtoch a rázsochách tvoria zlepenice, pieskovce, arkózy a bridlice, juhovýchodnú hôľnu časť tvoria sliene a slienité vápence, severnú druhohorné kremence, bridlice, zlepenice a dolomity. Vyskytujú sa tu významné ložiská medenej rudy.

Súčasná krajinná štruktúra v k. ú. Španej Doliny je tvorená nasledujúcimi krajinnými typmi:

- horská lesná krajina – vytvára väčšinovú časť územia
- horská krajina v kontaktnej zóne s lesnými pozemkami s charakterom fragmentov trvalo trávnych porastov a rôzne plošne rozsiahlou nelesnou drevinovou vegetáciou
- horská krajina s pozostatkami po banskej činnosti v obci Špania Dolina a Piesky – nezalesnené haldy pri ktorých nie je možný iný spôsob užívania
- urbanizovanú krajinu predstavuje najmä zastavané územie obce Špania Dolina a rekreačného strediska Šachtíčka.

Špania Dolina je hlavným východiskovým a cieľovým bodom turistických magistrál v priestore Starohorské vrchu – juh. Nachádza sa 12 km severne od Banskej Bystrice a v blízkosti medzinárodnej severo-južnej mototuristickej trasy E 77 prepájajúcej Balt s Jadranom. Z hľadiska rozvoja cestovného ruchu má obec bohatý, širokospektrálny a kvalitný rekreologický potenciál, a to tak samotná obec, ako aj jej krajinné prostredie. Bohaté pozostatky banskej činnosti v atraktívnom horskom prostredí, ktoré môžu byť súčasťou štruktúry vybavenosti pre rekreáciu a cestovný ruch. Špecifický súbor historického banského osídlenia a okolitej krajiny je vhodný pre poznávací, historický a náučný cestovný ruch.

Riešené územie je vymedzené katastrálnou hranicou obce Špania Dolina. Územný plán je spracovaný podľa zákona č. 50/1976, § 11 ods. 1. pre jednu obec.

B.2. VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

ZÁVÄZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU VEĽKÉHO ÚZEMNÉHO CELKU BANSKOBYSŤRICKÝ KRAJ

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.2.1. podporovať rozvoj centier prvej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu:

Banská Bystrica,

1.6.3. podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa:

- starohorskú rozvojovú os Banská Bystrica - Staré Hory,
- 1.7. v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom
- 1.7.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a prírodných, kultúrno- historických a urbanisticko-architektonických daností, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov,

- 1.7.2. zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,
- 1.7.3. pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich ekonomické danosti, špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 1.7.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

2. V oblasti hospodárstva

2.2. poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

- 2.2.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou
- 2.2.2. v chránených územiach zavádzať osobitný režim hospodárenia (chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodárenských zdrojov) v zmysle platnej legislatívy,
- 2.2.3. v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,
- 2.2.4. rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
- 2.2.5. v chránených územiach uplatňovať ekologické princípy hospodárenia,
- 2.2.8. vytvárať podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva v horských oblastiach s podporou tradičného pastevného chovu hospodárskych zvierat,
- 2.2.10. stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia,**

2.3. priemysel, ťažba a stavebníctvo

- 2.3.1. pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,

2.4. regionálny rozvoj

2.4.3. revitalizovať územia existujúcich priemyselných areálov,

2.4.5. podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov,

- 2.4.9. zabezpečiť v záujme rozvoja vidieka v horských a podhorských oblastiach so sťaženými prírodnými podmienkami primeranú životnú úroveň a zlepšenie kvality života vidieckeho obyvateľstva prostredníctvom podpory vybraných centier s využitím ich prírodného, demografického a kultúrno-historického potenciálu v prospech rozvoja vidieckych oblastí.

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1. Usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky
- 3.1.2. podporovať vypracovanie a schválenie legislatívnych noriem zameraných na manažment cestovného ruchu v SR na všetkých úrovniach – od celoštátnej až po jednotlivé obce,
- 3.1.6. pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné za prioritné považovať:**
- **horské turistické aglomerácie a strediská:**
 - **Špania Dolina/Šachtička – Selce/Čachovo,**
- 3.1.7. v horskom turizme plne využiť potenciál pre rozvoj zimných lyžiarskych športov v jestvujúcich turistických strediskách, podmienený dosiahnutím konsenzu s orgánmi ochrany prírody a krajiny, umožňujúceho ich funkčné rozšírenie a prípadnú integráciu do aglomerácií. Rozvoj zamerať na dobudovanie rekreačnej vybavenosti a dopravnej a technickej infraštruktúry pre zabezpečenie celoročného využívania ich kapacít,**
- 3.1.8. rozvoj horských stredísk s vhodnými klimatickými a priestorovými podmienkami, v súlade s podmienkami využívania chránených území, usmerňovať na dosiahnutie štandardu rekondičných, prípadne klimatických kúpeľov, podporovať na to zamerané aktivity, špecifickú vybavenosť a zvyšovanie podielu trvalých obyvateľov,
- 3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu
- 3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia a jeho okolia,**
- 3.4.2. nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území miest a obcí, umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít,**
- 3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity**
- 3.5. Zvyšovať kvalitu vybavenosti jestvujúcich stredísk cestovného ruchu na území národných parkov a veľkoplošných chránených území prírody len v súlade s ekologickou únosnosťou dotknutých a nadväzujúcich lokalít**
- 3.5.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia,
- 3.5.2. návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúlaďovať s požiadavkami štátnej ochrany prírody.
- 3.5.2. návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúlaďovať s požiadavkami štátnej ochrany prírody.
- 3.7. zvyšovať kvalitatívny štandard jestvujúcich stredísk rekreácie a turistiky na území Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Muránska planina, Národného parku Veľká Fatra, Národného parku Slovenský raj a v Chránenej krajinej oblasti Poľana, len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou.**

3.12. Pri rozvoji rekreácie a turizmu na území chránených území a ich ochranných pásiem rešpektovať návštevný poriadok príslušného chráneného územia, platný v čase prípravy a realizácie rozvojových zámerov

3.19. Vo všetkých existujúcich a navrhovaných strediskách cestovného ruchu zabezpečiť dobudovanie a projektovú prípravu a realizáciu kompletnej technickej infraštruktúry s osobitným zreteľom na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v dostatočnom množstve a zodpovedajúcej kvalite.

3.20. V strediskách cestovného ruchu, nachádzajúcich sa v územiach chránených vodohospodárskych oblastí a v pásmach ochrany vodárenských zdrojov, považovať za prioritu legislatívne stanovenú ochranu vodohospodárskych oblastí a vodárenských zdrojov, ktorej sa musia ostatné funkcie v území prispôbiť (Donovaly, Tále, Srdiečko, Králiky, Jasenie)

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

4.1. Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.

4.2. Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu, regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny.

4.5. Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.

4.6. Rešpektovať, pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.

4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:

4.7.1. zákonom o ochrane prírody a krajiny pre kategórie a stupne ochrany chránených území,

4.7.2. zákonom o lesoch

4.10. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované

hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).

4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

4.17. Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických črt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity.

5.4.1. rešpektovať v plnom rozsahu existenciu pamiatkových území – pamiatkových rezervácií vedených v registri Pamiatkového úradu Slovenskej republiky:

Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Kremnica, Sebechleby, **Špania Dolina**, Štiavnické Bane,

5.6. Podporovať dodržiavanie zásad ochrany pamiatkových území vedených v registri Pamiatkového úradu Slovenskej republiky v územiach historických jadier miest a obcí nepodliehajúcich ochrane pamiatkového fondu zo zákona, ako aj v častiach územia so zachovanou historickou urbanistickou štruktúrou a historickým stavebným fondom.

5.7. **Podporovať ochranu vedeckých a technických hodnôt: banské a hutnícke diela - šachty, štôlne**, tajchy, huty, hámre, valkovne a pod., vybrané typické remeselnícke a priemyselné objekty, zariadenia železničnej dopravy - pôvodné stanice, charakteristické a unikátne úseky tratí, ako sú Telgárt - Červená Skala, Brezno - Tisovec, Čiernohronska železnica, železničná trať Banská Bystrica - Diviaky.

5.12. Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.

5.16. V súlade s platnou legislatívou požadovať v podrobnejších dokumentáciách miest a obcí na území Banskobystrického kraja rešpektovanie zásad ochrany pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a areálov národných kultúrnych pamiatok a ich ochranných pásiem, na zachovanie údržbu a regeneráciu:

- historického pôdorysu a parcelácie,
- objektovej skladby,
- výškového a priestorového usporiadania objektov,
- charakteristických pohľadov, siluety a panorámy,

- archeologických nálezísk a ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

- 6.1.4.1 rekonštruovať cestu I/59 v úseku Banská Bystrica - Donovaly - hranica Žilinského kraja a vylúčiť z nej kamiónovú dopravu z dôvodu ochrany vodných zdrojov

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- 7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,

- 7.1.18. odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd v rekreačných oblastiach, kde to terénny reliéf neumožňuje inak, zabezpečiť budovaním tlakových kanalizačných systémov

- 7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,

7.6. Odpadové hospodárstvo

- 7.6.1. budovať integrovaný systém nakladania s odpadmi v zmysle návrhov v smernej časti územného plánu, vytvárať vhodné územno-technické predpoklady pre rozvoj a budovanie potrebnej kapacity zariadení na znehodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,

- 7.6.2. v podrobnejších dokumentáciách, napríklad v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,

8.2. zdravotníctvo

- 8.2.3. podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, predovšetkým v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier,

8.3. sociálna pomoc

- 8.3.4. podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a starostlivosti o dlhodobo chorých a zdravotne ťažko postihnutých.

8.4. kultúra

- 8.4.1. vytvárať územnotechnické podmienky na rovnomerné pokrytie územia zariadeniami kultúrnych služieb a tým zvýšiť ich dostupnosť vo všetkých lokalitách kraja,

- 8.4.3. podporovať inštitucionálny rozvoj a aktivity mimovládnych organizácií a záujmových združení v oblasti kultúry,

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

9.3.1. ochranu v chránených vodohospodárskych oblastiach Veľká Fatra, Nízke Tatry - západná časť, Nízke Tatry - východná časť, Horné povodie Ipľa, Rimavice a Slatiny, Muránska planina, Horné povodie Hnilca,

9.3.8. zabezpečiť minimálne dvojstupňové čistenie komunálnych odpadových organicky znečistených priemyselných odpadových vôd vypúšťaných do povrchových tokov v súlade s kvalitatívnymi cieľmi povrchových vôd a limitnými hodnotami ukazovateľov znečistenia v zmysle platnej legislatívy,

9.3.9 rešpektovať platnú legislatívu ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu a podrobnosti o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.

9.7. Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržania kvality a ekologickej stability územia.

9.10. V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika.

9.11. Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou.

12. V oblasti civilnej ochrany

12.1. V záujme plnenia úloh a opatrení civilnej ochrany obyvateľstva v oblastiach sídelného rozvoja a priemyselných parkov rešpektovať povinnosť výstavby ochranných stavieb pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v súlade s platnou legislatívou.

12.2. Ochranné stavby pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti navrhovať podľa Analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a budovať ich v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku civilnej ochrany obyvateľstva.

Poznámka: Riešeného územia sa dotýka krátky úsek cesty I/59 (cca 500 m) južne od obce Staré Hory.

B.3. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

Prehľad počtu obyvateľov v obci Špania Dolina v rokoch 1869-2022:

Obec / Rok	1869	1890	1910	1930	1948	1970	1991	1996
Špania Dolina	1275	1142	961	847	721	479	144	136

Obec/rok	2002	2005	2006	2007	2008	2018	2023
Špania Dolina	196	185	188	184	197	222	228

Vekové zloženie obyvateľov 2022:

0 - 15	16 - 65	66 +	spolu
28	149	56	228

Z prehľadu vyplýva, že počet trvalo bývajúcich obyvateľov obce stúpol v období uplynulých 10. rokoch o 31, čo je priaznivý trend oproti predchádzajúcemu obdobiu, kedy počet obyvateľov klesal. Okrem toho v rekreačných chalupách prechodne býva ďalších cca 200 obyvateľov s veľmi nepravidelnou prítomnosťou v obci. Počet týchto obyvateľov stúpa na maximum v letných mesiacoch v období školských prázdnin, v zimnej sezóne najmä v období Vianoc a Silvestra, a tiež v období jarých prázdnin. V ostatných častiach roka je počet prechodne bývajúcich obyvateľov v obci veľmi málo. V priaznivom počasí a počas rôznych kultúrnych a športových podujatí v obci ich počet najmä cez víkendy stúpa.

Podrobný prehľad obyvateľov podľa veku:

0 – 18 mesiacov	3
18 mesiacov – 3 roky	5
3 – 6 rokov	7
6 – 15 rŕokov	13
15 – 90 rokov	200

Návrh vývoja počtu obyvateľov a bývania

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov k 31. 07. 2022 a prognóza vývoja do roku 2030:

Obec/rok	31. 12 2022	2025	2030
Špania Dolina	228	240	268

Existujúce sídlo je stabilizované ako typ hromadnej dediny takmer 1 000 rokov. Určujúcimi faktormi spôsobu zástavby bol členitý, svahovitý horský terén a banská činnosť. Stavby sú postavené roztrúsene, terasovito, prevažne pozdĺžne po terénnej vrstevnici.

Objekty v obci sú vo veľkej miere zrekonštruované v súlade s pôvodnou architektúrou. Novostavby zachovávajú mierku a materiálovú skladbu podľa pravidiel stanovených Pamiatkovým úradom. Novostavby sú často postavené na základoch pôvodných baníckych domov. Novostavby mestského charakteru sa v obci nenachádzajú.

Realizované obytné domy, resp. chalupy, sa nachádzajú severne od bývalého areálu Rudných baní, ale i v rozptyle. Z kompozičného hľadiska je zachovávaná pôvodná urbanistická štruktúra, vo výškovom zónovaní nie sú vytvárané nové dominanty.

Dominantou obce je rímsko-katolícky kostol Premenenia Pána, ktorý s budovou Diecézneho centra mládeže tvorí jednotný komplex. Stojí na svahu nad centrom obce a z námestia je prístupný krytým schodišom so 162 schodmi.

Centrálny priestor obce Špania Dolina je vytvorený námestím, do ktorého vyúsťujú všetky komunikácie a pešie cesty. **V súčasnosti sa v obci nachádza spolu 220 domov a iných objektov, z toho 50 rekreačných chalúp.**

B.4. RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

Obec leží 11 km severne od Banskej Bystrice, neďaleko Starých Hôr, na rozhraní Nízkych Tatier a Veľkej Fatry. Je starobyľou baníckou obcou s bohatou históriou, ktorej začiatky súviseli so vznikom banskej činnosti od doby bronzovej (2000 - 1700 pred n.l.).

Do obce vedie odbočka z významnej diaľkovej dopravnej trasy I/59 zaradenej do európskej cestnej siete pod číslom E 77 pred miestnou časťou Banskej Bystrice Uľankou. Špania Dolina je výnimočná svojou polohou, rozložením v náročnom teréne, architektúrou a viditeľnými znakmi baníctva reprezentovanými staršími aj novšími haldami po vyťaženej rúde. Niekoľko storočí bola hlavným zdrojom bohatstva Banskej Bystrice

Riešené územie je vymedzené hranicou katastrálneho územia Špania Dolina, ktoré má rozlohu 1273 ha. Riešené územie susedí na severe a severozápade s katastrom obce Staré Hory, na východe s katastrami obcí Nemce a Selce a na juhu s katastrom Banskej Bystrice.

Špania dolina patrí do banskobystricko-zvolenského ťažiska osídlenia prvej úrovne – aglomerácie najvyššieho celoštátneho a medzinárodného významu

Záujmovým a riešeným územím Územného plánu obce Špania Dolina je katastrálne územie obce Špania Dolina. Obec je členom dvoch združení obcí – mikroregiónov:

Mikroregión Starohorská Dolina, združenie 7 obcí (Harmanec, Dolný Harmanec, Donovaly, Motyčky, Staré Hory, Špania Dolina, Turecká)

Mikroregión Pod Panským Dielom, združenie 8 obcí (Baláže, Kynceľová, Nemce, Podkonice, Prieňod, Selce, Slovenská Ľupča, Špania Dolina).

Obec Špania Dolina je tiež súčasťou partnerstva **Banskobystrický geomontánny park**.

Veľký potenciál Banskobystrického okresu - prítomnosť nielen veľkého geomontánneho i kultúrno-historického a prírodného bohatstva, ale predovšetkým dlhodobá pocitovaná potreba jeho lepšieho využívania, boli hlavnými dôvodmi, prečo v roku 2004 vznikla myšlienka budovania Banskobystrického geomontánneho parku. V súčasnosti projekt s názvom Banskobystrický geomontánny park je podporovaný aj zo strany inštitúcií - Banskobystrický samosprávny kraj, Mesto Banská Bystrica, mikroregióny Pozdola Bystrice, Pod Panským dielom, Starohorská dolina, RENTaR, Kremnické vrchy - Východ a Severné Podpoľanie, združenie cestovného ruchu BYSTRICIENSIS, občianske združenie Historický región Veporské vrchy, Stredoslovenské múzeum, Slovenská agentúra životného prostredia, Slovensko-švajčiarske združenie pre rozvoj cestovného ruchu, občianske združenie KRTKo.

Projekt Banskobystrického geomontánneho parku je riešením spoločného postupu jednotlivých subjektov (podnikateľov, obcí, združení ap.) pri využívaní jedinečných zdrojov

Banskej Bystrice a okolia pre rozvoj cestovného ruchu. Jeho hlavná myšlienka spočíva v trvalo udržateľnom využívaní a zhodnocovaní geomontánnych, prírodných a kultúrno-historických fenoménov dotknutej oblasti na prezentáciu v cestovnom ruchu. Úlohou projektu je nájsť spôsob, ako presadiť atraktívne územie v projektoch rozvoja, na trhu cestovného ruchu a zvýšiť konkurencieschopnosť odvetvia cestovného ruchu v Banskej Bystrici a okolí vytvorením ekonomicky a environmentálne udržateľného produktu poznávacieho cestovného ruchu zameraného na históriu baníctva, kultúru, prírodné a geologické danosti.

Ciele projektu:

1. Vybudovanie partnerstva s efektívnym systémom komunikácie a funkčnými prevádzkovými vzťahmi.
2. Príprava územia na spoločný koordinovaný rozvoj cestovného ruchu a vypracovanie stratégie využitia prírodných, montánnych, geologických, kultúrnych a historických daností územia.

(zdroj: Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica)

B. 5. NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Pri akomkoľvek rozvojovom zámere na území obce navrhujeme podriaďiť ho týmito zásadám:

- Akceptovať historicky dané kompozičné osi, hlavnú kompozičnú os so šošovkovo založenou zástavbou a priečnu os zvýraznenú dominantou veže kostola.
- Rozvoj komunikačného systému podriaďiť morfológii terénu v harmonickom vzťahu s krajinným prostredím.
- V maximálnej možnej miere zachovať a posilniť zeleň ovocných záhrad ako výrazne pozitívny prvok obce, s prevládajúcim účinkom kultúrne premenenej a primárnej prírodnej krajiny.
- Vytvárať podmienky pre bývanie v pôvodnej zastavanej časti obce obnovou, rekonštrukciou alternatívne prestavbou existujúceho bytového fondu
- Návrh novej zástavby je možný len na plochách po zaniknutých objektoch v území Pamiatkovej rezervácie Špania Dolina vyznačených vo výkrese č. 2a.
- Pri rozvoji stavebnej štruktúry zabezpečiť maximálne účinné pohľady (priehľady) na vnemovo monumentalizovanú horskú panorámu s jej prírodnými dominantami.
- Dotvoriť hlavný ťažiskový priestor (námestie) na úroveň ústredného pešieho priestranstva s plochami verejnej zelene a občianskej vybavenosti
- Rozvoj bývania a občianskej vybavenosti podriaďiť možnosti zásobovania pitnou vodou v zmysle rozhodnutia Okresného úradu v Banskej Bystrici odboru starostlivosti o životné prostredie č. OU-BB-OSZP3-2018/023453-005 zo dňa 25.10.2018.

NAVRHOVANÉ ČLENENIE OBCE NA URBANISTICKÉ BLOKY (UB)

URBANISTICKÉ BLOKY VO VNÚTRI HRANICE PAMIATKOVEJ REZERVÁCIE:

UB 1.- CENTRUM PAMIATKOVEJ REZERVÁCIE

Urbanistický blok 1. je vyčlenený hranicou vo výkrese č. 3. Obsahuje areál r. k. kostola Premenenia Pána s opevnením, kryté schodište z námestia, Námestie SNP so sústredenými objektmi občianskej vybavenosti a skupiny rodinných a rekreačných domov južne a východne od areálu kostola, a na južnej strane námestia.

Navrhované je dobudovanie občianskej vybavenosti po obvode námestia:

- Informačné stredisko cestovného ruchu s priestorom pre prezentáciu atraktivít obce umiestnené na základoch zaniknutej kováčne, s expozíciou baníckej tradície,
- rozšírenie budovy hasičskej zbrojnice tak, aby umožnila umiestnenie základnej hasičskej techniky,
- rekonštrukcia podkrovia budovy Obecného úradu na spoločenskú sálu, stále sprístupnenie Múzea baníctva,
- vybudovanie polopodzemného kontajnera separovaného odpadu,
- zreštaurovanie vhodných budov po obvode námestia tak, aby umožnili umiestnenie ďalších zložiek občianskej vybavenosti.
- rekonštrukcia obecného parku s rozšírením plôch verejnej zelene.
- dostavba troch rodinných domov na plochách po zaniknutých objektoch kapacita $3 \times 4 = 12$ obyvateľov.

UB 2.-JUHOVÝCHODNÁ ČASŤ PAMIATKOVEJ REZERVÁCIE

Urbanistický blok 2. je vyčlenený hranicou vo výkrese č. 3. Obsahuje miestne časti Horná Valaská, Horný koniec, Pod Halňou a Šiarštok. Funkčne je celý určený na bývanie v rodinných a rekreačných domoch.

Navrhované je rozšírenie ubytovania vybudovaním 7. rodinných domov na plochách po zaniknutých objektoch. Kapacita $7 \times 4 = 28$ obyvateľov.

Navrhovaná je rekonštrukcia krytej časti pod tenisovými kurtami a priebežná údržba potoka, čím sa zvýši prietok v úseku prekrytého Banského potoka.

Nachádzajú sa tu tri objekty nerešpektujúce pamiatkové hodnoty – navrhnuté je ich prebudovanie na základe pokynov pamiatkového úradu.

UB 3.- SEVERNÁ ČASŤ PAMIATKOVEJ REZERVÁCIE

Urbanistický blok 3. je vyčlenený hranicou vo výkrese č. A3. Obsahuje priestor od hranice areálu kostola smerom západným a severným a zahŕňa aj miestnu časť Alžbetka. Funkčne je určený na bývanie v rodinných a rekreačných domoch. Na juhovýchodnom okraji sa nachádza malá vodná nádrž (malý tajch), ktorá je schopná zachytiť časť vody v prípade intenzívneho (prívalového) dažďa.

Navrhnuté je rozšírenie vodojemu pri šachte Maximilián o 50 m³.
Nachádza sa tu päť objektov nerešpektujúcich pamiatkové hodnoty - navrhnuté je ich prebudovanie na základe pokynov pamiatkového úradu.

UB 4.- JUHOZÁPADNÁ ČASŤ PAMIATKOVEJ REZERVÁCIE

Urbanistický blok 4. je vyčlenený hranicou vo výkrese č. A3. Obsahuje na západnej strane dve paralelné ulice so zástavbou rodinných a rekreačných domov.

Nachádzajú sa tu tri objekty nerešpektujúce pamiatkové hodnoty – navrhnuté je ich prebudovanie na základe pokynov pamiatkového úradu.

UB 5.- SEVEROVÝCHODNÁ ČASŤ PAMIATKOVEJ REZERVÁCIE

Urbanistický blok 5. je vyčlenený hranicou vo výkrese č. A3. Obsahuje iba priestor najrozsiahlejšej haldy typickej pre panorámu obce.

Navrhnutá je priebežná údržba haldy – najmä odstraňovanie náletovej vegetácie a údržba chodníkov.

URBANISTICKÉ BLOKY MIMO HRANICE PAMIATKOVEJ REZERVÁCIE

UB 6. - JUŽNÁ ČASŤ OBCE

Urbanistický blok 6. je vyčlenený hranicou vo výkrese č. A3. Obsahuje zástavbu rodinných, rekreačných a dvoch bytových domov, plochu po asanovaných objektoch Rudných baní, svah po zasanovanom výklopíku, vstupný portál do prekopu Špania Dolina – Piesky so zachovanou časťou koľajiska, úpravňu vody a vodojem.

Navrhnuté je využitie plôch na mieste zasanovaných objektov na dobudovanie chýbajúcich prvkov občianskej a dopravnej vybavenosti obce –záchytné parkovisko, zberný dvor komunálneho odpadu a technické zabezpečenie pre obec.

Na ploche po bývalom výklopíku je navrhnuté vybudovanie banického skanzenu.

Pred portálom prekopu je navrhnutá stanica s prístreškom a remízka pre elektrický vláčik, ktorý bude premávať prekopom do lokality Piesky.

UB 7.-SEVEROZÁPADNÁ ČASŤ OBCE

Urbanistický blok 7. je vyčlenený hranicou vo výkrese č. A3. Obsahuje východný svah porastený náletovou vegetáciou v ktorom sa vyskytujú rodinné a najmä rekreačné domy vybudované v uplynulých rokoch na základe schválených zmien a doplnkov č. 2 k územnému plánu zóny Špania Dolina.

UB 8.- VÝCHODNÝ OKRAJ KATASTRA OBCE

Urbanistický blok 8. je vyčlenený hranicou vo výkrese č. A3. Obsahuje miestnu časť zvanú Horný koniec vymedzenú zužujúcim sa údolím ohraničeným lesným masívom. Po obidvoch brehoch Banského potoka čiastočne prekrytého, sa nachádzajú rodinné a rekreačné domy.

Existujúce lesné cesty je navrhované využiť na zintenzívnenie pohybu turistov a cykloturistov v trase Špania Dolina – Šachtička.

Navrhnuté je vybudovanie poldra - suchej nádrže na zachytenie privalovej vody pri

intenzívnych atmosférických zrážkach.

UB 9.- ŠACHTIČKA – PANSKÝ DIEL

Urbanistický blok 9. je vyčlenený hranicou vo výkrese č. 2A. Obsahuje miestnu časť Šachtička a Panský diel. Do katastra Španej Doliny patrí západný okraj lokality Šachtičky s tromi objektmi a priestor Panského dielu s lyžiarskymi vlekmí a telekomunikačnými vysielačmi na jeho vrchole.

Navrhovaná je plocha pre dobudovanie skupiny 9. rekreačných chát na okraji lesa v lokalite Šachtička s podmienkou obmedzenia výšky zástavby, aby nebola vnímateľná z diaľkových pohľadov, najmä z územia obce. Kapacita chát je (5x9).....45 lôžok.

Dňa 30. 05. 2019 bolo vydané rozhodnutie o umiestnení stavby č. OcÚ SD 137/2018/Boč., na stavbu „Biorezort Šachtičky“ inžinierske siete čiastočne sa nachádzajúce na území katastra Španej Doliny. Grafické riešenie je priložené v časti D Doplňujúce údaje.

UB 10.- MIESTNA ČASŤ PIESKY

Urbanistický blok 10. je vyčlenený hranicou vo výkrese č. 2A. Obsahuje priestor zaniknutej osady so zachovaným posledným domom, kaplnkou Panny Márie, torzom cintorína a portálom prekopu Špania Dolina – Piesky.

Navrhnutá je údržba zachovaných objektov, portálu prekopu, náhrada odcudzených koľajníc v hornej časti prekopu, stanica, remízka pred prekopom s koľajnicami na obrátku vláčka.

V rámci podpory cestovného ruchu je navrhnutá plocha pre vybudovanie objektu na základoch zaniknutého domu s funkciou núdzového ubytovania.

Navrhnutá je cykloturistická trasa lesnou cestou zo Španej Doliny do lokality Piesky s pokračovaním do obce Staré Hory.

Do náhrady odcudzených koľajníc a dobudovania stanice, remízky pred prekopom s koľajnicami na obrátku vláčka, je prekop sprístupnený pre peší prechod so sprievodcom.

B.6. NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE

Hlavnou funkciou obce je **funkcia bývania**. Rovnako dôležitou je **funkcia rekreácie**. Na tieto funkcie nadväzuje **dopravná funkcia** a všetky sú podriadené ochrane kultúrnych pamiatok – Pamiatkovej rezervácii Špania Dolina a Národným kultúrnym pamiatkam nachádzajúcim sa v zastavanom území obce.

- V prospech akcelerácie rozvoja obce navrhujeme spracovať a schváliť funkčnú stratégiu obce Špania Dolina na aktivity, ktoré by udržali domáce a aj pritiahli mladé produktívne, vzdelané kategórie obyvateľov banskobystrického regiónu.
- Odvetvie rekreácie a cestovného ruchu navrhujeme zhodnocovať ako dôležitý faktor budúceho ekonomického a sociálneho rozvoja obce a jej okolia. Môže podporiť stabilizáciu,

až nárast počtu obyvateľov obce, s predpokladom skvalitnenia jej celkovej demografickej charakteristiky a hospodárskeho postavenia.

- Atraktivita obce v podobe vytvorenia optimálnych podmienok pre skvalitnenie bývania a pracovných príležitostí a návštevnosti s výraznou orientáciou na geoturizmus sa javí ako hlavný indikátor možnej prosperity. Skvalitnenie obytnej funkcie, vybavenosti a služieb pre turizmus znamená jeden z hlavných priestorotvorných urbanizačných aspektov.

B.7. NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

Domový fond v obci je rôznorodý svojim vekom. Mnohé budovy sú staré 500 až 600 rokov. Boli vybudované prípadne prestavané počas najväčšieho rozmachu baníctva v období založenia Thurzovsko - Fuggerovskej ťažobnej a obchodnej mediarskej spoločnosti so sídlom v Banskej Bystrici. Obec predstavuje mimoriadne hodnotný urbanistický celok, ktorý tvoria ľudové, technické, cirkevné a verejné stavby. Veľká väčšina týchto stavieb sú národnými kultúrnymi pamiatkami. Najväčší architektonický komplex tvorí areál kostola s príslušnými stavbami a krytým schodišťom z námestia. Pôdorysné členenie pôvodných prízemných domov vychádza z trojpriestorového domu: izba, pitvor, komora.

O pôvodné objekty je záujem viac na rekreáciu ako na trvalé bývanie. Pre rozvoj bývania navrhujeme v obci zaviesť stimulačné nástroje na podporu rekonštrukcie a obnovy pôvodných domov pre účel trvalého bývania.

NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA

Zástavbu na území pamiatkovej rezervácie je možné podľa pamiatkovej hodnoty rozdeliť na:

- 1. Nehnuteľnosti pamiatkovo-chránené**, zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu; sú to nehnuteľnosti, ktoré tvoria podstatu pamiatkovej rezervácie, asanácia týchto objektov je neprípustná.
- 2. Nehnuteľnosti vytypované na vyhlásenie za NKP** a zápis do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu; sú to nehnuteľnosti s existujúcimi pamiatkovými hodnotami, ktoré je potrebné v budúcnosti na území pamiatkovej rezervácie zachovať a chrániť
- 3. Nehnuteľnosti s pamiatkovou hodnotou** sú nehnuteľnosti dopĺňujúce, s charakteristickou hmotou, autentickou fasádou, konštrukčným riešením, detailami a použitými materiálmi, priaznivo dotvárajúce prostredie pamiatkovej rezervácie; je vhodné ich zachovať a chrániť.
- 4. Nehnuteľnosti rešpektujúce pamiatkové hodnoty územia**, ale ktoré vyžadujú čiastočnú úpravu, napr. fasády, krytina, konštrukčných detailov; ide o nehnuteľnosti, ktoré prešli stavebnými úpravami bez znalosti a rešpektovania lokálnych charakteristických detailov.
- 5. Nehnuteľnosti nerešpektujúce pamiatkové hodnoty územia**, rušivo pôsobiace svojim hmotovým ako aj výrazovým riešením, ktoré narušujú harmóniu historického prostredia a z hľadiska ochrany individuálnych hodnôt pamiatkového územia je potrebná ich prestavba a úprava, resp. náhrada.

Významným limitujúcim faktorom je legislatívne určená hranica Pamiatkovej rezervácie Špania Dolina vo vnútri ktorej je možné uvažovať s akoukoľvek výstavbou iba pri dodržaní ustanovení Zásad pamiatkovej starostlivosti v Pamiatkovej rezervácii a na základe získaného súhlasu od Krajského pamiatkového úradu.

Podmienkou však je iba umiestňovanie obmedzeného množstva rodinných domov na plochách po zaniknutých objektoch, dodržanie tvaroslovia, hmotového riešenia a tradičných stavebných materiálov pri prípadnej výstavbe týchto domov.

Ďalšími limitujúcimi faktormi sú legislatívne vyčlenené chránené časti prírody a krajiny a ochranné pásma vodných zdrojov a lesa vyznačené v grafickej časti.

Návrh bývania

V súčasnom zastavanom území navrhujeme v obmedzenom počte využiť predovšetkým plochy po zaniknutých a zasanovaných domoch na výstavbu nových rodinných domov na pôvodnom pôdoryse. Vo vnútri hranice Pamiatkovej rezervácie na základoch zaniknutých objektov vybudovať maximálne 10 nových domov pri dodržaní odstupov od existujúcich domov z hľadiska požiarnej bezpečnosti.

Mimo hranice Pamiatkovej rezervácie sú rešpektované vydané stavebné povolenia na parcelách č. 24/2, 29-30, 901/2 a 146/17. Objekty na parcelách č. 29 30 a 146/17 sú už postavené.

Vo vnútri hranice Pamiatkovej rezervácie – na jej západnom okraji - je vydané stavebné povolenie na parcele č. 60/2.

Dostavbou navrhovaných rodinných domov v počte 10 sa zvýši v roku 2030 počet trvalo bývajúcich obyvateľov o (10x4) 40 obyvateľov. 228 + 40 = 268 obyvateľov

Navrhujeme v existujúcich domoch rozšíriť bývanie o doplnkové služby zamerané na ukážky tradičných remesiel, tradičných jedál a programov ukážok tradícií.

Návštevnosť ubytovacích zariadení navrhujeme tiež rozšíriť o celoročné využitie ponúkaných služieb, rozšíriť ponuku zariadení vidieckej turistiky a doplnkových zariadení s celoročným využitím. Zvýšenie návštevnosti zo zahraničia navrhujeme lepším prepojením na zahraničné cestovné kancelárie. Ponuka spoločného produktu geoparku môže vytvoriť výborné predpoklady pre pritiahnutie zahraničného návštevníka, ktorý ocení bohatý a jedinečný GEO potenciál územia partnerstva.

NÁVRH RIEŠENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU

Občianska vybavenosť v obci je nepostačujúca. Maloobchod neexistuje, len miestne pohostinstvo a niekoľko športových plôch, ktoré sú nedostatočne upravené pre účel ich využitia. V školskom roku 2006 bola zrušená Málotriedka v ZŠ J. Mistríka spoločne s materskou škôlkou. Všeobecná lekárska služby je v súčasnosti zabezpečovaná 1x mesačne dochádzkou všeobecného lekára do obce s ordináciou v objekte Obecného úradu.

Zariadeniami pre kultúru a osvetu je objekt Baníckej krčmy so spoločenskou sálou a pódium pri Šachte Ferdinand. V blízkosti pódia sa nachádza objekt verejných WC. Obecný

úrad je umiestnený v objekte bývalej školy, kde sa presťahoval po požiari, kedy bol Obecný úrad umiestnený v Baníckej Klopačke.

Náboženské služby sú vykonávané v rímsko-katolíckom kostole Prevtelenia Pána. Cintorín má dostatočnú kapacitu s možnosťou územnej rezervy pre jeho prípadné rozšírenie a s potrebou doplnenia o objekt domu smútku. Vybavenosť obce Špania Dolina je výrazne ovplyvnená tým, že obec patrila v štruktúre osídlenia do kategórie nestrediskových sídiel.

Súčasný stav občianskej vybavenosti:

Stav občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry obce je výrazne ovplyvnené nízkym počtom trvalo bývajúcich obyvateľov.

Administratíva:

- Obecný úrad..... 5 zamestnancov
- Rím. kat. farský úrad..... 1 zamestnanec

Kultúra a duchovný život

- Kostol, rímskokatolícky Premenenia Pána
- Múzeum baníctva
- Ľudová škola prof. Mistríka 1 zamestnanec

Obchodná vybavenosť

- Predajňa potravín 1 zamestnanec

Ubytovanie a stravovanie:

- Reštaurácia Banícka klopačka.....6 zamestnancov
36 lôžok
- Penzióny (chalupy).....45 lôžok
- Banícka krčma.....4 zamestnanci

Šport

V centre obce:

- Tenisové kurty
- Volejbalové ihrisko
- Detské ihrisko

Pri šachte Ludovika:

- Futbalové ihrisko

Počet zamestnancov v občianskej vybavenosti	18 zamestnancov
Počet lôžok	81 lôžok

Návrh občianskej vybavenosti

- Navrhujeme doplniť chýbajúce zložky občianskej vybavenosti v centrálnej časti obce v nadväznosti na námestie SNP. Využiť k tomu existujúce budovy v ktorých prízemíach bude obchodná a obslužná vybavenosť a v podkroví prípadne bývanie.

Navrhujeme obnoviť zaniknutú budovu „Kováčne“ a umiestniť v tomto objekte turistické informačné centrum, a expozíciu histórie obce a zväčšiť budovu hasičskej zbrojnice.

- Námestie ako hlavný ťažiskový priestor obce navrhujeme dotvoriť na úroveň ústredného pešieho priestranstva a rozšíriť plochy verejnej zelene.

- Západne od námestia navrhujeme vybudovať polopodzemný kontajner na komunálny odpad.

- Na ploche zasanovaných výrobných budov Rudných baní navrhujeme vybudovať záchytné parkovisko, technické zabezpečenie pre obec a zberný dvor komunálneho odpadu.

- Na ploche po bývalom výklopníku navrhujeme vybudovať Banický skanzen a pred portálom prekopy remízku pre vláčik, ktorý bude premávať prekopom do lokality Piesky.

Predpokladaný nárast počtu pracovných príležitostí v občianskej vybavenosti:

Služby.....	2 zamestnanci
Informačné centrum + expozícia histórie	1 - „ -
Zberný dvor komunálneho odpadu.....	1 - „ -
Banický skanzen.....	1 - „ -
Vláčik cez prekop do lokality Piesky.....	2 - „ -

Spolu	7 zamestnancov
Celkom existujúci + navrhovaný počet zamestnancov /18+7)	25 - „ -

NÁVRH ROZŠÍRENIA PONUKY REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU

- Prepojiť obec na tuzemské a zahraničné cestovné kancelárie.

- Rozšíriť ponúkané služby na celoročné využitie

- Návrh ubytovacích a stravovacích kapacít:

Súčasný stav - Reštaurácia Banícka klopačka.....	6 zamestnancov
	36 lôžok
Penzióny (chalupy).....	45 lôžok
Banícka krčma.....	4 zamestnanci
Ubytovanie v chalupách a penziónoch.....	30 lôžok

Celkom	111 lôžok
	10 zamestnancov

- Vybudovať zariadenia vidieckej turistiky aj doplnkové zariadenia

- Vytvoriť spoločný produkt Geoparku pre priťahnutie tuzemských aj zahraničných návštevníkov

- Zrekonštruovať dlhší úsek historického špaňodolinského vodovodu s tečúcou vodou od vhodného prameňa.

- Zriadiť sprievodcovskú službu po atrakciách obce

Realizácia uvedených aktivít prinesie najmenej 10 nových pracovných miest v obci.

Atrakcie obce Špania Dolina

Kostol Premenenia Pána

Dominantou obce je areál rímskokatolíckeho Kostola Premenenia Pána, ktorý bol vysvätený v roku 1254, v roku 1593 prestavaný a rozšírený v gotickom slohu zo staršej románskej stavby a v rokoch 1723 a 1820 - 1824 upravovaný. V interiéri kostola sa zachovali výmalby od J. Hanulu, zariadenie zo 17. až 18. storočia, organ z polovice 18. storočia od banskobystrického organára, majstra Podkonického, v južnej kaplnke portál s datovaním 1593. Hlavný oltár je barok z roku 1720 - 1730 - polychrom. drevorezba. Kostol stojí na prirodzenej vyvýšenine nad námestím, od ktorého vedie ku kostolu kryté drevené schodisko so šindľovou striedškou a 162 schodmi. V areáli kostola je situovaný objekt bývalej fary, pôvodne renesančnej stavby z polovice 17. storočia, na fasáde s fragmentárne zachovanou renesančnou sgrafitovou výzdobou, skrytou pod omietkou. V súčasnosti je objekt po komplexnej obnove. Obnovený bol aj jeden z najvzácnejších barokových organov na území Slovenska z roku 1751.

Bašta

Vo východnej časti areálu kostola je situovaný pôvodne fortifikačný objekt - bašta (dom č. 14), nazývaná aj "Turecká", neskôr rozšírená a upravená na bývanie. Objekt bol postavený v roku 1644. Pôvodne sa prízemie bašty využívalo ako sklad vtedajšej bojovej techniky a munície, neskôr aj rozličného banského materiálu. Z pôvodného zastrešenia sa zachoval krov z červeného smreka. Zaujímavosťou bašty sú slnečné hodiny, umiestnené na zošikmenej juhovýchodnej fasáde objektu.

Klopačka

Banícka strážnica-klopačka bola sídlom banského inšpektora. Boli tu tiež izby banských dozorcov a miestnosť, kde sa zhotovovali banské mapy. Vo vežičke bolo situované klopacie zariadenie, ktorým zvolávali baníkov do šachty. Klopačka svojmu účelu prestala slúžiť okolo roku 1910. V roku 1998 bola budova klopačky obnovená a stala sa dôležitým prvkom rozvoja cestovného ruchu v obci. V objekte je reštaurácia, na poschodí a v podkroví ubytovanie penziónového typu, na poschodí je menšia múzejná expozícia.

Ľudové domy

Väčšinu pamiatkových objektov obce reprezentujú banícke ľudové domy s hospodárskymi objektami, väčšinou so zrubovou konštrukciou alebo murované z kameňa, prípadne kombinované z obidvoch materiálov. Kamenné i zrubové steny sú omazané hlinou a vybielené vápennou farbou. Neomietnuté sú niektoré hospodárske objekty. Domy sú stavané pozdĺž vrstevníc, pozdĺžnou stenou orientované pozdĺž svahu, od ktorého sú oddelené kamennou murovanou stenou a miestnosťou nazývanou "medzierka". Medzierka chránila zrubové steny domu pred vlhkosťou zo svahu. Využívala sa aj ako skladovací priestor. Strechy domov sú sedlové, s dreveným doskovým štítom (zriedkavo s dreveným šindľom), lomeným ostreším s dreveným šindľom. V 80. rokoch 20. storočia sa šindľové krytiny začali nahrádzať plechom. V

súčasnosti sa typická šindľová krytina opätovne vracia na špaňodolinské domy. Domy sú zväčša prízemné, ale aj poschodové s obytnými miestnosťami v oboch podlažiach (dom č. 65). Múry poschodového domu č. 65 sú v prízemnej časti spevnené opornými piliermi. Domy sú postavené na vysokej podmurovke a vyrovnávajú svahovitý terén. Vstupy do objektov sú riešené prevažne z krytej drevenej pavlače a sú situované pozdĺž jednej, dvoch alebo i troch strán objektu. V neskoršom období sa pavlače vo vstupnej časti upravovali na presklené verandy s charakteristickým tabuľkovým členením. Pôdorysné členenie prízemných domov vychádzalo z trojpriestorového domu: izba, pitvor, komora. V pitvore bol v zadnej časti situovaný otvorený komín, tzv. koch a komora. Základný trojdielny typ domu sa ďalej rozvíjal, najčastejšie do šírky, pripojením ďalšieho priestoru pod štít, napríklad komory alebo maštale. Vykuroval sa pecou v izbe. Jedlo sa pripravovalo na otvorenom ohnisku pod "kochom" v pitvore. Z hospodárskych objektov sa v obci zachovali pôvodné stavby maštali a drevární. Stáli samostatne v blízkosti obytného domu.

Štôlne a šachty

V katastrálnom území obce sa zachovalo niekoľko pamiatok, ktoré dokumentujú banícku činnosť v obci. Väčšina stavieb bola donedávna v nevyhovujúcom stave, avšak vďaka projektom a dotáciám EÚ boli zrekonštruované a spolu s informačnými tabuľami tvoria atrakcie obce. Z technických pamiatok sa v obci zachovali povrchové štôlne, ktoré sú dnes pokryté krovinatým porastom (ústie spojovacej alebo priechodovej štôlne pri dome č. 50, ústie ľadovej štôlne, prístupovej štôlne šachty Ludovika). Najvýznamnejšiu skupinu baníckych pamiatok predstavujú šachty, ktoré zabezpečovali dopravu rudy i baníkov, často i vetranie a odvodňovanie baní. Najstaršou špaňodolinskou šachtou je šachta Ferdinand (1494), najmladšou šachta Ludovika. (1812).

Banícky orloj

Je najnovšou a veľmi vyhľadávanou atrakciou v obci. Jedná sa o pohyblivú skulptúru podfarbenú zvukom, ktorá je ukážkou baníckej práce v dávnych časoch. Už samotný zvuk baníckeho klopadla sprítomňuje súčasníkom kedysi každodennú zvukovú kulisu doliny a nad fárarajúcimi špaňodolinskými baníkmi bdie Svätý Klement, ich patrón a ochranca. Bol posvätený a slávnostne uvedený do života 21.11.2004. Vznikol na podnet spoločnosti MONTANA. Banícky orloj je prevádzkovaný celoročne, jeho prezentácia začína každú celú hodinu denne v čase od 10.00 do 16.00 hod., v letných mesiacoch od 9.00 do 18.00 hod.

Haldy

Do súčasnosti pretrvali nad obcou haldy sute, ktorú sa napriek úsiliu nepodarilo zalesniť. Obec mieni haldy zachovať ako technickú pamiatku spolu so zachovanými šachtami, ktoré sú so sprievodcami sprístupnené pre verejnosť. Haldy sú dokladom intenzívnej ťažby. Ich vek sa zhoduje s obdobím ťažby a boli zriaďované v blízkosti šácht. Halda Maximilián tvorí charakteristickú panorámu obce.

NÁVRH VÝROBY

Na riešenom území sa žiadny výrobný podnik nenachádza.

Nosnými hospodárskymi odvetviami sú cestovný ruch a individuálna tvorivá a výrobná činnosť. Vzácná a významná je zachovaná tradícia jedinečnej špaňodolinskej paličkovanej čipky vo forme ľudovo-umeleckého remesla. V letných mesiacoch možno toto vzácné umelecké remeslo vidieť na námestí (na pláci) kde miestne čipkárky paličkujú. Navrhujeme zachovať a rozvíjať túto tradíciu aj formou školenia záujemkýň a záujemcov o paličkovanie.

Na území obce je zachované množstvo artefaktov po baníckej činnosti – šachty, štôlne, špaňodolinský vodovod, prekop, haldy atď. Navrhujeme ich priebežnú údržbu a využitie vo forme animácie baníckych činností pre návštevníkov a turistov.

Uvedený rozvoj bývania a občianskej vybavenosti je podmienený obmedzenou možnosťou zásobovania pitnou vodou. Rozvoj bývania a občianskej vybavenosti je podriadený možnosti zásobovania pitnou vodou v zmysle rozhodnutia Okresného úradu v Banskej bystrici odboru starostlivosti o životné prostredie č. OU-BB-OSZP3-2018/023453-005 zo dňa 25.10.2018.

B.8. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Zastavané územie obce je vymedzené hranicou zastavaného územia k 1.1.1990 (čiernou farbou) a hranicou skutočne zastavaného územia (červenou farbou). Zastavané územie sa rozširuje o vyprojektovaný vodojem 50m³ na severnom okraji obce pri šachte Maximilián, na východnom okraji obce o navrhovaný polder - suchú nádrž a na južnom okraji obce o navrhovanú ČOV pod haldou Jama.

V časti Piesky sa v zaniknutej osade navrhuje využiť časť plochy na vybudovanie turistickej útulne, remízy a stanice pre vláčik premávajúci prekopom zo Španej Doliny.

V časti Šachtička sa zastavané územie rozširuje na lesných pozemkoch o plochu pre 9 rekreačných chát a v rámci projektu „BIOREZORT ŠACHTIČKY“ pre prislúchajúcu technickú infraštruktúru. Rozšírenie je na lesných pozemkoch, na ktoré je získaný súhlas majiteľa. Uvedené rozšírenie zastavaného územia je prevzaté zo spracováanej aktualizácie územného plánu obce Selce.

B.9. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Pásma dopravných zariadení a technickej vybavenosti

V riešenom území je potrebné rešpektovať v zmysle zákona č. 135/1961 (cestný zákon) v znení neskorších predpisov tieto ochranné pásma, ovplyvňujúce riešené územie:

- 100 metrov od osi vozovky príslušného jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia,

- 50 metrov od osi vozovky cesty I. triedy,
- 25 metrov od osi vozovky cesty II. triedy
- 20 metrov od osi vozovky cesty III. triedy
- 15 metrov od osi vozovky miestnej komunikácie.

- ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, predpis č. 35/1984 Zb. a 193/1997 Z. z. V cestnom ochrannom pásme je zakázaná, alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cestu, alebo premávku na nej (výnimku zo zákazu činnosti v cestnom ochrannom pásme udeľuje príslušný cestný správny orgán v štádiu prípravnej dokumentácie)

- ochranné pásmo vodných tokov

- V zmysle §49 ods. 2 zákona č.364/2004 (vodný zákon) v znení neskorších predpisov manipulačné pásma pobrežných pozemkov vodných tokov a vodohospodárskych objektov v šírke 5 m pre malé vodné toky, a 10 m pre vodohospodársky významné toky pretekajúce riešeným územím
- zabezpečiť ochranu inundačných území tokov, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle Zákona o ochrane pred povodňami č. 7/2010 Z. z.

- ochranné pásmo elektrických zariadení

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z., o energetike v znení neskorších predpisov §43 je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
- od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m, 2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice

- spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. v znení neskorších predpisov §43 je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 15 m.
 - ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. v znení neskorších predpisov §43 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
 - ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle § 36 zákona č. 251/2012 Z. z.,:
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
 - v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie**
- podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov je určené od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obidve strany:
- do priemeru 500 mm 1,5 m,
 - nad priemer 500 mm 2,5 m
- a podľa STN 75 6101 a STN 73 6005 ochranné pásmo
- od osi vodovodnej prípojky obojstranne 2,0 m,
 - od osi kanalizačnej prípojky obojstranne 0,75 m.
- ochranné pásma vodojemov**
- areály objektov vodojemov sú vymedzené oplotením, ktoré chráni samotný objekt ako aj akumuláciu vody pred prípadným nebezpečenstvom.

- **ochranné pásma vodárenských zdrojov**

- ochranné pásma vodárenských zdrojov „Tajchštola“, „Pri vodojeme“, „Piesky“ a „Šachtičky“ I. stupňa v hraniciach oplotenia a II. stupňa na základe rozhodnutia Okresného úradu odboru starostlivosti o životné prostredie Banská Bystrica č. OU-BB-OSZP3-2018/023453-005 zo dňa 25.10.2018
- navrhované ochranné pásmo vodárenského zdroja „prameň – prekop“ podľa záverečnej správy pre návrh OP vypracovanej StVPS zo dňa 19.11.2015
Ochranné pásma týchto zdrojov sú zakreslené vo výkrese č. 4A
- v ochrannom pásme (zákon č. 364/2004 Z. z.) sú zakázané alebo obmedzené činnosti, ktoré poškodzujú, alebo ohrozujú množstvo a kvalitu vody alebo zdravotnú bezchybnosť vodárenského zdroja, ako ja technické úpravy na ochranu vodárenského zdroja
- celé katastrálne územie obce sa nachádza v Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry – západná časť vyhlásenej NV SR č. 13/87 Zb. V CHVO je možné plánovať a vykonávať činnosť len ak sa zabezpečí všestranná ochrana podzemných a povrchových vôd a ochrana podmienok ich tvorby, výskytu prirodzenej akumulácie vôd a obnovy ich zásob.

- **ochranné pásmo elektronických komunikácií**

- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle zákona o elektronických komunikáciách č. 351/2011 Z. z. v znení neskorších predpisov

Pri riadení rozvoja územia obce považovať za limity rozvoja územia ochranné pásma elektronických komunikácií, a to:

1) ochranné pásmo vedenia široké 1,5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a po celej dĺžke trasy, pričom hĺbka a výška OP je

- a) pri podzemnom vedení 2 m od úrovne zeme,
- b) pri nadzemnom vedení v okruhu 2m.

V ochrannom pásme je zakázané

- 1) umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť vedenie alebo bezpečnú prevádzku siete,
- 2) vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku sietí, pridružených prostriedkov a služieb.

Ochranné pásma elektronických komunikácií v zmysle vyššie uvedených limitov nie sú v grafickej časti ÚPN obce vzhľadom na mierku spracovania vyznačené.

Ochranné pásma vymedzené podľa osobitných predpisov

- **ochranné pásmo lesa** vo vzdialenosti 50 m od okraja lesných pozemkov v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v platnom znení. V prípade realizácie stavieb v ochrannom pásme lesa je potrebné požiadať dotknutý orgán štátnej správy o záväzné stanovisko podľa § 10 odst. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch k vydaniu rozhodnutia o umiestnení stavieb a o využití územia vo vzdialenosti do 50 m od okraja lesných

pozemkov.

- V zmysle zákona č. 143/1998 Z. z. §30 o civilnom letectve (letecký zákon) v znení neskorších predpisov, je potrebný súhlas Dopravného úradu Slovenskej republiky na stavby a zariadenia: - vysoké 100 m a viac nad terénom (§30 ods. 1, písm. a), - stavby a zariadenia 30 m a viac umiestnené na prírodných, alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§30 ods. 1, písm. b), - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačie stanice (§30 ods. 1, písm. c).
- **V riešenom území - sú evidované archeologické nálezy a archeologické situácie.** Sú vyznačené v grafickej časti dokumentácie. Je možné, že pri zemných prácach v riešenom území budú zistené nové archeologické nálezy, resp. archeologické situácie. V súlade s ustanovením zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu a zákona č. 50/1976Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov si stavebníci vyžadujú ku každej stavebnej činnosti rozhodnutie od KPÚ Banská Bystrica, ktorý rozhodne o prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum.

Hygienické ochranné pásma

- **ochranné pásmo pohrebiska**
podľa § 15, ods. 7 zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve je 50 m od hranice pozemku pohrebiska.
- **hygienické ochranné pásmo**
od objektov živočíšnej výroby je 1 m na každú VDJ (veľkú dobytčiu jednotku).
- **hygienické ochranné pásmo čistiarne odpadových vôd**
50 m od obytného územia s uzavretou technológiou bez čistenia vzduchu.

B.10. NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

Obrana štátu

Obrana štátu je zabezpečená prístupom vojenskej techniky do obce cestou III/2418. Na území obce sa žiadne vojenské objekty nenachádzajú. Na vrchole Panského Dielu sa nachádzajú vysielačie zariadenia telekomunikácií a rádiokomunikácií, ktoré v prípade mimoriadnych udalostí môžu slúžiť aj pre obranu štátu.

Požiarna ochrana

Protipožiarna ochrana je v obci v nevyhovujúcom stave. Požiarnu ochranu zabezpečuje Hasičský a záchranný zbor v Banskej Bystrici. Vzhľadom na 10 kilometrovú vzdialenosť od Banskej Bystrice je zásah požiarnej techniky pri vzniku požiaru oneskorený a vzhľadom na

vysoké percento použitého dreva ako stavebného materiálu na väčšine domov v Španej Doline málo účinný.

V obci chýba požiarna technika. Terénne podmienky, úzka a uličná sieť v mnohých prípadoch charakteristická veľkým sklonom, sťažujú prístup hasiacej techniky. V zimných mesiacoch je prístup do hornej a dolnej časti obce obmedzený až vylúčený. Niektoré domy majú zastaralú elektroinštaláciu a na domoch chýbajú bleskozvody. Viaceré národné kultúrne pamiatky sú charakteristické otvoreným ohniskom s tradičným „kochom“. To sú všetko faktory, ktoré vytvárajú veľké nebezpečenstvo vzniku rozsiahlych požiarov. Voda na hasenie požiarov je zabezpečená existujúcimi hydrantami na vodovodnej sieti a niekoľkými malými vodnými nádržami.

Pri nasledujúcich územných konaniach podľa navrhovaného územného plánu obce je potrebné zohľadniť požiadavky na zabezpečenie stavieb vodou na hasenie požiarov v zmysle vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 699/2004 Z. z., o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov, ako aj požiadavky na odstupové vzdialenosti a požiadavky na vybudovanie prístupových komunikácií v zmysle vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb v znení neskorších predpisov.

Navrhujeme zriadiť v obci dobrovoľný hasičský zbor, zrekonštruovať a zväčšiť bývalú požiarnu zbrojnicu v centre obce a získať základnú hasičskú techniku. Umožní sa tým rýchla reakcia na mimoriadne udalosti.

Ochrana pred povodňami

Zastavaným územím obce preteká Banský potok. Jeho koryto je v hornej časti obce prekryté v dĺžke, ktorá tvorí polovicu jeho toku v obci. Celá prekrytá časť je priebežne zanášaná pieskom, štrkom a kameňmi, čím sa jej profil naďalej zmenšuje. Pod námestím pri tenisových kurtach je profil neodborným prekrytím v priebehu budovania kurtov zmenšený natoľko, že dochádza k vybreženiu a zaplavovaniu kurtov už aj pri menej intenzívnom daždi, či topení snehu. Nebezpečenstvo zaplavovania nádvorí a suterénnych častí domov vzniká aj mimo toku Banského potoka, najmä v domoch postavených pod svahmi. Tento problém bol však už v minulosti čiastočne riešený systémom povrchových odvodňovacích kanálov a malých nádrží a je relatívne účinný aj v súčasnosti.

Inundačné územie nie je v území obce oficiálne vymedzené. Na základe mapy poskytnutej obcou, v ktorej sú vyznačené zaplavované plochy + výsledok dlhoročných pozorovaní zo strany občanov, sú v doplňujúcich údajoch v mapke na strane 94 vyznačené plochy vybrežovania Banského potoka pri prítokových dažďoch.

Navrhnuté sú opatrenia na obmedzenie až zamedzenie záplav pravidelnou údržbou potrubia v zakrytých úsekoch vodných tokov v zastavanom území a zväčšenie profilu v úseku pozdĺž športovísk (tenisových kurtov a volejbalového ihriska) západne od námestia a vybudovanie poldra - suchej nádrže nad obcou.

B.11. NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

Celé katastrálne územie Španej Doliny sa nachádza v ochrannom pásme (zóne D) Národného parku Nízke Tatry.

V roku 1978 bol Nariadením vlády SSR č.119/78 Zb. zriadený a vyhlásený Národný park Nízke Tatry (NAPANT). Po prehodnotení stavu územia, najmä vzhľadom na nové majetkovo-právne vzťahy bol vypracovaný návrh úpravy hraníc národného parku i ochranného pásma. Na základe toho v r.1997 Nariadením vlády SR č.182/97 Z. z. bola podľa nových hraníc stanovená výmera národného parku (A) na 72 842 ha a ochranného pásma (B) na 110 162 ha. Podmienky kultúrno-výchovného využívania národného parku a jeho ochranného pásma vymedzuje návštevny poriadok – Vyhlášky Krajského úradu životného prostredia v Žiline č. 9/2004 zo 4. októbra 2004 a č. 11/2004 a Vyhláška č. 4/2005 ktorou sa menia a dopĺňajú predchádzajúce vyhlášky. Pre ochranné pásmo národného parku platí II. stupeň ochrany.

Južná časť katastrálneho územia obce - Baranovo je osobitným územím ochrany vyhlásené na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve ako územia európskeho významu (ÚEV):

Územie SKUEV 99 Baranovo zasahuje celkovo do katastrálnych území piatich obcí: Sásová, Nemce, Kostiviarska, Špania Dolina a miestnej časti Banskej Bystrice - Uľanka, pričom v Španej Doline dosahuje výmery 343,34 ha.

Chránené územia s vyššou územnou ochranou sa v Španej Doline nenachádzajú.

- Chránené stromy:

- Baranovské duby
- Špaňodolinské lipy

Významné krajinné prvky bez legislatívnej ochrany však predstavujú v krajinnom priestore Španej Doliny najmä staré banské diela, ktoré sa podieľajú na jej charakteristickom vzhľade, reprezentujú typický ráz montánnej krajiny a predstavujú dôležitý artefakt ľudskej činnosti v krajine.

- Biotopy európskeho a národného významu

- Nelesné biotopy: - Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510
Lk 5 Vysokobilinné spoločenstvá na vlhkých lúkach 6430
Lk 6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
Ra 6 Slatiny s vysokým obsahom báz (7230)
Pi pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu Alysso-Sedion albi (6110)
Tr 1 Suchomilné travinnobylinné porasty (6190)
Tr 8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte
Lk 3 Mezofilné pasienky a spásané lúky
- Lesné biotopy: - Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (9180*)
Ls 5.1 Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130)

Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110)

Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150)

- Z ohrozených vzácnych druhov rastlín: *Parietária officinalis*, *Dactylorhiza majalis*, *Epipactis palustris*
- V západnej časti hranica k. ú. po hranici územnej pôsobnosti Národného parku Veľká Fatra.

Ekologicky významné segmenty krajiny – majú hlavný význam v zabezpečovaní druhovej a krajinnokoekologickej diverzity, zamedzení vodnej a veternej erózie, udržaní kvality vody, regulácii odtokových pomerov, vytvorení refúgií pre mnohé rastliny a živočíchy a vytváraní pufrovacích zón zriedkavým ekosystémom. Vyznačujú sa vysokou reálnou alebo potenciálnou ekologickou stabilitou. Najhodnotnejšie z nich sú zaradené do siete prvkov RÚSES (biocentrá, biokoridory). V aktualizácii prvkov regionálneho ÚSES okresu Banská Bystrica neboli v území Španej Doliny identifikované žiadne ekologicky významné segmenty krajiny.

Genofondovo významné lokality – boli identifikované dve, ktoré sú súčasťou ÚEV Baranovo:

- Baranovo - Horný diel 1: lúčne spoločenstvá na vrcholovej lokalite
- Baranovo - Horný diel 2: lúčne spoločenstvá na vrcholovej lokalite

Odporúčania a upozornenia Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici: Pri strete záujmov územia a existencie chránených biotopov pre objektívne posúdenie aktuálneho stavu rozšírenia, biotopy preveriť a zmapovať (podklady spracujú správy Národných parkov Nízke Tatry a Veľkej Fatry).

Podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na ŽP v znení neskorších predpisov podlieha tento dokument územného plánovania zisťovaciemu konaniu podľa citovaného zákona.

Prvky územného systému ekologickej stability

Nadregionálne biocentrum Baranovo – plošnou výmerou korešponduje s ÚEV Baranovo. Ako ekostabilizačné opatrenia sú uvádzané nasledovné návrhy režimu obhospodarovania: extenzívne využívanie lúk a pasienkov:

- lúky: kosenie 1-2 krát ročne s následným odstránením biomasy, extenzívne dopásanie primerané výmere lúk,
- pasienky: extenzívne pasenie ovcami, hovädzím dobytkom, početnosť zvierat primeraná výmere pasienkov,
- odstraňovanie nežiaducich sukcesných zárastov,
- zabrániť šíreniu inváznych a nepôvodných rastlín.

Západného okraja riešeného územia sa dotýka Hydricko-terestrický biokoridor regionálneho významu Starohorský potok:

- plní funkciu hydricko-terestrického biokoridoru,
- ochrana a starostlivosť o brehové porasty,

- v niektorých úsekoch (chýbajúce porasty, nevyhovujúca šírka) je nutná revitalizácia brehových porastov druhmi zodpovedajúcimi prirodzeným spoločenstvám,
- opatrenia na zlepšenie kvality vody v toku

B.12. NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

B.12.1. DOPRAVNÝ SYSTÉM OBCE

B.12. 2. ENERGETIKA A TELEKOMUNIKÁCIE

B.12.3. VODNÉ TOKY A VODNÉ HOSPODÁRSTVO

B. 12.1. DOPRAVNÝ SYSTÉM OBCE

Dopravná infraštruktúra

Obec Špania Dolina je dopravne sprístupnená cestou III. triedy č. 2418 odbočujúcou z cesty I/59, ktorá je súčasťou medzinárodnej európskej trasy E 77 sever – juh Balt – Jadran (Gdaňsk – Varšava – Krakov – Banská Bystrica – Budapešť – Split. Väzba na Banskú Bystricu vo vzdialenosti 10 km a na ostatné regióny Slovenska je cez spomínanú odbočku na ceste I/59 vo vzdialenosti 4 km pri miestnej časti Banskej Bystrice Uľanky. Cesta Uľanka – Špania Dolina prekonáva výškový rozdiel 320 m (od 390 po 710 m n. m.). Predstavuje to priemerné stúpania 9,0 %. Šírkové usporiadanie nezodpovedá STN 73 6101 pre kategóriu C 7,5/60, 50. Má nový asfaltový povrch a zvodidlá, chýbajú však krajnice. Intenzita dopravy vzhľadom na koncovú obec a jej veľkosť nie je gestom cestnej siete (Slovenskou správou ciest Bratislava) sledovaná.

Miestna dopravná sieť

Jestvujúca unikátna cestná sieť v obci zodpovedá terénnyim podmienkam a historickému vývoju súvisiacemu s banskou činnosťou. Okrem hlavnej miestnej komunikácie v smere východ-západ, ktorá je trasovaná v relatívne rovinnom teréne a má aj bezprašnú povrchovú úpravu, ostatné komunikácie majú pozdĺžny sklon, ktorý je viac ako normou predpísaný max. sklon 12 %, s premenlivou šírkou, s nerovným povrchom a viaceré majú prašný nespevnený povrch. Viacero komunikácií v najstrmších častiach sú úzke a umožňujú iba peší pohyb. Verejná hromadná doprava je nevyhovujúca.

Statická doprava

Veľký časť plochy námestia v centre obce je riešená ako platené parkovisko s kapacitou cca 50 osobných automobilov a 5 autobusov. Táto kapacita v bežnej prevádzke postačuje. Počas rôznych kultúrnych a športových akcií je však nedostatok parkovacích miest. Navrhujeme vybudovanie záchytného parkoviska pod obcou na ploche po asanovaných budovách Rudných baní.

Pešia doprava

V obci nie sú pozdĺž komunikácií vybudované chodníky. Pohyb peších sa v prevažnej miere uskutočňuje po existujúcich obslužných komunikáciách ako tzv. zjazdové chodníky v nevyhovujúcom stave, čo vzhľadom na intenzitu dopravy je vyhovujúce riešenie. Chodci využívajú aj cestu III. triedy pre svoj pohyb, čo je vzhľadom na zvýšený pohyb vozidiel

nevyhovujúci stav a bude potrebné, aj vzhľadom na zámer budovať záchytné parkovisko riešiť pozdĺž tejto komunikácie minimálne jednostranný chodník.

Špania Dolina je hlavným východiskovým a cieľovým bodom turistických magistrál v priestore Starohorské vrchy – juh.

Cyklistická doprava

V rámci viacerých rozvojových projektov spracovaných pre obec Špania Dolina a pre Mikroregión Pod Panským dielom je navrhovaná sieť cyklotrás vedených lesnými cestami, prepájajúcich atraktívne vyhlídkové miesta, historické objekty a okolité obce. Tieto cyklotrasy sú premietnuté vo výkresoch č. 2 a 3. Priamo v obci nie je uvažované s budovaním samostatných cyklistických trás.

Hlavná cykloturistická trasa CTT (č.1) je zhodná s turistickou značkovanou trasou TZT zelená (č.1). Smeruje od horského hotela Šachtička do obce Donovaly.

Návrh dopravy

- pri ceste III/2418 a križovatke s cestou I/59 pri miestnej časti Banskej Bystrice - Uľanke rešpektujeme šírkové usporiadanie v zastavanom území v kategórii MZ 8,5 (8,0)/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6101 a mimo zastavaného územia v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101
- v grafickej časti ÚPN navrhujeme šírkové usporiadanie miestnych komunikácií v súlade s STN 73 6110, a navrhujeme umiestnenie zastávok hromadnej dopravy s vyznačením ich pešej dostupnosti.
- cyklistické a pešie trasy sú vyznačené aj v širších vzťahoch k príľahlému územiu, ich šírkové usporiadanie je navrhnuté v zmysle STN 73 6110
- vypracovaný je návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110
- navrhnuté je dobudovanie krajníc pozdĺž cesty III/2418 v celej trase od odbočky z cesty I/59.
- navrhnuté je dobudovanie miestnych komunikácií v zmysle STN 736110 v kategóriách podľa potreby a pre všetky kategórie v intraviláne aj v extraviláne je riešené odvodnenie povrchových vôd vozoviek
- navrhnuté je odstránenie bodových a líniových dopravných závad a upravené sú trasy ciest vyhovujúcimi spádovými pomermi, kde to terén umožňuje.
- riešené je záchytné parkovisko na mieste zasanovaných objektov Rudných baní a vo výhlade aj na mieste odkaliska, kde je potrebný geologický prieskum podložia.
- riešené sú chýbajúce krajnice a zvodidlá v úsekoch oblúkov v strmom priečnom profile.
- parkovanie pre trvalo a prechodne bývajúcich obyvateľov obce podlieha rozhodnutiu Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica na základe individuálneho posúdenia skutkového stavu
- navrhované je obmedzené parkovanie aj pri objektoch občianskej vybavenosti v zmysle STN 736110

- v miestach obvyklého prechádzania cez vozovku sú riešené priechody pre peších

B.12.2. VODNÉ HOSPODÁRSTVO

Vodné toky

Celé riešené územie patrí do povodia rieky Hron (číslo hydrografického povodia 4-23-02). Hlavným tokom, ktorý vzniká sútokom potokov Dobrá voda a Fajtová a odvádza vody zo strednej a južnej časti k. ú. Špania Dolina je Banský potok (číslo toku 076), ktorý pramení v sedle medzi kótami Glezúr a Žiare v nadmorskej výške 900 m n. m. Vlieva sa do potoka Bystrica (č.t. 070) na južnom okraji územia mimo k.ú. obce. V zastavanej časti obce je koryto Banského potoka upravené do krytého profilu, ktorý je priebežne zanášaň. Koniec krytej časti pri tenisových kurtach je profil potoka neodborným prekrytím v priebehu budovania kurtov zmenšený natoľko, že už pri menej intenzívnom daždi či topení snehu dochádza k vybreženiu a zaplavovaniu kurtov. Pod námestím potok nepreteká údolím. Jeho trasa je situovaná na ľavom svahu údolia v betónovom žľabe v dĺžke cca 260 m. Ďalej ešte pokračuje krytým profilom cez areál bývalých Rudných baní a odkaliská. Východný okraj k. ú. odvodňujú potoky Nemčiansky (č.t. 140/1) a Sásovský (č.t. 072). Západnú hranicu k. ú. tvorí Starohorský potok (č.t. 079), ktorý odvodňuje celú severnú časť územia. Jeho ľavostrannými prítokmi sú potoky Zelená (č.t. 088) a Zlatý potok (č.t. 085). Všetky toky pretekajúce katastrálnym územím obce okrem Starohorského potoka sú v správe Lesov SR a zaraďujeme ich medzi drobné vodné toky. Starohorský potok je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky a spravuje ho Slovenský vodohospodársky podnik OZ Banská Bystrica.

Celý Banský potok (včítane krytej časti) navrhujeme pravidelne prečisťovať a krytú časť pod tenisovými kurtami zrekonštruovať.

Vo východnej časti obce (horný úsek potoka) sú brehy potoka nestabilné a pri veľkých vodách dochádza k ich porušeniu, preto navrhujeme nad zastavaným územím na potoku suchú nádrž – polder, ktorý bude zadržiavať prívalové dažďové vody a chrániť koryto potoka v zastavanej časti obce.

Vodné plochy

Južne od obce bola v minulosti vybudovaná vodná nádrž, ktorá slúžila počas spracovávania medenej rudy ako odkalisko. V súčasnosti je bez vody, naplnená kalom a vyschnutá. V obci je vybudovaných niekoľko mininádží, ktoré slúžia ako zásobárne úžitkovej vody a tiež ako zásobárne vody pre požiarne účely.

Zásobovanie pitnou vodou

Obec má vybudovaný verejný vodovod v správe StVPS a. s., ktorého prevádzkovateľom je VEOLIA – Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť a. s. Banská Bystrica. Obec je zásobovaná z vodných zdrojov „Tajch-štola“ a „Pri vodojeme“. Na základe rozhodnutia Okresného úradu odboru starostlivosti o životné prostredie Banská Bystrica č. OU-BB-OSZP3-2018/023453-005 zo dňa 25.10.2018 je pre StVPS a.s. Banská Bystrica vydané povolenie na osobitné užívanie vôd spočívajúce v odbere podzemných vôd z prameňov vodárenských zdrojov Tajch-štola 0,6 l.s⁻¹ a Pri vodojeme 0,2 l.s⁻¹. Časová platnosť povolenia je na obdobie 10 rokov

(cca od 15.11.2018 do 15.11.2028). Odoberaná voda je podľa údajov StVPS akumulovaná vo vodojeme 30 m³ situovanom nad obcou s kótou maximálnej hladiny 785 m n. m. Celková dĺžka vodovodného potrubia je 3 794 m. Z toho prírodné potrubie 1 248 m, zásobné potrubie 230 m, rozvodné potrubie 2 316 m. Počet vodovodných prípojk 170. V roku 2001 bola vodovodná sieť rozvodného potrubia zrekonštruovaná na DN 110 mm PVC v celkovej dĺžke 1 983 m s vybudovaním protipožiarnych hydrantov. Keďže terén obce je značne členitý a výškové rozdiely z hľadiska hydrostatického tlaku sú také veľké, že nie je možné bez problémov zásobovať celú obec z jedného tlakového pásma, je na kóte 760,00 m n. m. na zásobnom potrubí vybudovaná prerušovacia armatúrna šachta s regulátorom výstupného tlaku.

Dva bytové domy a časť ulice rodinných domov na južnom okraji obce má samostatný vodovod v správe obce (bývalý vodovod Rudných baní). Vodný zdroj „Prameň – prekop“ sa nachádza v štôlni – prekope medzi Španou Dolinou a zaniknutou osadou Piesky. Záchyť sa nachádza v km 1,410 prekopu. Je zachytený krátkou štôľňou v dĺžke 8,20 m s vybudovaným záchytným objektom. Výdatnosť zdroja je 0,9 – 1,2 l.s⁻¹. Voda je vedená v ocelovom potrubí DN 80 mm pri ľavej stene prekopy smerom do Španej Doliny. Voda je pri vyústení prekopy v Španej Doline prečerpávaná do vodojemu 50 m³ nad horárňou v lokalite Krásna hora s kótou max. hladiny 774,00 m n. m. ocelovým potrubím DN 80 mm v dĺžke 364 m. Odtiaľ je voda rozvádzaná gravitačne do bytoviek a do príľahlej ulice.

Rodinné a rekreačné domy, ktoré nie sú napojené ani na jednu vodovodnú sieť využívajú vlastné vodné zdroje – studne.

Ochrana využívaných vodárenských zdrojov Tajch-štola a Pri vodojeme bola zabezpečená stanovením pásiem hygienickej ochrany I. a II. stupňa rozhodnutím ONV OPLVH Banská Bystrica č. 2043/1988 zo dňa 27.10.1988. Vodárenský zdroj prameň Prekop - štôľňa má vypracovaný návrh ochranného pásma, záverečnú správu vypracovala StVPS Banská Bystrica dňa 19.11.2015, Ochranné pásmo I. stupňa nie je určené na povrchu terénu, ale pozostáva zo záchytného objektu v podzemí (prekope), ktorý je zo strany prekopy chránený železnými dverami. Navrhnuté je aj ochranné pásmo II. stupňa. Pretože ochranné pásmo vyhlásené nebolo, navrhujeme jeho vyhlásenie. Ochranné pásma sú zakreslené vo výkresoch č. 4A, 2, 7

Posúdenie potreby pitnej vody pre celú obec

je prevedené podľa Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 Z.z .z 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií pri zohľadnení racionalizačných opatrení v spotrebe vody vo výhlade.

Jestvujúci stav:

Počet obyvateľov obce 220

Verejný vodovod v správe StVPS

Počet napojených obyvateľov 197

Priemerná denná potreba vody

- obyvateľstvo: 197 ob.x100 l.ob⁻¹.deň⁻¹ = 34,20 m³.d⁻¹

- základná vybavenosť	197 ob x 15 l.ob ⁻¹ .deň ⁻¹	=	5,13 m ³ .d ⁻¹
- špecifická vybavenosť			
Banická klopačka	6 zam. x 450 l.zam ⁻¹	=	2,70 m ³ .d ⁻¹
predajňa potravín	1 zam.x60l.zam ⁻¹	=	0,06 m ³ .d ⁻¹
banická krčma	2 zamx 300 l.zam ⁻¹	=	0,60 m ³ .d ⁻¹
obecný úrad	4 zam.x60l.zam ⁻¹	=	0,24 m ³ .d ⁻¹
farský úrad	1 zam.x 60 l.zam ⁻¹	=	0,06 m ³ .d ⁻¹
LŠ prof. Mistrička	1 zam.x60l.zam ⁻¹	=	0,06m ³ .d ⁻¹
	10 návšt. x 5 l.návšt. ⁻¹	=	0,05 m ³ .d ⁻¹
apartmán Katarína	6 lôžok x 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	0,54 m ³ .d ⁻¹
chalupa Andrew	12 lôžok 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	1,08 m ³ .d ⁻¹
chalupa Andy	8lôžok 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	0,72 m ³ .d ⁻¹
chalupa Grant	10lôžok 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	0,90 m ³ .d ⁻¹
chalupa Longi	16 lôžok 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	1,44 m ³ .d ⁻¹
chalupa u poštára	20 lôžok x 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	1,80 m ³ .d ⁻¹
penzión Klopačka	36 lôžok x 100 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	3,60 m ³ .d ⁻¹
diecézne centrum mládeže	40 lôžok x 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	3,60 m ³ .d ⁻¹

Q_p spolu = 40,11 m³.d⁻¹

Maximálna denná potreba vody Q_m = 2 x 40,11 m³.d⁻¹ = 80,22 m³.d⁻¹ = 0,93 l.s⁻¹

Maximálna hodinová potreba vody Q_h = 80,22 x 1,8 m³.d⁻¹ 144,40 m³.d⁻¹

Posúdenie akumulácie vody

Vodojem 30 m³ verejného vodovodu v správe StVPS

100 %	80 %	60 %
80 m ³ .d ⁻¹	64 m ³ .d ⁻¹	48 m ³ .d ⁻¹

Vodovod v správe obce

Počet napojených obyvateľov 80

Priemerná denná potreba vody

- obyvateľstvo: 80 ob.x100 l.ob⁻¹.deň⁻¹ = 8,00 m³.d⁻¹

- základná vybavenosť 80 ob x 15 l.ob⁻¹.deň⁻¹ = 1,20 m³.d⁻¹

- špecifická vybavenosť

chalupa Španka 14 lôžok x 90 l.lôžko⁻¹.deň⁻¹ = 1,26 m³.d⁻¹

Q_p spolu = 9,20 m³.d⁻¹

Maximálna denná potreba vody Q_m = 2 x 9,20 m³.d⁻¹ = 18,40 m³.d⁻¹ = 0,21 l.s⁻¹

Maximálna hodinová potreba vody Q_h = 18,40 m³.d⁻¹ x 1,8 = 33,12 m³.d⁻¹

Posúdenie akumulácie vody

Vodojem 50 m³ verejného vodovodu v správe obce

100 %	80 %	60 %
18 m ³ .d ⁻¹	14 m ³ .d ⁻¹	11 m ³ .d ⁻¹

Vodohospodárska bilancia súčasného stavu

Podľa výpočtov potreby pitnej vody jestvujúce vodárenské zdroje Tajch-štola a Pri vodojeme s povoleným odberom $0,80 \text{ l.s}^{-1}$ nevykryjú súčasnú potrebu pitnej vody $0,90 \text{ l.s}^{-1}$ vo vodovode v správe StVPS. Vo vodovode v správe obce vodný zdroj prameň štôľňa - prekop s minimálnou výdatnosťou $0,90 \text{ l.s}^{-1}$ vykryje súčasnú potrebu vody $0,21 \text{ l.s}^{-1}$ s dostatočnou rezervou. Uvedené vodné zdroje si vyžadujú rekonštrukciu a priebežnú údržbu záchytných objektov.

V roku 2001 bola veľká časť vodovodného potrubia verejného vodovodu zrekonštruovaná, je potrebné zrekonštruovať zostávajúce úseky vodovodnej siete tohto vodovodu. Obecný vodovod aj vodojem sú v zlom technickom stave, je potrebná ich celková rekonštrukcia.

Vo verejnom vodovode v správe StVPS je v súčasnosti akumulácia pitnej vody zabezpečená na 60 %, obec má vypracovanú projektovú dokumentáciu na zvýšenie kapacity tohto vodojemu o 50 m^3 . V obecnom vodovode súčasný 50 m^3 vodojem postačuje s rezervou.

Rekreačné stredisko Šachtička

Problematike rozvoja rekreačného strediska Šachtička sa venovali doplnky č. 1, 5 a 6 ÚPN-Z PLRA Špania Dolina.

- Doplnok č. 1 rieši akumulačnú vodnú nádrž a rozvod vody pre I. etapu zasnežovania lyžiarskych zjazdových tratí. Zdrojom vody pre zasnežovanie je Nemčiansky potok s vybudovanou vodnou nádržou o objeme cca 5000 m^3 .

- Doplnok č. 5 rieši prepojenie Šachtičky s rekreačnými strediskami Čachovo – Selčiansky diel a s obcou Nemce, ktorá plánuje sprístupniť parkovisko nad Sásovou pre Panský diel.

Rekreačné stredisko Šachtička má vlastný vodovod využívajúci miestne vodné zdroje prameň I. II. III. Na základe rozhodnutia Okresného úradu odboru starostlivosti o životné prostredie Banská Bystrica č. OU-BB-OSZP3-2018/023453-005 zo dňa 25.10.2018 je pre StVS a.s. Banská Bystrica vydané povolenie na osobitné užívanie vôd spočívajúce v odbere podzemných vôd z prameňov vodárenských zdrojov prameň I. II. III. $1,26 \text{ l.s}^{-1}$. Časová platnosť povolenia je na obdobie 10 rokov (cca od 15.11.2018 do 15.11.2028) Voda z vodných zdrojov je privádzaná prírodným potrubím DN 100 dĺžky 2026 m gravitačne do čerpacej stanice s kapacitou $Q=5,0 \text{ l.s}^{-1}$ s akumuláciou 100 m^3 s max. hladinou 830 m n. m., odtiaľ je vytláčaná výtlačným potrubím DN 100 dĺžky 1200 m do vodojemu 100 m^3 s max. hladinou 999 m n. m. a z neho gravitačne rozvádzaná zásobným potrubím DN 100 dĺžky 500 m do rekreačných objektov. V súčasnosti sú na vodovod napojené rekreačné zariadenia – hotel Šachtička, chata TU Zvolen a Arma. Vodné zdroje, časť prírodného potrubia, čerpacia stanica sa nachádzajú mimo riešeného územia v k. ú. Selce. V k. ú. Špania Dolina sa nachádza vodojem a malá časť zásobného potrubia.

Zdrojom vody pre zasnežovanie je vybudovaná vodná nádrž Banské lúčky na Nemčianskom potoku, ktorá sa nachádza na hranici katastra Španej Doliny. Čerpacia stanica nad ňou už leží v katastri obce Selce. Zasnežovanie z tejto nádrže je už v zimných mesiacoch realizované.

- Doplnok č. 6 rieši prepojenie Španej Doliny so strediskom Šachtíčka dvomi úsekmi sedačkovej lanovky.

-V súčasnosti sa spracováva nový územný plán obce Selce v ktorom je zahrnuté aj celé rekreačné stredisko Šachtíčka.

Návrh zásobovania pitnou vodou

Potreba pitnej vody

Počet obyvateľov v obci 462

Priemerná denná potreba vody

- obyvateľstvo:	462 ob.x100 l.ob ⁻¹ .deň ⁻¹	=	46,20 m ³ .d ⁻¹
- základná vybavenosť	462 ob x 15 l.ob ⁻¹ .deň ⁻¹	=	6,93 m ³ .d ⁻¹
- špecifická vybavenosť			
Informačné centrum	1 zam. x 60 l.zam ⁻¹	=	0,06 m ³ .d ⁻¹
Banícky skanzen	1 zam. x 60 l.zam ⁻¹	=	0,06 m ³ .d ⁻¹
Vláčik na Piesky	2 zam. x 60 l.zam ⁻¹	=	0,12 m ³ .d ⁻¹
Zberný dvor KO	1 zam. x 60 l.zam ⁻¹	=	0,06 m ³ .d ⁻¹
Banická klopačka	6 zam. x 300 l.zam ⁻¹	=	1,80 m ³ .d ⁻¹
predajňa potravín	1 zam.x60 l.zam ⁻¹	=	0,12 m ³ .d ⁻¹
banická krčma	2 zam x 300 l.zam ⁻¹	=	0,60 m ³ .d ⁻¹
obecný úrad	4 zam.x60 l.zam ⁻¹	=	0,24 m ³ .d ⁻¹
múzeum	1 zam.x60 l.zam ⁻¹	=	0,06 m ³ .d ⁻¹
farský úrad	1 zam.x60 l.zam ⁻¹	=	0,06 m ³ .d ⁻¹
LŠ prof. Mistrika	1 zam.x60 l.zam ⁻¹	=	0,06 m ³ .d ⁻¹
centrum mládeže	10 návšt. x 5 l.návšt. ⁻¹	=	0,05 m ³ .d ⁻¹
apartmán Katarína	10 lôžok x 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	0,90 m ³ .d ⁻¹
chalupa Andrew	12 lôžok x 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	1,08 m ³ .d ⁻¹
chalupa Andy	8 lôžok x 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	0,72 m ³ .d ⁻¹
chalupa Grant	10 lôžok x 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	0,90 m ³ .d ⁻¹
chalupa Longi	16 lôžok x 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	1,44 m ³ .d ⁻¹
chalupa u poštára	20 lôžok x 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	1,80 m ³ .d ⁻¹
chalupa Španka	14 lôžok x 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	1,26 m ³ .d ⁻¹
penzión Klopačka	36 lôžok x 100 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	3,60 m ³ .d ⁻¹
diecézne centrum mládeže	40 lôžok x 90 l.lôžko ⁻¹ .d ⁻¹	=	3,60 m ³ .d ⁻¹

Qp spolu = 71,72 m³.d⁻¹

Maximálna denná potreba vody Qm = 2 x 71,72 m³.d⁻¹ = 143,44 m³.d⁻¹ = 1,66 l.s⁻¹

Maximálna hodinová potreba vody Qh = 143,44 x 1,8 = 258,19 m³.d⁻¹ = 2,99 l.s⁻¹

Vodohospodárska bilancia návrhu

Aby bolo možné zabezpečiť potrebné množstvo pitnej vody pre rozvoj obce navrhujeme prepojenie oboch vodovodných systémov - vodovodný systém v správe StVPS a vodovodný systém v správe obce (bývalé Rudné bane) v priestore bývalého násypníka drviarne potrubím DN 100 v dĺžke cca 30 m.

I. tlakové pásmo

Akumuláciu vody navrhujeme v jestvujúcom vodojeme 50 m³ správe obce (bývalé Rudné bane) s kótou maximálnej hladiny 774,0 m n. m. plnenom z jestvujúceho prameňa Štôľňa -prekop s minimálnou výdatnosťou 0,9 l.s⁻¹. Jestvujúci vodojem je v zlom technickom stave, preto navrhujeme jeho rekonštrukciu.

Zásobovací rozsah 760 – 660 m n. m. Na kóte 725 m n. m. navrhujeme redukciu tlaku na potrubí na 0,6 MPa.

II. tlakové pásmo

Akumulácia vody v rozšírenom vodojeme 100 m³ (50 m³ jestvujúci + 50 m³ projektovaný) s kótou maximálnej hladiny 785 m n. m plnenom z jestvujúcich prameňov Tajch-štola 0,6 l.s⁻¹ a Pri vodojeme 0,2 l.s⁻¹.

Zásobovací rozsah 775 – 725 m n. m. Zástavbu nad kótou 775 m n. m. (pri vodojeme) navrhujeme zásobovať cez hydrofórovú stanicu.

Pri navrhovanom prepojení vodovodných systémov vodárenské zdroje Tajch-štola 0,6 l.s⁻¹. Pri vodojeme 0,2 l.s⁻¹ a prameň Štôľňa - prekop 0,9 l.s⁻¹ vykryjú navrhovanú potrebu pitnej vody (1,66 l.s⁻¹) v obci.

Posúdenie akumulácie vody

vodojem 30 m³ verejného vodovodu v správe StPVS

projektovaný vodojem 50 m³

vodojem RB 50 m³

akumulácia spolu 130 m³

100 %	80 %	60 %
143 m ³ .d ⁻¹	114 m ³ .d ⁻¹	86 m ³ .d ⁻¹

Rekreačné stredisko Šachtička

Zásobovanie pitnou vodou rekreačného strediska Šachtička bude riešené v Územnom pláne obce Selce, ktorý sa v súčasnosti spracováva

Pre zásobovanie rekreačných chat pitnou vodou v katastrálnom území obce Špania Dolina navrhujeme potrubie DN 100 v dĺžke 110 m.

Výpočet potreby vody pre časť strediska v katastrálnom území obce Špania Dolina

Počet lôžok v chatách 45

Priemerná denná potreba vody

$$\text{rekreačné chaty } 45 \text{ lôžok} \times 90 \text{ l} \cdot \text{lôžko}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} = 4,05 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$$

$$Q_p = 4,05 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$$

$$\text{Maximálna denná potreba vody } Q_m = 2 \times 4,05 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 8,10 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 0,09 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$\text{Maximálna hodinová potreba vody } Q_h = 8,10 \times 1,8 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 14,58 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 0,17 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec nemá vybudovanú verejnú splaškovú kanalizáciu. Vybudované sú iba krátke úseky dažďovej kanalizácie s vyústením povrchových rigolov do potokov alebo do terénu. Väčšina odpadových vôd z rodinných a rekreačných domov končí v septikoch s nekontrolovateľným prepadom, či priesakom do podlažia, alebo v žumpách s vyvážaním podľa potreby fekálnym vozom. Jediná vybudovaná kanalizácia je z areálu Rudných baní, ktorá je nefunkčná. Táto ČOV je už zaniknutá. Vlastnú biodiskovú čistiareň má reštaurácia Klopačka a 8 súkromných domov. Vyčistené odpadové vody sú odvedené do miestnych potokov. Obec má vypracovaný projekt I. etapy kanalizácie. Rieši odkanalizovanie troch ulíc a ČOV. Realizácia závisí od získania finančných prostriedkov.

Kanalizáciu má vybudovanú rekreačné stredisko Šachtička. Vzhľadom na polohu strediska v horskom sedle, kde neexistuje žiadny vodný tok, nie je možné vyčistenú vodu vypúšťať do recipientu. Doteraz končili odpadové vody v septiku s priesakmi do podlažia s nepríjemným zápachom v hornej časti zjazdovej trate pod parkoviskom. Projektom je riešené zachytávanie splaškových vôd do nepriepustnej žumpy, s pravidelným vyvážaním na ČOV Banská Bystrica. Odpadové vody zo zariadenia TU Zvolen sú čistené na ČOV.

Dažďová kanalizácia je vybudovaná v obci Špania Dolina len čiastočne systémom otvorených rigolov na okrajoch cestných komunikácií. Dažďové vody sú vyústené do Banského potoka a do terénu.

Návrh odvádzania a čistenia odpadových vôd

Základom pre návrh je vypracovaný projekt I. etapy kanalizácie na ktorý je vydané stavebné povolenie a ktorý rieši odkanalizovanie troch ulíc v okolí centra obce. **Navrhujeme predĺžiť zberné vetvy kanalizácie do ďalších ulíc a tiež predĺženie hlavnej stoky smerom juhozápadným do priestoru pod haldou Jama, kde na tvrdom podlaží vpravo od cestnej komunikácie smerom do Banskej Bystrice navrhujeme vybudovať obecnú ČOV (viď výkres č. 2).**

Vzhľadom na terénne podmienky zastavanej časti obce navrhujeme celú kanalizačnú sieť vybudovať gravitačným spôsobom. Hlavný zberač riešime profilu DN 300, ostatné vetvy profilu DN 250. Niekoľko domov v rozptyle v okrajových častiach obce z hľadiska prístupu nebude možné napojiť na obecnú kanalizáciu. Splaškové vody z týchto domov budú zneškodňované vo vlastných individuálnych čistiaciach zariadeniach, alebo v nepriepustných žumpách s pravidelným vyvážaním na ČOV. Žumpy zrealizovať ako nepriepustné v zmysle STN 75 6081 zabezpečiť ich voči prítoku vôd z okolitého terénu, ako aj voči preplneniu.

Celková navrhovaná dĺžka kanalizačnej siete je 4050 m. Z toho hlavný zberač DN 300 v dĺžke 700 m a ostatné vetvy DN 250 v dĺžke 3400 m.

Kapacita ČOV je minimálne $159,06 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 1,84 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$. Odvádzanie vyčistenej vody bude potrubím DN 300 do Banského potoka pod haldou Jama.

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd z rekreačných chat v stredisku Šachticka je riešené v rámci aktualizácie Územného plánu obce Selce.

Dažďová kanalizácia

Navrhujeme dobudovanie dažďovej kanalizácie systémom otvorených rigolov do ostatných ulíc, kde to terénne podmienky dovoľia. Pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku zo zastavaného územia a z pozemných komunikácií pre motorové vozidlá, vrátane parkovísk a odstavných plôch navrhujeme tieto vody prečistiť zachytením plávajúcich látok a osadením lapačov na zachytávanie ropných látok. látok.

Navrhujeme opätovné využívanie dažďových vôd zo striech a spevnených plôch zadržaním v území akumuláciou do vodných nádrží na pozemkoch a následne ju využívať.

V rozvojových plochách situovaných na väčších sklonoch terénu navrhujeme protierózne opatrenia – vybudovať záchytné priekopy dažďových vôd.

B.12.3.ENERGETIKA A ELEKTRONICKÉ KOMUNIKÁCIE

ZÁSOBOVANIE ENERGIAMI

Zásobovanie elektrickou energiou:

- A/ Projektové podklady
- B/ Širšie vzťahy
- C/ Súčasný stav
- D/ Ochranné pásma
- E/ Energetická bilancia
- F/ Návrh zásobovania elektrickou energiou

A/ Projektové podklady

Pri spracovaní prieskumov a rozborov sa vychádzalo z nasledovných podkladov:

- vlastný prieskum riešenej lokality
- vyjadrenie SSD, a. s. Žilina k prieskumom a rozborom a požiadavke k poskytnutiu podkladov pre spracovanie návrhu konceptu riešenia
- urbanistický návrh riešenia ÚPN obce Špania Dolina
- UPD zóny PRLA Doplnok č. 2 obce Špania Dolina

B/ Širšie vzťahy

Na južnej časti katastra prechádza vzdušné VN 22 kV vedenie č.307 vychádzajúceho z 110kV/22 kV rozvodne a transformovne Rz Bánoš Banská Bystrica, z ktorého sú prevedené odbočky k jednotlivým distribučným trafostaniciam. Toto vedenie pokračuje cez Donovaly do sústavy ERZ L. Mikuláš v Ružomberku a je zokruhované aj s kmeňovým distribučným vedením ERZ B. Bystrica č. 308 cez Baláže. Vzdušná prípojka 22 kV pre obec Špania Dolina pokračuje cez sedlo Šachtička až po objekt OKAL pri vodnej nádrži na zasnežovania.

C/ Súčasný stav v zásobovaní elektrickou energiou

Obec Špania Dolina je zásobovaná elektrickou energiou z 22 kV vzdušného vedenia č.307z ktorého sú prevedené VN 22kV prípojky k trafostaniciam. Pre zásobovanie obce slúžia nasledovné trafostanice:

- OBEC1 – TS1 - 250 kVA – oceľová priehradová PTS vonkajšia
- OBEC2 – TS2 - 160 kVA – oceľová priehradová PTS vonkajšia
- OBEC3 – TS3 - 400 kVA – dvojtĺpová vonkajšia BTS vonkajšia
- OBEC4 – TS4 - 250 kVA – kiosková

V katastri obce sú ešte nasledovné trafostanice:

- TS5 - Šachtička – spínacia TS kiosková - 250 kVA
- TS6 -a- chata – stožiarová – 400 kVA
- TS7 - Šachtička – lyž. stredisko – jednotĺpová – 250 kVA
- TS8 - Vodojem – stožiarová – 250 kVA
- TS9 - Lyžiarsky vleč – stožiarová – 50 kVA

NN sekundárne rozvody 3x420V/230V po obci sú prevedené väčšinou holými vodičmi AlFe6 do prierezu 4x AlFe6 70 mm² na betónových stĺpoch a miestami posilnené závesnými káblami RETILENS.

Vonkajšie osvetlenie je riešené LED svietidlami osadenými na stĺpoch sekundárnej NN siete. Rozvod pre napájanie verejného osvetlenia je prevedený vodičmi AlFe6 16 mm², ktoré sú napojené zo skriň RVO pre ovládanie osvetlenia z centrálného impulzu obce. Intenzita osvetlenia nezodpovedá súčasným požiadavkám STN na osvetlenie pozemných komunikácií.

D/ Ochranné pásma

- 22 kV vedenie má ochranné pásmo 10 m na každú stranu od krajných vodičov vedenia.
- Vonkajšia trafostanica 22/0,4 kV má ochranné pásmo 10 m od okolo objektu trafostanice

E/ Energetická bilancia riešeného územia

Pri bilancovaní potreby elektrickej energie v UPD Špania Dolina pre zásobovanie obce Špania Dolina sa vychádzalo z predpokladanej energetickej bilancie riešených objektov navrhovaných rodinných domov, rekreačných chát a občianskej vybavenosti. Návrh vychádzal z

predpokladu, že na vykurovanie objektu a prípravu TV sa bude využívať komplexne elektrická energia. Navrhované objekty rodinných domov RD (b. j.) môžu využívať komplexne na vykurovanie, varenie a prípravu teplej úžitkovej vody (TV) komplexne elektrickú energiu v kombinácii s tepelnými čerpadlami pre vykurovanie a prípravu TV, doplnenú slnečnými kolektormi, resp. fotovoltickými panelmi na strechách rodinných domov mimo zónu pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry. Doplnkovým zdrojom tepla bude vykurovanie pomocou ušľachtilých palív s využitím biomasy a štiepky v splyňovacích kotloch na pevné palivo. Navrhované RD (b. j.) a rekreačné chaty sa zatriedujú do kategórie „C“ so súčasným príkonom na jednu bytovú jednotku $S_{SB} = 11 \text{ kW}$. Objekty rekreačných chat môžu využívať komplexne na vykurovanie, varenie a prípravu teplej úžitkovej vody (TV) elektrickú energiu a pevné palivo v splyňovacích kotloch a krbových vložkách. Navrhované chaty RCH sme zaradili do kategórie „C“ so súčasným príkonom na jednu chatu $S_{SRCH} = 7 \text{ kW}$.

Celková potreba elektrickej energie pre komunálno-technickú spotrebu s verejným osvetlením sa stanovila z podielu odberu účelových jednotiek v štruktúre jednotlivých objektov na maximálnom dennom odbere riešeného územia. Podrobné postupy výpočtov a priebežné výsledky budú k dispozícii u spracovateľa tejto UPD.

Požadovaný príkon pre občiansku vybavenosť bol zohľadnený podľa merných účelových jednotiek jednotlivých objektov daných z "Pravidiel pre elektrizačnú sústavu č.2" a v zmysle platných noriem STN a posúdenia projektanta.

Pri bilancovaní potreby elektrickej energie sa vychádzalo z prieskumov a rozborov v zásobovaní obce Špania Dolina a z bilancie a kapacity jestvujúcich energetických elektrozaariadení a ich prenosových možností. V súčasnej dobe a aj v budúcnosti budú domácnosti využívať komplexne elektrickú energiu na prevádzkové účely, vykurovanie a prípravu teplej vody, pretože obec nie je plynofikovaná a s jej plynofikáciou sa neuvažuje. V súčasnom období je už možnosť zvyšovania odberu z 22 kV rozvodov obmedzená s kapacitných a prevádzkových dôvodov (preťaženosť VN 22 kV distribučného rozvodu linky č. 307 do obce zo smeru Staré Hory) a poruchovosť vzdušného vedenia v zimnom období v dôvodu trasovanie vedenia v lesnom poraste s častými kalamiťami. Vzhľadom k tomu, že obec je pamiatkovo chránená, v budúcnosti je nevyhnutné uvažovať s preložením VN 22 kV vzdušných prípojk z distribučného vedenia do zeme.

V prípade zvýšených požiadaviek na odber elektrickej energie bude potrebné rekonštruovať jednotlivé vonkajšie trafostanice na trafostanice murované-kioskové s výmenou transformátorov vyššieho výkonu s priestorovou rezervou do 630 kVA.

Výpočet plošného zaťaženia jestvujúcich plôch a navrhovaných plôch pre bytové jednotky individuálnej bytovej výstavby v rodinných domoch RD (b. j.), resp. v rekreačných chalupách RCH (b. j.):

1. Jestvujúce rodinné domy a chalupy s 220.b.j. a navrhované rodinné domy a chalupy s 10.b.j. (RD+RCH) celkom za riešené územie- spolu 230 RD+RCH (230 b. j.):

$$S_{bi}=230 \times 11 \text{ kW/b. j.} = 2530 \text{ kW}$$

$$S_{bs} = 2530 \times 0.6 = 1518 \text{ kW}$$

$$S_{icom} = 12 \text{ kW}$$

$$S_{sclkom} = 1518 + 12 = 1530 \text{ kW}$$

Vysvetlivky : S_{bi} - celkový inštalovaný príkon pre byty s elektrifikáciou C

S_{bs} - celkový súčasný príkon pre byty s elektrifikáciou C

S_{icom} - celkový súčasný príkon pre komunálnu spotrebu a verejné osvetlenie

S_{sclkom} - celkový požadovaný súčasný príkon

Podiel 1 bytu na súčasnom maximálnom príkone vrátane komunálnej spotreby je vypočítaný podľa:

$$S_{sclkom} 1530$$

$$S_n = \frac{\text{-----}}{n} = 6.65 \text{ kW/b. j.}$$

230

2. Navrhované občianska vybavenosť celkom za riešené územie – návrh:

2.1 Objekt expozície a informačná kancelária - 25 kW

2.2 Požiarna zbrojnica (rozšírenie) – 18 kW

$$S_{OVi} = 25 + 18 = 43 \text{ kW}$$

$$S_{OVs} = 43 \times 0.8 = 35 \text{ kW}$$

$$S_{icom} = 2 \text{ kW}$$

$$S_{sclkom} = 35 + 2 = 37 \text{ kW}$$

Vysvetlivky : S_{bji} - celkový inštalovaný príkon pre byty s elektrifikáciou B

S_{bjs} - celkový súčasný príkon pre byty s elektrifikáciou B

S_{icom} - celkový súčasný príkon pre komunálnu spotrebu a verejné osvetlenie

S_{sclkom} - celkový požadovaný súčasný príkon

Výpočtový počet transformačných staníc VN/NN s výkonom do 400kVA zaťažených na 85 % je:

$$S_{sclkom} 1567$$

$$N_{CDTS} = \frac{\text{-----}}{s \cdot \cos \phi \cdot 0,85 \cdot 333} = 4.7 \text{ ks, t.j. požiadavka } 4 \text{ ks trafostaníc s výkonom } 400 \text{ kVA (priestorová rezerva do 630 kVA)}$$

Pri predpokladanom ročnom využití maxime 1600 hodín, bude ročná spotreba elektrickej energie 2507 MWh/rok.

OBEC1 – TS1 - 250 kVA – oceľová priehradová PTS vonkajšia

OBEC2 – TS2 - 160 kVA – oceľová priehradová PTS

OBEC3 – TS3 - 400 kVA – dvojstĺpová vonkajšia BTS

OBEC4 – TS4 - 250 kVA – kiosková

NAVRHOVANÉ TRANSFORMAČNÉ STANICE

Označenie trafostanice	Názov trafostanice	Druh trafostanice stav	Výkon stav	Výkon a druh trafostanice návrh
TS 1	Obec 1	Oceľová priehradová PTS	250 kVA	400 kVA Murovaná (rez. 630 kVA)
TS 2	Obec 2	Oceľová priehradová PTS	160 kVA	400 kVA Murovaná (rez. 630 kVA)
TS 3	Obec 3	Dvojstĺpová BTS vonkajšia	400 kVA	400 kVA Murovaná (rez. 630 kVA)
TS 4	Obec 4	Kiosková	250 kVA	400 kVA Murovaná

Z uvedeného orientačného výpočtu požadovanej potreby elektrickej energie pre obec Špania Dolina a z analýzy jestvujúceho stavu energetických zariadení, kapacít a prenosových možností vyplýva, že súčasný stav prevádzkovanej VN 22 kV a NN 0.4 kV distribučnej siete v riešenom území je nepostačujúci pre navrhovaný urbanistický rozvoj s intenzifikáciou a ďalšie požiadavky na potrebný elektrický príkon bude možné riešiť len vybudovaním nových energetických zariadení a to v oboch napäťových úrovniach VN 22 kV a NN 0.4 kV siete.

FI Návrh zásobovania elektrickou energiou

V obci Špania Dolina v zmysle energetickej bilancie urbanizovaného územia UPD Špania Dolina s rozvojovými cieľmi do nasledujúcich rokov bude nutné vybudovať nové zahusťovacie trafostanice, resp. zrekonštruovať jestvujúce vonkajšie stožiarové trafostanice za kioskové (murované) trafostanice s prevodom 22/0.4 kV pre jestvujúce a navrhované RD+RCH a príslušnú občiansku vybavenosť. V intenzifikovaných centrách a v lokalite pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry bude zásobovanie elektrickou energiou riešené z navrhovaných trafostaníc kioskových trafostaníc NN káblový distribučným rozvodom v zemi. Jestvujúca NN sekundárna vzdušná sieť sa zakábluje do zeme a nové NN distribučné rozvody budú vedené v chodníkoch, zelených pásach popri ceste, resp. v telese cesty. Prípojky k rodinným domom budú nové vedene zemou z prípojkových skríň SR do elektromerových rozvádzačov, ktoré budú osadené na hranici pozemku stavebníka, majiteľa nehnuteľnosti. NN distribučné rozvody mimo pamiatkovú rezerváciu budú vedené jestvujúcou NN sekundárnou vzdušnou sieťou závesnými káblami, resp. novým káblovým distribučným rozvodom v zemi.

Jestvujúce vonkajšie stožiarové trafostanice TS 1, TS 2, TS 3 navrhujeme nahradiť murovanými trafostanicami s výkonom transformátora do 400 kVA s priestorovou rezervou do 630 kVA. V rekreačnej zóne, mimo intravilán obce, budú trafostanice aj naďalej budované ako vonkajšie stožiarové, resp. kioskové.

Nové trafostanice TS 1, TS 2 a TS 3 budú pripojené novým VN 22 kV káblovým rozvodom v zemi z kmeňového VN 22 kV distribučného vedenia č. 307 idúce v smere do

rekreačného strediska Šachtíčka. Jestvujúce vzdušné 22 kV prípojky do trafostaníc sa kompletne demontujú od odbočenia z kmeňového distribučného vedenia linky č. 307 v zastavanom území obce a v časti pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry. Nové VN 22 kV rozvody budú realizované suchými káblami do 240 mm² vedenými v zemi v zelenom páse vedľa jestvujúcich a navrhovaných cestných a peších komunikácií, resp. v samotnej komunikácii,

V rozvojových lokalitách vybudovať novú NN sekundárnu káblovú sieť zemnými káblami AYKY-J a CYKY-J do 240 mm² slučkováním cez prípojkové a rozpojovacie skrine objektov a elektromerové rozvádzače voľne prístupné z ulice. Verejné osvetlenie budovať na samostatných stožiaroch verejného osvetlenia (VO) zemnými káblami s pripojením na centrálny impulz obce Špania Dolina. V blízkej dobe počítať s rekonštrukciou verejného osvetlenia v zmysle požiadaviek nových STN o požadovanom osvetlení komunikácii a parkov s výmenou zastaralých svietidiel VO za modernejšie a úspornejšie LED svietidlá. V pamiatkovej zóne ľudovej architektúry budovať samostatnú sieť verejného osvetlenia na samostatných stožiaroch s historickým tvarom stožiara a svietidla s plastovou úpravou povrchu stožiara tmavej farby.

GI Zásady pre zásobovanie elektrickou energiou

Analýzou jestvujúceho stavu v zásobovaní elektrickou energiou a predpokladaným nárastom spotreby elektrickej energie v riešenom území z dôvodu ďalšej výstavby bude nutné:

- **rekonštruovať jestvujúce trafostanice TS1, TS2, TS3 na murované s požadovaným príkonom do 400 kVA a priestorovou rezervou do 630 kVA podľa potrieb urbanizovaného územia obce Špania Dolina**
- **zakáblovať jestvujúce VN 22 kV vedenie do zeme pre napájanie nových murovaných trafostaníc a demontovať jestvujúce VN 22 kV prípojky pre stožiarové trafostanice TS 1, TS2, TS 3 a TS 4**
- **budovať nové VN 22 kV rozvody a prípojky pre TS 1, TS2, TS3 suchými káblami do 240 mm² vedenými v zemi v zelenom páse vedľa jestvujúcich a navrhovaných cestných a peších komunikácií, resp. v komunikácii,**
- **NN sekundárne káblové rozvody z zabezpečiť NN káblovým rozvodom uloženom v zemi v smere do centier s rozvodom v zelenom páse vedľa jestvujúcich a navrhovaných cestných a peších komunikácií, resp. v komunikácii, NN sekundárne rozvody mimo pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry zabezpečiť jestvujúcimi NN rozvodmi tiež zemnými rozvodmi**
- **v nových urbanizovaných lokalitách NN sieť budovať zemným káblovým rozvodom s NN káblami príslušnej dimenzie,**
- **rekonštruovať verejné osvetlenie v obci v zmysle nových STN na osvetlenie komunikácii a parkovísk a dobudovanie osvetlenia do koncových častí obce LED svietidlami osadenými na nových samostatných podperných bodoch, v historickom centre obce budovať sieť verejného osvetlenia stožiarmi s historickým tvarom stožiara a svietidla s plastovou úpravou povrchu stožiara tmavej farby,**
- **dodržať ochranné pásma v zmysle zákona 251/2012 Z.z. na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy,**

Elektronické komunikácie a informačné siete

Telekomunikácie

Obec je napojená zemným telekomunikačným káblom zo sieťového rozvodu Uľanská cesta na digitálnu ústredňu ATÚ ALCATEL systému S12 v obci Jakub. Stredisko Šachtička je pripojené zemným káblom v trase Nemce – Šachtičky popri prístupovej komunikácii z Nemiec.

Telekomunikačné rozvody sú v obci zrealizované vzdušnými vedeniami. Iba krátke úseky v okolí námestia sú vedené zemnými káblami. Telekomunikačná sieť bola zakreslená v sídle Slovak Telekom-u v Banskej Bystrici, Horná 77 dňa 14. 11. 2012.

Navrhujeme v rámci rekonštrukcie preložiť všetky telekomunikačné vedenia na území obce do zemných káblov.

Rádiokomunikácie

Obec je pokrytá signálom všetkých troch mobilných operátorov. Tri stožiare vysielacích staníc sú na vrchole Panského dielu, ktorý je dôležitým rádiokomunikačným bodom. Okrem mobilných operátorov sú z Panského dielu šírené aj signály iných subjektov.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom na území obce Špania dolina je výlučne lokálne decentralizovanými zdrojmi tepla na elektrickú energiu a na pevné palivo.

Navrhujeme rozšírenie možností zásobovania teplom s využívaním slnečnej energie mimo hranice pamiatkovej rezervácie a inštaláciou tepelných čerpadiel v pamiatkovej rezervácii.

B.12.4. ZARIADENIA CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA

- rešpektovať požiadavky vyplývajúce so záujmov civilnej ochrany (§8. odst.3, písm. m vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v zmysle §4 a §5 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadavkách a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.
- navrhnúť riešenie záujmov civilnej ochrany v zmysle §4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení CO v znení neskorších predpisov a to určením rozsahu povinnej výstavby zariadení CO v záväznej časti

Civilná ochrana obyvateľstva je zabezpečená jednoduchými úkrytmi budovanými svojpomocne. Približne 1/3 domov v obci má vybudované suterénne priestory, ktoré budú po úprave vhodné na úkrytie osôb v prípade mimoriadnych udalostí. Kapacita týchto priestorov umožňuje úkrytie najviac 95 obyvateľov. To znamená, že v súčasnom období chýbajú úkryty pre 97 trvalo bývajúcich obyvateľov a pre cca 100 prechodne bývajúcich obyvateľov a návštevníkov obce. V obci nie je vybudovaný žiadny úkryt vyššej kategórie.

Obec sa pri zabezpečovaní úloh civilnej ochrany obyvateľstva riadi zákonom NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, ktorý určuje rozsah povinnej výstavby zariadení civilnej ochrany v riešenom území a zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia územia.

Výpis z Analýzy územia územného obvodu Okresného úradu Banská Bystrica z hľadiska možných mimoriadnych udalostí:

Územie ohrozované povodňami

Problémový vodný tok: Banský- záplavové územie zasahuje všetky objekty okolo Banského potoka

Počet ohrozených obyvateľov 20.

Lesné požiare: Územie katastra pokrývajú zväčša rozsiahle lesy . Z uvedeného dôvodu je na území možnosť vzniku veľkých požiarov lesných masívov. Požiarmi lesných porastov sú najviac ohrozené časti obcí v ich tesnej blízkosti, rekreačné strediská a chatové oblasti. Zdrojom lesných požiarov často býva vypaľovanie suchej trávy v blízkosti lesov ako aj nedodržanie protipožiarnych opatrení pri zakladaní ohňa turistami a návštevníkmi prírody.

Letecká doprava: Nezávisle na pomerne veľkej vzdialenosti letiska Sliač od obce, existuje určité riziko vzniku leteckej nehody prelietavajúcich lietadiel ponad územie obce, ktoré nevzlietajú ani nepristávajú z/na letisku Sliač. Jedná sa o prelety lietadiel všetkých kategórií a druhov od malých súkromných lietadiel s jednou osobou na palube až po veľké dopravné lietadlá s kapacitou cez 500 osôb na palube. Prípadná letecká nehoda môže okrem samotného lietadla a osôb v ňom letiacich, postihnúť aj osoby na zemi vrátane vybudovanej infraštruktúry.

Ohrozenia ľudí vznikom chorôb a epidémií

V rámci epidemiologickej situácie na území okresu Banská Bystrica sleduje prehľad výskytu prenosných ochorení a ochorení, ktoré môžu viesť k riziku vzniku epidémií a pandémie Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici.

Môžu sa vyskytnúť hnačkové ochorenia, vzduchom prenosné nákazy, akútne respiračné ochorenia, neuroinfekcie, vírusové hepatitídy, ochorenie kože, zoonózy a nákazy prírodnou ohniskovosťou.

Ochorenia zvierat

Regionálna veterinárna a potravinová správa Banská Bystrica má spracované v zmysle zákona č.39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti pohotovostné plány pre prípad vzniku hromadných ochorení zvierat. Taktiež aj chorôb prenosných zo zvierat na ľudí. Tieto pohotovostné plány sú pravidelne aktualizované a sú uložené na RVPS Banská Bystrica. Chov zvierat je však v obci minimálny.

Ohrozenie technogénneho charakteru

Na odstraňovanie následkov mimoriadnych udalostí na území okresu (vzdušné vedenia, káblové vedenia a trafostanice) má Skupina SSE vytvorený havarijno-obnovovací systém energetiky, ktorým zabezpečuje čo najskoršie odstraňovanie následkov mimoriadnych udalostí.

Ohrozenie rizikami sociogénneho charakteru

V súčasnosti sa veľkým nebezpečenstvom ohrozenia civilného obyvateľstva javia teroristické útoky s použitím nebezpečných chemických látok, chemických zbraní, biologických prostriedkov a výbušných látok rôznych druhov. Veľkým nebezpečenstvom ohrozenia obyvateľstva nielen v mestách, ale aj vo všetkých obciach na území okresu je aj ohrozenie

vodojemov a znehodnotenie všetkých zdrojov pitnej vody, ako aj distribučných staníc a rozvodov elektrickej energie.

Ohrozenie rizikami environmentálneho charakteru

Znečisťovanie povrchových a podzemných vôd

V podstate všetky firmy zaoberajúce sa spracovaním odpadov vytvárajú riziko ohrozenia a znečistenia či už povrchových alebo podzemných vôd. K ohrozeniu povrchových vôd alebo podzemných vôd môže dôjsť aj nesprávnym postupom pri obhospodarovaní poľnohospodárskych plôch alebo pri chovaní hospodárskych zvierat na družstvách.

Znečisťovanie ovzdušia

V okrese Banská Bystrica sa eviduje cca 253 prevádzkovateľov zdrojov znečisťovania ovzdušia z hľadiska zákona o ovzduší, ktorý prevádzkujú cca 670 zdrojov znečisťovania ovzdušia, z toho 8 veľkých zdrojov – nad 300 kW.

Odpadové hospodárstvo

V okrese sa pravidelne objavujú čierne skládky odpadu, ktorých odstránenie rieši Okresný úrad, odbor SZP Banská Bystrica v spolupráci s príslušnými obcami. I napriek tomu, že obce vytvárajú podmienky pre zber komunálnych odpadov, stále časť nedisciplinovaných občanov ukladá odpady mimo vyhradených nádob (ide najmä o drobné stavebné odpady). Ďalším problémom sú staré environmentálne záťaže. V roku 2013 bola spracovaná v okrese ich pasportizácia.

Oblasti ohrozené možnou kumuláciou rôznych druhov mimoriadnych udalostí

Možné riziká postihnutí územia obce z hľadiska kumulácie mimoriadnych udalostí je možné predpokladať hlavne v týchto prípadoch:

- ☐ živelná pohroma (ako napr. vybreženie potoka, veterná smršť, snehová kalamita),
- ☐ havárie na energetických rozvodoch,
- ☐ katastrofa (pád vojenského alebo civilného lietadla v priestoroch letových koridorov).

Najčastejšie sa vyskytujú riziká v dôsledku mimoriadnych javov poveternostného a klimatického charakteru - vietor, búrky a prívalové dažde, ktorých priamym následkom vznikne ohrozenie - povodne. Ich rozsah a pôsobenie sa môže rozšíriť do iných oblastí ako je vznik zosuvov pôdy, narušenia cestnej dopravy, výpadky dodávky energií, tovarov a služieb, environmentálne znečistenie, riziko vzniku ochorení a pod. Rozsah ohrozenia obyvateľstva bude závisieť od veľkosti postihnutého územia.

B.13. KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

B.13.1. OVZDUŠIE

Stav čistoty ovzdušia

Ochrana ovzdušia je zabezpečovaná na základe zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší. Ovzdušie obce je zasahované emisiami z lokálnych zdrojov vykurovania tuhými palivami (drevom, koksom, uhlím) najmä vo vykurovacej sezóne. Ďalším zdrojom znečisťovania ovzdušia sú emisie z automobilovej dopravy. Ovzdušie je znečisťované aj prenosom emisií z diaľkových zdrojov.

Najbližšia hydrometeorologická stanica ktorá meria znečistenie ovzdušia sa nachádza v Banskej Bystrici na Zelenej ulici. Údaje sú zo 29. 10. 2019 o 22.00 hod.:

O ₃	NO ₂	NO _x	PM ₁₀
51	6	7	11

Údaje sú v mikrogramoch/m³

Špania Dolina nie je napojená na plyn. Z tohto dôvodu je vykurovanie a príprava teplej vody realizovaná buď tuhými palivami, alebo elektrinou. Vzhľadom na stúpajúce ceny elektriny stále viac domácností využíva na kúrenie a prípravu teplej vody tuhé palivá. To znamená stúpajúcu tendenciu znečisťovania ovzdušia z miestnych zdrojov. Tento trend sa prejavuje aj v okolitých obciach a v Banskej Bystrici, napriek tomu, že sú na plyn napojené, čo prináša ďalšie znečisťovanie ovzdušia aj v Španej Doline. Ceny plynu a elektriny sa stávajú neúnosné pre väčšinu domácností aj v záujmovom území. Pokiaľ nedôjde k zastaveniu tohto trendu zo strany vlády SR, nebude možné dodržať strategické ciele environmentálnej politiky SR, ani citovaný zákon..

B.13.2. OCHRANA VÔD

Stav čistoty vôd

Zastavaným územím obce preteká Banský potok, ktorý je znečisťovaný splachmi ropných látok z komunikácií a splaškami z komunálnej sféry v dôsledku absencujúcej verejnej kanalizácie. Tento stav bude pretrvávať dovtedy, kým nebude v obci vybudovaná verejná splašková kanalizácia a ČOV včítane napojenia všetkých domov. Vzhľadom na krátke úseky vybudovanej dažďovej kanalizácie, bude pretrvávať znečisťovanie vodného toku splachmi ropných látok z dopravy dovtedy, kým nebude dobudovaná dažďová kanalizácia v celej obci, včítane lapačov ropných látok, pred zaústením do Banského potoka.

Ochrana vody

Celé katastrálne územie obce sa nachádza v Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry – západná časť, ktorá bola vyhlásená NV SR č. 13/87 Zb. V CHVO je možné plánovať a vykonávať činnosť, len ak sa zabezpečí všestranná ochrana povrchových a podzemných vôd a ochrana podmienok ich tvorby, výskytu, prirodzenej akumulácie vôd a obnovy ich zásob. V CHVO musia byť výrobné, dopravné a iné záujmy zosúladené s požiadavkami na ochranu vôd už pri spracúvaní koncepcií rozvoja územia a územnoplánovacej dokumentácie.

V katastrálnom území obce sa nachádzajú, alebo doň zasahujú ochranné pásma vodárenských zdrojov I. a II. stupňa. Jedná sa o nasledovné zdroje:

- Ochranné pásmo vodárenského zdroja „Tajch-štola“ a „Pri vodojeme“ bolo stanovené Rozhodnutím ONV odbor PLVH Banská Bystrica č.PLVH-2043/1988 zo dňa 27.10.1988
- Ochranné pásmo vodárenského zdroja Šachtičky stanovené Rozhodnutím ONV PLVH Banská Bystrica č.1662/1988 DŠ zo dňa 14.11.1980
- Ochranné pásmo vodárenského zdroja Grunty stanovené Rozhodnutím ONV PLVH Banská Bystrica č.2037/88-DŠ z 8.11.1988

- Ochranné pásmo I. stupňa zdroja banskej vody prameň - prekop Špania Dolina – Piesky nie je určené na povrchu terénu, ale pozostáva zo záchytného objektu, ktorý je zo strany prekopu chránený železnými dverami. Ochranné pásmo II. stupňa je vykreslené v mape č. 2. Ochranné pásmo je v grafickej časti dokumentácie zakreslené na základe vypracovaného návrhu StVPS Banská Bystrica zo dňa 19.11.2015. Ochranné pásmo tohto zdroja zatiaľ nie je vyhlásené.

Rozhodnutím o určení ochranných pásiem vodárenských zdrojov sa určia jeho hranice a spôsob ochrany, najmä zákazy alebo obmedzenia činností ktoré poškodzujú, alebo ohrozujú množstvo a kvalitu vody alebo zdravotnú bezchybnosť vodárenského zdroja.

Západnú katastrálnu hranicu tvorí vodohospodársky významný tok Starohorský potok – číslo hydrologického poradia 4-23-02-099 vyhlásený Vyhláškou MŽP SR č. 211/2005Z.z. Ochranné pásmo vodohospodársky významných tokov je stanovené 10 m od brehovej čiary.

Stav čistoty pôdneho podložia

Pôdne podložie je znečisťované priesakom splaškov z domácností a ropných látok z komunikácií. Samostatným problémom sú odkaliská a haldy vyťaženej zeminy nad i pod zastavaným územím obce. V prípade privalových dažďov hrozí vyplavovanie uloženého substrátu a znečistenie celého údolia až po miestnu časť Banskej Bystrice Uľanku (prípadne až znečistenie potoka pretekajúceho cez Uľanku).

B.13.3 OCHRANA PRÍRODY

Potvrdená environmentálna záťaž:

Názov EZ: BB (017) / Špania Dolina - flotačná úpravňa Názov lokality: flotačná úpravňa ťažba rúd Druh činnosti: ťažba rúd Stupeň priority: EZ so strednou prioritou (K 35 - 65) Registrovaná ako: B Potvrdená environmentálna záťaž, C Sanovaná / rekultivovaná lokalita

Pravdepodobné environmentálne záťaže:

BB (2122) / Špania Dolina – Piesky, štôlna a haldy Piesky, štôlna a haldy ťažba rúd EZ so strednou prioritou (K 35-65) A Pravdepodobná environmentálna záťaž.

BB (2128) / Špania Dolina - odkalisko 1 odkalisko 1 odkalisko EZ so strednou prioritou (K 35 - 65) A Pravdepodobná environmentálna záťaž.

BB (2135) / Špania Dolina - odkalisko 2 odkalisko 2 odkalisko EZ so strednou prioritou (K 35 - 65) A Pravdepodobná environmentálna záťaž.

Chránené časti prírody a krajiny

- Chránené územie národnej siete - Celé katastrálne územie Špania Dolina sa nachádza v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry, ktoré bolo vyhlásené v roku 1978. Platí tu druhý stupeň ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

- Chránené územie národnej siete - Južná časť katastrálneho územia susedí s Prírodnou rezerváciou Baranovo kde platí piaty stupeň ochrany.
- Územia európskeho významu:
 - SKUEV 0302 Ďumbierske Tatry
 - SKUEV 0299 Baranovo
- Chránené vtáčie územia
 - CHVÚ 018 Nízke Tatry
- Chránené stromy:
 - Baranovské duby
 - Špaňodolinské lipy
- Biotopy európskeho a národného významu
 - Nelesné biotopy: - Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510
 - Lk 5 Vysokobilinné spoločenstvá na vlhkých lúkach 6430
 - Lk 6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
 - Ra 6 Slatiny s vysokým obsahom báz (7230)
 - Pi pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu Alysso-Sedion albi (6110)
 - Tr 1 Suchomilné travinnobylinné porasty (6190)
 - Tr 8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte
 - Lk 3 Mezofilné pasienky a spásané lúky
 - Lesné biotopy: - Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (9180*)
 - Ls 5.1 Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130)
 - Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110)
 - Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150)
- Z ohrozených vzácných druhov rastlín: *Parietária officinális*, *Dactylorhiza majalis*, *Epipactis palustris*
- V západnej časti hranica k. ú. po hranici územnej pôsobnosti Národného parku Veľká Fatra.
 - Odporúčania a upozornenia Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici:
 - 1. Pri strete záujmov územia a existencie chránených biotopov pre objektívne posúdenie aktuálneho stavu rozšírenia, biotopy preveriť a zmapovať (podklady spracujú správy Národných parkov Nízke Tatry a Veľkej Fatry).
 - 2. Podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na ŽP v znení neskorších predpisov podlieha tento dokument územného plánovania zisťovaciemu konaniu podľa citovaného zákona.

B.13.4. ZELEŇ

V zastavanom území obce je zastúpená **verejná aj súkromná zeleň**. Verejnú zeleň tvorí park s pamätníkom v centre obce a zeleň v areáli kostola. Z hľadiska druhovej skladby sú zastúpené ihličnaté aj listnaté dreviny. Väčšinu však tvorí súkromná zeleň v záhradách rodinných a rekreačných domov, kde je okrem okrasnej zastúpená vo väčšine

prípadoch úžitková zeleň reprezentovaná ovocnými drevinami.

Drevinová skladba zelene je v terénnych a urbanistických podmienkach Španej Doliny vyhovujúca. Vyžaduje si však priebežnú údržbu, odstraňovanie prestárlych jedincov a nahrádzanie ich novou výsadbou. Dôležité je zachovať druhovú skladbu typickú pre daný región a vylúčenie akýchkoľvek exotických drevín.

Mimo zastavaného územia v nadväznosti na zástavbu sa vyskytuje rozptýlená, čiastočne náletová zeleň, ktorá plynule prechádza do lesných masívov.

Lesné pozemky podľa ÚHDP vytvárajú až 79,1 % plochy katastrálneho územia Španej Doliny. Do kategórie lesných pozemkov patria hospodárske lesy, lesy osobitého určenia a ochranné lesy. Štatistika mapového servera Národného lesníckeho centra (NLC), uvádza výmeru lesných pozemkov v katastri Španej Doliny 969,46 ha. Lesy sú súčasťou lesných hospodárskych celkov ako najvyšších priestorových jednotiek lesného hospodárstva: LHC Banská Bystrica.

Súčasný stav a rozšírenie lesov v území je závislé od fyzickogeografických podmienok, ako aj od hospodárskej činnosti človeka. Z fyzickogeografických podmienok sa pri tvorbe porastov najviac uplatňuje klíma, závislá od nadmorskej výšky, menej expozícia a reliéf. Tieto činitele majú podstatný vplyv na diferenciáciu lesov vo vertikálnom smere (usporiadanie vegetačných stupňov). Lesy územia Španej Doliny spadajú do bukového (400-800 m n. m.), jedľovo-bukového (500-1000 m n. m.) a smrekovo-bukovo-jedľového (900-1300 m n. m.) vegetačného stupňa. Počas historického vývoja boli vo veľkej miere antropicky ovplyvnené banskou činnosťou. Najmä porasty v bukovom vegetačnom stupni boli v období rozvoja baníctva na mnohých miestach vyrúbané, pretože buk bol najvhodnejší na výrobu dreveného uhlia a neskôr nahradené smrekovými porastmi (Mazúrek, 1989). Mieru antropického zaťaženia lesných porastov od polovice 20. storočia, odkedy sa začal preferovať holorubný spôsob lesného hospodárenia možno pozorovať aj na ich vekovej štruktúre. Až 58 % z celkovej rozlohy porastov pochádza z obnovy lesa v tomto období.

Výmery (ha) vekových tried lesných porastov a ich percentuálne zastúpenie z celkovej									
Vek	0-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	141+	Spolu
Výmera	148,54	378,13	185,08	143,60	52,73	39,04	0,66	21,68	969,46
%	15,32	39,00	9,09	14,81	44	4,03	0,07	2,24	100

Zdroj: Lesnícky geografický systém

Reálna vegetácia lesných pozemkov predstavuje prevažne bukové a jedľovo-bukové porasty s výraznou prímесou smreka obyčajného (*Piceaabies*) a vo vyšších polohách smrekovo-bukové jedliny. V porastovej štruktúre najzachovalejších porastov bučín tvorí najväčšie zastúpenie buk lesný (*Fagussylvatica*), ako prímес vystupuje javor horský (*Acer pseudoplatanus*), jaseň štíhly (*Fraxinusexcelsior*), hrab obyčajný (*Carpinusbetulus*) a javor mliečny (*Acer platanoides*). So zvyšovaním nadmorskej výšky sa podiel buka znižuje a zvyšuje sa zastúpenie jedle (*Abiesalba*) a smreka (*Piceaabies*), až vznikajú čisté jedliny so smrekom. Porasty so zachovalou porastovou štruktúrou približujúcou sa potenciálnej vegetácii sa nachádzajú v najväčšej miere v oblasti pod Panským dielom.

Poznámka: Porastová mapa katastra Španej Doliny je priložená na strane 93 v dopĺňujúcich údajoch.

B.13.5. ODPADY

Stav zberu a likvidácie odpadov

Problematika odpadového hospodárstva podlieha Vyhláške Okresného úradu Banská Bystrica č. 1/2018 z 21.11.2018, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Banskobystrického kraja na roky 2016 – 2020.

Na území obce sa vyskytujú dve opustené skládky bez prekrytia (nelegálne skládky). Jedna sa nachádza na juhozápadnom okraji obce a druhá na severnom okraji obce..

V obci je zavedený separovaný zber tuhého komunálneho odpadu (TKO). Separujú sa kovy, sklo a plasty. TKO je zbieraný do kontajnera s obsahom 7m³. Kontajner vyváža firma ICEKO. Do roka vyvezie z obce priemerne 60 kontajnerov TKO.

Navrhujeme predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich environmentálneho rizika a zavedenie účinnejšieho systému nakladania s nimi.

- **zvýšenie materiálového zhodnocovania odpadov a dosiahnutie materiálového zhodnotenia pre 70 % odpadov vo vzťahu k množstvu vzniknutých odpadov v roku 2010,**
- **zvýšenie energetického zhodnocovania odpadov, s dosiahnutím energetického zhodnotenia na úrovni 15 % vo vzťahu k celkovo vzniknutým odpadom v roku 2010,**
- **zníženie zneškodňovania odpadov spaľovaním,**
- **zefektívnenie nakladania s nebezpečnými odpadmi a zníženie ich podielu v zmesovom komunálnom odpade,**
- **zníženie zneškodňovania odpadov skládkovaním,**
- **zníženie spaľovania biologicky rozložiteľných odpadov,**
- **zvyšovanie efektívnosti existujúcich zariadení na nakladanie s odpadmi,**
- **efektívne organizovaná správa odpadového hospodárstva.**

Navrhujeme tiež rozšírenie separovania o ďalšie komodity a o čiastočné zhodnocovanie odpadov v rámci podnikateľských aktivít občanov.

B.13.6. RADÓN

Zastavané územie Španej Doliny sa nachádza v nízkom radónovom riziku . Platí to aj pre osadu Piesky. V strednom radónovom riziku sa nachádza zalesnený hrebeň medzi Špaňou Dolinou a Pieskami a masív Panského dielu mimo rekreačného strediska Šachtička, ktoré sa nachádza v nízkom radónovom riziku. V doplňujúcich údajoch na strane 95 je priložená mapa radónového rizika.

B.13.7. GEOTERMÁLNA ENERGIA

Riešené územie sa nachádza mimo vymedzených oblastí geotermálnej energie.

B.13.8. HLUK A VIBRÁCIE

V riešenom území sú dominantné dva zdroje hluku:

- hluk z dopravy

- hluk vznikajúci pri stavebnej činnosti

Zníženie hladiny hluku z dopravy riešime vybudovaním záchytných parkovísk pri južnom vstupe do obce mimo dotyku s bývaním. Zníži sa tým počet motorových vozidiel v centrálnej časti obce a v celej obytnej zóne, pretože vjazd bude povolený iba trvale, a prechodne bývajúcim obyvateľom a v obmedzenom počte návštevníkom reštaurácií a ubytovaných hostí v centre obce.

Hluk zo stavebnej činnosti nebude významný, vzhľadom na obmedzenú stavebnú činnosť vo vnútri hranice pamiatkovej rezervácie a vylúčenú stavebnú činnosť mimo tejto hranice. Občasné zvýšenie hladiny hluku predpokladáme iba v rámci údržbovej činnosti v existujúcich domoch.

B.13.9. ZMENY KLÍMY

V zmysle Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé zmeny klímy realizovať priebežne adaptačné opatrenia pre samosprávy:

- **Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav**
- ▪ Koncipovať urbanistickú štruktúru obce tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu.
- ▪ Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnú izoláciu, tienením transparentných výplní otvorov.
- ▪ Podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre.
- ▪ Zabezpečiť a podporovať, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôbené meniacim sa klimatickým podmienkam.
- ▪ Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v intraviláne aj extraviláne sídiel.
- ▪ Zabezpečiť prispôbenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam.
- ▪ Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do príľahlej krajiny.
- **Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric**
- ▪ Zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v extravilánoch miest a obcí.
- ▪ Zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie.
- ▪ Zabezpečiť dostatočnú odstupnú vzdialenosť v blízkosti elektrického vedenia.
- ▪ Zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad výsadbu vetrolamov, živých plotov, aplikáciu prenosných zábran.
- **Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha**
- ▪ Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody.
- ▪ Zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach.
- ▪ V menších obciach podporovať výstavbu domových čistiární odpadových vôd.
- ▪ Samosprávy by mali podporovať a pokiaľ možno zabezpečiť zvýšené 65% využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov.

- **Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok**
- ▪ Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu, ak opatrenia zelenej infraštruktúry nepostačujú.
- ▪ Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinnej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov a vytvárania nových nepriepustných plôch na urbanizovaných pôdach v intraviláne obcí.
- ▪ Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest.
- ▪ Zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí.
- ▪ Usmernenie odtoku pomocou drobných hydrotechnických opatrení.
- ▪ Zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii, zosuvom pôdy.

B. 13. 10. SVAHOVÉ DEFORMÁCIE

Riešené územie so zaregistrovanými svahovými deformáciami je zaradené do rajónu nestabilných území so stredným až vysokým rizikom aktivizácie svahových pohybov vplyvom prírodných podmienok, s možnosťou rozširovania existujúcich svahových pohybov. Územie je veľmi citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Bezprostredné okolie zaregistrovaných zosuvov je zaradené do rajónu nestabilných území s možnosťou vzniku svahových pohybov za priaznivých klimatických podmienok, príp. necitlivých antropogénnych zásahov.

B.14. VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

V katastrálnom území Špania Dolina sa nachádzajú chránené ložiskové územia:

- Špania Dolina Cu-rudy, opustené haldy
- Špania Dolina I. nerast medené rudy
- Špania Dolina II. nerast Cu-rudy
- Dobývací priestor Špania Dolina I. – Piesky Cu-rudy

V záujme ochrany nerastného bohatstva sa nesmú v chránenom ložiskovom území zriaďovať stavby a zariadenia ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska.

V katastrálnom území obce Špania Dolina sa nachádza výhradné ložisko „Špania Dolina - Glezúr - Piesky - Mária Šachta; medené rudy (651)“ s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečuje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Bratislava, Bratislava.

Podľa § 15 ods. 1 banského zákona pre zabezpečenie ochrany nerastného bohatstva vychádzať z podkladov Ministerstva životného prostredia SR, postupovať podľa osobitných predpisov.

Ministerstvo požaduje dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabez-

pečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania a podľa § 17 ods. 5 a § 26 ods. 3 banského zákona vyznačiť hranice chránených ložiskových území a dobývacích priestorov v územnoplánovacej dokumentácii.

Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložiska, aj územie v blízkosti chráneného ložiskového územia nevyužívať ako obytné, prípadne rekreačné územie s novými stavbami.

Obmedzenie niektorých činností v chránenom ložiskovom území

V záujme ochrany nerastného bohatstva sa nesmú v chránenom ložiskovom území zriaďovať s zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, pokiaľ sa na to nedalodalo Ministerstvo životného prostredia záväzné stanovisko podľa tohto zákona.

Ak je nevyhnutné vo verejnom záujme umiestniť stavbu alebo zariadenie nesúvisiace s dobývaním výhradného ložiska v chránenom ložiskovom území, treba dbať na to, aby sa čo najmenej narušilo využitie nerastného bohatstva. Znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradných ložísk nerastov uvedených v § 3 ods.1 písm. a) až d) možno len v osobitne odôvodnených prípadoch, ak ide o mimoriadne dôležitú stavbu alebo zariadenie alebo ak sa stavbou alebo zariadením sťaží alebo znemožní dobývanie len malého množstva zásob výhradného ložiska.

Povoľovanie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území

Povolenie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území, ktoré nesúvisia s dobývaním môže vydať príslušný orgán podľa osobitných predpisov len na základe záväzného stanoviska obvodného banského úradu, ktorý je v konaní dotknutým orgánom.

B.15. VYMEDZENIA PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU, NAPR. ZÁPLAVOVÉ ÚZEMIE, ÚZEMIE ZNEHODNOTENÉ ŤAŽBOU

Ochrana pred povodňami

Zastavaným územím obce preteká Banský potok. Jeho koryto je v hornej časti obce prekryté v dĺžke, ktorá tvorí polovicu jeho toku v obci. Celá prekrytá časť je priebežne zanášaná pieskom, štrkom a kameňmi, čím sa jej profil ďalej zmenšuje. Pod námestím pri tenisových kurtach je profil neodborným prekrytím v priebehu budovania kurtov zmenšený natoľko, že dochádza k vybreženiu a zaplavovaniu kurtov už aj pri menej intenzívnom daždi, či topení snehu. Nebezpečenstvo zaplavovania nádvorí a suterénnych častí domov vzniká aj mimo toku Banského potoka, najmä v domoch postavených pod svahmi. Tento problém bol však už v minulosti čiastočne riešený systémom povrchových odvodňovacích kanálov a malých nádrží a je relatívne účinný aj v súčasnosti. Záplavové územie je vyznačené na mapke priloženej v doplňujúcich údajoch na strane 94.

Navrhované opatrenia na ochranu pred povodňami

Navrhujeme priebežnú údržbu zakrytých častí Banského potoka cez čistiace šachty a osadenie záchytných zariadení štrku a iných nečistôt na hranici otvorenej a prekrytej časti toku.

V úseku tenisových kurtov navrhujeme zväčšiť prierez zakrytého koryta Banského potoka (vzhľadom k tomu, že v minulosti bol tento prierez zmenšený).

Navrhujeme vybudovať nad zastavaným územím na potoku suchú nádrž – polder, ktorý bude zadržiavať prívalové dažďové vody a chrániť koryto potoka v zastavanej časti obce.

Evidované archeologické náleziská

V katastrálnom území obce Špania Dolina sa nachádzajú evidované archeologické nálezy a náleziská:

1. *Glezúr* - fragmenty keramiky ludanickej skupiny lengyelskej kultúry, doklady prospekcie medi v období lužickej kultúry
2. sedlo *Glezúr* - fragment stredovekej cesty, sporadické praveké nálezy
3. *Piesky* - nálezy banského náradia a stredovekej keramiky
4. *Horný diel* - výšinné sídlisko neskorej doby bronzovej; doklad bojov počas 2. sv. vojny
5. *centrum obce* - nález bližšie nelokalizovaného kultúrne nezaradeného kamenného sekeromlatu; archeologické doklady osídlenia od neskorého stredoveku

Environmentálne záťaž

1.
Názov EZ: BB (2122) / Špania Dolina - Piesky, štôlne a haldy
Názov lokality: Piesky, štôlne a haldy
Druh činnosti: ťažba rúd
Stupeň priority: EZ so strednou prioritou (K 35 - 65)
Registrovaná ako: A Pravdepodobná environmentálna záťaž
2.
Názov EZ: BB (2128) / Špania Dolina - odkalisko 1
Názov lokality: odkalisko 1
Druh činnosti: odkalisko
Stupeň priority: EZ so strednou prioritou (K 35 - 65)
Registrovaná ako: A Pravdepodobná environmentálna záťaž
3.
Názov EZ: BB (2135) / Špania Dolina - odkalisko 2 odkalisko 2
Názov lokality: odkalisko 2
Druh činnosti: odkalisko
Stupeň priority: EZ so strednou prioritou (K 35 - 65)
Registrovaná ako: A Pravdepodobná environmentálna záťaž
Potvrdená environmentálna záťaž aj sanovaná / rekultivovaná lokalita
4.
Názov EZ: BB (017) / Špania Dolina - flotačná úpravňa

Názov lokality: flotačná úpravňa
 Druh činnosti: ťažba rúd
 Stupeň priority: EZ so strednou prioritou (K 35 - 65)
 Registrovaná ako:
 B Potvrdená environmentálna záťaž
 C Sanovaná / rekultivovaná lokalita

B.16. OCHRANA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY /VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNÝCH POZEMKOV/

Poľnohospodárska pôda

Orná pôda, ovocné sady a záhrady

Vzhľadom na prírodné pomery nebola Špania Dolina predurčená na poľnohospodárske využitie, preto orná pôda podľa ÚHDP figuruje v súčasnej krajinnej štruktúre len minimálne (0,01 %). Väčšie plochy zaberajú sady (0,02 %) a záhrady (1,1 %). Z ovocných drevín sa najčastejšie pestovali slivky (*Prunussp.*), jablone (*Malussp.*), hrušky (*Pyrussp.*) a orechy (*Juglanssp.*).

Trvalo trávne porasty

Extenzívne využívané mezofilnétravinobylinné spoločenstvá sa vyskytujú najmä v oblasti Panského dielu a reprezentujú ich poloprírodné porasty asociácie *Anthoxanthoodorati-Agrostietumcapillaris*. Do územia zasahujú aj intenzifikované a miestami aj silne ruderalizované lúky. V minulosti dosahovali trvalo trávne porasty oveľa vyššej výmery v rámci katastrálneho územia, v posledných desaťročiach však pretrvávajú ich pustnutie a sukcesné zarastanie nielen v nedostupných častiach, ale aj v intraviláne obce.

Prehľad lokalít

Lokalita	Druh výstavby	Počet bytov IBV.	Názov lokality	BPEJ /bonitná skupina	Druh pozemku	Plocha lokality ha
1	IBV	1 b.j.	Pri Obecnom úrade	1082685/9	d	-
2	IBV	1 b.j.	Horná Valaská	- „ -	#	-
3	IBV	1b.j.	Severne od námestia	- „ -	Q	0,004
4	IBV	1b.j.	Južne od námestia	- „ -	Q	0,009
5	IBV	1b.j.	Južne od námestia	- „ -	Q	0,024
6	IBV	1b.j.	Južne od námestia	- „ -	Q	0,012
7	IBV	1b.j.	Pod Halnou	- „ -	Q	0,005

8	IBV	1b.j.	Horný Koniec	- „ -	"	0,012
9	IBV	1 b.j.	Horný Koniec	- „ -	Q	0,010
10	IBV	1 b.j.	Východne od námestia	- „ -	d	-
Spolu		10 b.j.				0,076

Poznámka: Lokality č. 1, 2, 10 sú bez záberu pôdy lebo ležia na pozemkoch označených v katastri ako dvor a komunikácia.

Značky druhov pozemkov: Q - záhrada, " - trvalý trávny porast, d - dvor, # - komunikácia.

B.17. KOMPLEXNÉ HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMA Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Riešenie Návrhu územného plánu obce Špania Dolina rešpektuje Zásady ochrany pamiatkového územia Pamiatkovej rezervácie,:

- Zachovať, udržiavať a regenerovať špecifickú historickú pôdorysnú schému PR tvorenú historicky vyvinutou komunikačnou sieťou s bočnými uličkami a chodníkmi, verejnými priestranstvami (námestie, pľace), parceláciou, historickým jadrom (areál kostola, býv. správne centrum, objekty banskej činnosti) s typickou rozvoľnenou štruktúrou baníckych osídlení.
- Zachovať, udržiavať a regenerovať princíp historickej parcelácie (tvar, veľkosť a orientácia parciel v členitom teréne).
- Novostavby stavať len na plochách po zaniknutých objektoch, určených vo výkrese č. 2a, ich osadenie v teréne, veľkosť a tvar pôdorysu prispôbiť zaniknutému objektu zistenému na základe archívnych dokumentov a archeologického výskumu.

Navrhuje zlepšenie stavu komunikačnej siete s cieľom sprístupnenia všetkých obytných a rekreačných objektov pre rezidentov aj prechodne ubytovaných, ale najmä pre sprístupnenie hasičskej techniky, techniky vodohospodárov a energetikov.

Na ploche po zasanovaných objektoch Rudných baní je pri južnom vjazde do obce riešené záchytné parkovisko s cieľom vylúčiť automobilovú dopravu (okrem rezidentov) z pamiatkovej rezervácie.

Pre zlepšenie environmentálnej situácie je riešené vybudovanie splaškovej kanalizácie vo všetkých častiach obce, kde to terénne podmienky dovoľujú.

Riešené je tiež kompletné zakáblovanie elektrických vzdušných vedení na území pamiatkovej rezervácie aj mimo nej na plochách vizuálne vnímaných z pamiatkovej rezervácie.

V zásobovaní pitnou vodou je riešené prepojenie obidvoch vodovodných systémov na území obce a zväčšenie kapacity vodojemov.

Riešené je tiež zlepšenie údržby prekrytých úsekov Banského potoka a vybudovanie poldra s cieľom obmedziť, prípadne úplne vylúčiť záplavy v centrálnej časti obce.

Pre rozšírenie ponuky rekreačných aktivít je riešené sprístupnenie prekopu Špania Dolina - Piesky elektrickým vláčikom, vybudovanie Banického skanzenu, Informačného strediska cestovného ruchu a dobudovanie ubytovacích kapacít v lokalite Šachtička.

C. ZÁVÄZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE ŠPANIA DOLINA

C1. ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA NA FUNKČNÉ A PRIESTOROVO HOMOGENNÉ JEDNOTKY A V NADVÄZNOSTI NA OKOLITÉ ÚZEMIE

C.1.1 Pri umiestňovaní stavieb dodržať odstupové vzdialenosti v zmysle § 6 vyhlášky

č. 532/2002 Z. z.

C.1.2 Pri umiestňovaní nových objektov musia byť dodržané všetky vymedzené ochranné pásma

C.1.3 Do obytnej zóny nie je možné umiestňovať žiadne podnikateľské aktivity, ktoré môžu svojou činnosťou zhoršovať životné prostredie hlukom, prachom, zápachom.

C.1.4 Vylúčiť chov hospodárskych zvierat ako predmet podnikania z obytnej zóny obce. Pre vlastnú potrebu obmedziť chov domácich zvierat maximálne v počtoch stanovených v „Zásadách chovu hospodárskych zvierat v intraviláne a v extraviláne obcí Slovenskej republiky“ vydané Ministerstvom pôdohospodárstva SR

C.1.5 Z dôvodu dodržania hygienického ochranného pásma cintorína nemožno zaradiť medzi stavebné pozemky parcely ležiace bližšie ako 50 m od oplotenia cintorína.

C.1.6. Z dôvodu dodržania ochranného pásma vedení vysokého napätia a trafostaníc nemožno zaradiť medzi stavebné pozemky parcely, cez ktoré tieto elektrické vedenia prechádzajú alebo sú na nich vybudované trafostanice a ani parcely a ich časti, ktoré sa nachádzajú bližšie ako 20 m od krajného vodiča VVN, 15 m od krajného vodiča VN vedení a 10 m od trafostaníc.

C.1.7 V zmysle zákona o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je potrebné požiadať Dopravný úrad so sídlom na letisku Bratislava o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- ktoré by svojou výškou, resp. svojim charakterom mohli narušiť obmedzenia
- vysoké 100 a viac nad terénom ,
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačie stanice
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje

C.1.8 Index zastavaných plôch dodržať maximálne 0,40 - zastavaná plocha a spevnené plochy môžu tvoriť maximálne 40% z celkovej plochy pozemku.

C.1.9 Koeficient zelene dodržať 0,6 - zeleň a trávnatá plocha musí tvoriť minimálne 60% z celkovej plochy pozemku.

- C.1.10 Zachovať a chrániť nehnuteľnosti dopĺňujúce, s charakteristickou hmotou, autentickou fasádou, konštrukčným riešením a detailami použitými materiálmi, priaznivo dotvárajúce prostredie pamiatkovej rezervácie
- C.1.11 Upraviť fasádu, krytinu, konštrukčné detaily nehnuteľností, ktoré prešli stavebnými úpravami bez znalosti a rešpektovania lokálnych charakteristických detailov
- C.1.12 Prestavať, prípadne nahradiť tie nehnuteľnosti, ktoré nerešpektujú pamiatkové hodnoty územia, rušivo pôsobia a narušujú harmóniu historického prostredia

C. 1. 13 Pri akomkoľvek rozvojovom zámere na území obce podriadiť ho týmto zásadám:

- Akceptovať historicky dané kompozičné osi, hlavnú kompozičnú os so šošovkovo založenou zástavbou a priečnu os zvýraznenú dominantou veže kostola.
- Rozvoj komunikačného systému podriadiť morfológii terénu v harmonickom vzťahu s krajinným prostredím.
- V maximálnej možnej miere zachovať a posilniť zeleň ovocných záhrad ako výrazne pozitívny prvok obce, s prevládajúcim účinkom kultúrne premenenej a primárnej prírodnej krajiny.
- Vytvárať podmienky pre bývanie v pôvodnej zastavanej časti obce obnovou, rekonštrukciou alternatívne prestavbou existujúceho bytového fondu
- Návrh novej zástavby je možný iba na základoch zaniknutých objektov v zastavanom území obce.
- Pri rozvoji stavebnej štruktúry zabezpečiť maximálne účinné pohľady (priehľady) na vnemovo monumentalizovanú horskú panorámu s jej prírodnými dominantami.
- Dotvoriť hlavný ťažiskový priestor (námestie) na úroveň ústredného pešieho priestranstva s plochami verejnej zelene a občianskej vybavenosti
- Rozvoj bývania a občianskej vybavenosti podriadiť možnosti zásobovania pitnou vodou v zmysle rozhodnutia Okresného úradu v Banskej Bystrici odboru starostlivosti o životné prostredie č. OU-BB-OSZP3-2018/023453-005 zo dňa 25.10.2018.

C2. URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH A VYLUČUJÚCICH PODMIENOK VYUŽITIA PLÔCH, INTENZITY ICH VYUŽITIA

C.2.1 Využitie plôch vo vnútri hranice pamiatkovej rezervácie aj mimo nej podriadiť prípuštnému, obmedzujúcemu a neprípustnému využitiu podľa nasledujúcej tabuľky:

URBANISTICKÉ BLOKY (UB) V PAMIATKOVEJ REZERVÁCII (PR)		
PRÍPUSTNÉ FUNKČNÉ VYUŽITIE	OBMEDZUJÚCE FUNKČNÉ VYUŽITIE	NEPRÍPUSTNÉ FUNKČNÉ VYUŽITIE
UB 1. Centrum PR		
- duchovný život v areáli r. k kostola - sústredené občianske vybavenie po obvode plochy námestia SNP – administratíva, obchod, služby, stravovanie, ubytovanie, informačné stredisko cestovného ruchu a expozícia tradícií obce obnovou objektu na základoch bývalej kováčne, rozšírenie hasičskej zbrojnice - bývanie v rodinných domoch - výstavba 3. rodinných domov na základoch zaniknutých objektov - index zastavaných plôch: 0,4 pre bývanie v rodinných domoch - bývanie v rekreačných chalupách - príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia - plochy na parkovanie rezidentov - centrálny zber separovaného TKO v polopodzemnom kontajneri - parkovo upravená plošná zeleň verejných priestorov - zeleň uličná líniová	- zásobovanie zariadení občianskeho vybavenia motorovými vozidlami mimo obcou určených hodín	- výroba - všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie územia

UB 2. Juhovýchod PR		
- výstavba 7. rodinných domov na plochách po zaniknutých objektoch - príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia - bývanie v rodinných a rekreačných domoch - zeleň súkromných záhrad - index zastavaných plôch: 0,4 pre bývanie v rodinných a rekreačných domoch - turizmus a cykloturizmus	zariadenia obchodu a služieb v prízemí domov	- výroba - všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania
UB 3. Sever PR		
- bývanie v rodinných a rekreačných domoch - zeleň súkromných záhrad - index zastavaných plôch: 0,4 pre bývanie v rodinných domoch - turizmus a cykloturizmus - zvýšenie kapacity vodojemu pri šachte Maximilián o 50 m³	zariadenia obchodu a služieb v prízemí domov	- výroba - všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania
UB 4. Západ PR		
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia - bývanie v rodinných a rekreačných domoch - zeleň súkromných záhrad - index zastavaných plôch: 0,4 pre bývanie v rodinných domoch - turizmus a cykloturizmus	zariadenia obchodu a služieb v prízemí domov	- výroba - zariadenia dopravy - všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania
UB 5. Halda Maximilián		
priebežná údržba existujúceho stavu haldy a chodníkov a odstraňovanie náletovej vegetácie turizmus a cykloturizmus	počet maximálne 200 turistov za hodinu	- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi priamo alebo nepriamo obmedzili využitie haldy

URBANISTICKÉ BLOKY MIMO PAMIATKOVEJ REZERVÁCIE		
UB 6. Južná časť obce		
- bývanie v existujúcich bytových rodinných a rekreačných domoch - zeleň súkromných záhrad - banícky skanzen - záchytné parkovisko - triediaci dvor TKO - technické zabezpečenie pre obec - remízka prístrešok pre vláčik Špania Dolina – Piesky - obecná ČOV	- zariadenia obchodu a služieb v prízemí domov	- žiadne funkcie
UB 7. severozápadná časť obce		
- výstavba rodinných a rekreačných domov na ktor je vydané stavebné povolenie príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia - prístupová komunikácia - bývanie v rodinných a rekreačných domoch - rekonštrukcia objektov šachty Ludovika - zeleň súkromných záhrad - turizmus a cykloturizmus - údržba futbalového ihriska	- zariadenia obchodu a služieb v prízemí domov	- žiadne funkcie
UB 8. Východná časť obce		
- bývanie v existujúcich rodinných a rekreačných domoch - zeleň súkromných záhrad - index zastavaných plôch: 0,4 pre bývanie v rodinných domoch - realizácia suchej nádrže - poldra pre záchyt príválových vôd - príslušné verejné dopravné a technické vybavenie - turizmus a cykloturizmus	- žiadne funkcie	- žiadne funkcie

UB 9. Šachtička-Panský diel		
- výstavba 9. rekreačných chát, prístupovej komunikácie a inžinierskych sietí - turistické a cykloturistické aktivity v letných mesiacoch a aktivity v zimných športoch v zimných mesiacoch - prevádzka telekomunikačných vysielateľov	- žiadne funkcie	- žiadne funkcie
UB 10. Piesky		
- priebežná údržba existujúcich objektov, útulňa, úprava plochy pre stanicu a remízku vláčika zo Španej Doliny - turizmus a cykloturizmus	- žiadne funkcie	- žiadne funkcie

C 3. ZÁSADY A REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE OBČIANSKEHO VYBAVENIA

- C.3.1 Zariadenia občianskeho vybavenia umiestňovať v centre obce po obvode námestia SNP predovšetkým v existujúcich budovách. Na základoch zaniknutej kováčne vybudovať informačné stredisko cestovného ruchu s expozíciou atraktivít obce. Malú budovu hasičskej zbrojnice zväčšiť tak, aby umožňovala umiestnenie hasičskej techniky.
- C.3.2 Obchodné prevádzky a služby je možné umiestňovať aj v prízemíach rodinných domov formou rodinných firiem.
- C.3.3 Priestor šachty Ludovika upraviť zastrešením a rekonštrukciou existujúcich častí bývalých banských objektov a zrekonštruovať tiež futbalové ihrisko.

C 4. ZÁSADY A REGULATÍVY VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

C. 4. 1 DOPRAVNÝ SYSTÉM OBCE

C.1.4.1 rekonštruovať cestu III. triedy v súlade s požiadavkami STN vo funkcii zberných komunikácií

B3 v intraviláne a v extraviláne obce,

C.1.4.2 rekonštruovať obslužné komunikácie vo funkcii C3 pre zabezpečenie dopravnej obsluhy v súlade s požiadavkami STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií,

C.1.4.3 v miestach s nižšou intenzitou dopravy riešiť dopravnú obsluhu formou Upokojených komunikácií D1,

C.1.4.4 dopravné napojenie navrhovaných lokalít riešiť v súlade s požiadavkami STN 73 6110 a STN 73 6102

C.1.4.5 riešiť plochy pre otáčanie vozidiel na komunikáciách ukončených slepo

C.1.4.6 riešiť kapacity parkovacích a odstavných miest riešiť v súlade s normou STN 736110/Z1 Projektovanie miestnych komunikácií a v zmysle vyhl. č. 532/2002;

C.1.4.7 z celkového počtu verejných parkovacích miest navrhnúť 4 % miest pre vozidlá osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie,

C.1.4.8 vybudovať záchytné parkovisko pri južnom vjazde do obce na mieste zasahaných Objektov Rudných baní,

C.1.4.9 parkovanie pri domoch trvale a prechodne bývajúcich obyvateľov je možné len v prípadoch, kedy to prirodzená morfológia terénu a priestorové možnosti dovoľia, bez vyvolaných nárokov na výstavbu garáží, altánkov, prípadne terénnych úprav. V zmysle pamiatkového zákona o funkčnom využití územia, resp. jeho časti, o forme, rozsahu a spôsobe parkovania rozhoduje krajský pamiatkový ústav na základe individuálneho posúdenia skutkového stavu.

C.1.4.10 vybudovať samostatné zastávkové pruhy mimo komunikačnej siete s parametrami v súlade s požiadavkami noriem,

C.1.4.11 riešiť samostatné pešie trasy medzi hlavnými zdrojmi a cieľmi pešej dopravy,

C.1.4.12 rešpektovať cestné ochranné pásma, ktoré sa vymedzujú podľa § 11 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhl. č.35/1984 Zb. 20 metrov od osi vozovky cesty III. triedy,

C. 4. 2 ENERGETIKA A ELEKTRONICKÉ KOMUNIKÁCIE

C.4.2.1 Všetky vzdušné elektrické VN a NN vedenia vo vnútri hranice pamiatkovej rezervácie preložiť do zemných káblov. Do zemných káblov preložiť aj vedenia mimo pamiatkovej rezervácie, ktoré vizuálne pôsobia v panoráme obce rušivo.

C.4.2.2 Stožiarové trafostanice v pamiatkovej rezervácii prebudovať na murované.

C.4.2.3 Miestny rozhlas zrekonštruovať na bezdrôtový

C.4.2.4 Všetky telekomunikačné káble v zastavanom území obce riešiť zemnými káblami.

C.4.2.5 Výstavba nových telekomunikačných vysielačov v celom katastrálnom území Španej Doliny podlieha schváleniu krajskému pamiatkovému úradu v Banskej Bystrici.

C. 4. 3 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

- C.4.3.1 Prepojiť vodovodné systémy
- C.4.3 2 Zrekonštruovať vodovodné potrubia
- C.4.3 3 Vybudovať obecnú splaškovú kanalizáciu a ČOV a dobudovať dažďovú kanalizáciu
- C.4.3 4 Vybudovať polder na zachytenie prívalových vôd
- C.4.3 5 Vyhlásiť ochranné pásmo vodárenského zdroja prameň-prekop
- C.4.3 6 Vybudovať vyprojektované rozšírenie vodojemu 50 m³ pri šachte Maximilián
- C.4.3 7 Zrekonštruovať vodojem 50 m³ v správe obce (bývalý vodojem Rudných baní)
- C.4.3 8 Predĺžiť existujúce vodovodné potrubia k existujúcim domom v západnej časti obce
- C.4.3 9 Vybudovať úsek zásobného vodovodného a kanalizačného potrubia pre rekreačné chaty v lokalite Šachtička ležiaci v katastrálnom území Španej Doliny
- C.4.6 10 Zväčšiť profil zakrytého koryta Banského potoka v úseku tenisových kurtov.

C. 4. 4 CIVILNÁ OCHRANA

Civilná ochrana obyvateľstva

C.4.4.1 Rešpektovať požiadavky vyplývajúce so záujmov civilnej ochrany (§8. odst.3, písm. m vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v zmysle §4 a §5 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadavkách a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

C.4.4.2 Rozsah povinnej výstavby zariadení CO na území obce v zmysle §4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení CO v znení neskorších predpisov: Ochranné stavby dobudovať v podzemných podlažiach, alebo úpravou nadzemných podlaží, musia tvoriť prevádzkovo uzavretý celok, budovať ich do miest najväčšieho sústredenia osôb, a musia mať zabezpečené vo vnútorných priestoroch mikroklimatické podmienky.

C.4.4.3 Civilnú ochranu obyvateľstva v obci Špania Dolina zabezpečiť jednoduchými úkrytmi budovanými svojpomocne. Vybudovať tento druh úkrytov v suterénoch resp. v prízemí obytných budov a v budovách občianskej vybavenosti s celkovou kapacitou 300 osôb. Tým bude zabezpečené úkrytie trvalo aj prechodne bývajúcich osôb. Obec sa pri zabezpečovaní úloh civilnej ochrany obyvateľstva riadi aj zákonom NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, ktorý určuje rozsah povinnej výstavby zariadení civilnej ochrany v riešenom území a zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia územia.

C.4.4.4 Zlepšením údržby koryta a prekrytého úseku Banského potoka a vybudovaním poldra znížiť nebezpečenstvo záplav v centre obce, kde je v súčasnosti ohrozených 10 budov a 20 obyvateľov.

C 5. ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VYTŮVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY, VRÁTANE PLÔCH ZELENÉ

C 5.1 ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT

C 5.1.1 Stavebná činnosť v pamiatkovej rezervácii musí zachovávať, obnovovať a dotvárať hlavné uličné priestory. Objekty môžu byť realizované na ploche pôdorysu, ktorý vznikol po asanácii pôvodného objektu. Architektonické riešenie objektu musí vychádzať z pôvodnej architektúry ľudového staviteľstva rezervácie. Výškovo a hmotovo nová zástavba nesmie prevýšiť pôvodnú okolitú zástavbu /max. 1 podlažie + podkrovia/ a má rešpektovať súčasnú členitosť terénu a pôvodnú parceláciu.

C 5.1.2 Pre zamedzenie nežiadúcej výstavby medzi hranicou pamiatkovej rezervácie Špania Dolina a hranicou lesa vyhlásiť v spolupráci s Pamiatkovým úradom ochranné pásmo pamiatkovej rezervácie. Kaplnku v lokalite Piesky vyhlásiť za Národnú kultúrnu pamiatku.

C 5.2 ZÁSADY OCHRANY, OBNOVY A PREZENTÁCIE HODNÔT ÚZEMIA

C.5.2.1 Zásady funkčného využitia územia

- **prípustné funkcie**
- historická funkcia: ťažba drahých kovov, administratívno-správna funkcia banskej činnosti, ťažba dreva, bývanie, drobná remeselná výroba (výroba cínového a medeného riadu, čipkárstvo)
- súčasná funkcia: obytná, rekreačná, kultúrno-spoločenská, služby
- cieľová funkcia: obytná, rekreačná, kultúrno-spoločenská, edukačná, drobné hospodárenie a výroba, malokapacitný obchod a služby
- **neprípustné funkcie:** funkcie poškodzujúce pamiatkové hodnoty územia (priemyselná a poľnohospodárska veľkovýroba, skladové hospodárstvo, veľké dopravné areály a komunikácie, čerpacie stanice pohonných hmôt, veľkopredajné priestory a iné veľkokapacitné stavebné zámery - hotelové komplexy a penzióny) a všetky iné funkcie, narúšajúce urbanizmus a charakter pamiatkového územia a sekundárne vyvolávajúce neprimerané nároky na dynamickú, statickú dopravu, technickú infraštruktúru a jej prvky, riešenia a zariadenia alebo iné nežiaduce nároky, nadmerným spôsobom zaťažujúce objekty alebo prostredie pamiatkovej rezervácie

C.5.2.2 Zásady ochrany pamiatkového územia.

1. Zachovať a udržiavať súčasnú funkciu pamiatkového územia s dôrazom na obytnú a rekreačnú funkciu a remeselnú výrobu.
2. Funkčné využitie nehnuteľností (stavby, pozemky, zeleň) v pamiatkovom území podriaďiť pamiatkovým hodnotám PR, ich kapacitným a stavebno-technickým možnostiam.

3. Dôsledky nového funkčného využitia nehnuteľností v pamiatkovom území nesmú spôsobiť úbytok ich pamiatkových hodnôt, narúšať ich pohľadovo, prevádzkovo a technickým riešením alebo inak znemožňovať ich vhodnú prezentáciu.
4. Preferovať využívanie existujúceho stavebného fondu, v prípade novej výstavby situovať ju len na miestach po zaniknutých objektoch vyznačených vo výkrese Zásad ochrany pamiatkového územia č. 5.
5. Domy banícke a ľudové využívať na obytnú funkciu, trvalé bývanie alebo rekreačné bývanie s možnosťami uplatnenia v cestovnom ruchu.
6. Objekty v centre obce (námestie) využívať na účely cestovného ruchu, reštauračné, obchodné, administratívne, edukačné alebo kultúrno-spoločenské účely.
7. Vhodnosť realizácie novej výstavby overiť architektonickou štúdiou zameranou na intaktnosť a syntagmatický (harmónia tvaru, proporcie, veľkosti, mierky, textúry, tektoniky, materiálu, ich významový a tvarový kontext) súlad s existujúcimi objektmi, ich súbormi a krajinou.
8. Vylúčiť umiestňovanie veľkoplošných parkovacích plôch, záchytné parkoviská lokalizovať mimo územia PR.
9. Prípustné je parkovanie rezidentov s minimálnymi nárokmi na plošnú výmeru a úpravy terénu.
10. Postupne znížiť mieru využívania námestia pre potreby statickej dopravy s perspektívou vytvorenia pešej zóny.
11. Dimenzovanie dopravnej infraštruktúry, súvisiacej s novými funkciami, overiť urbanisticko-architektonickou štúdiou.
12. Halda Maximilián – zachovať a udržiavať charakteristický prejav banskej činnosti (rekreačná, kultúrno-spoločenská a edukačná funkcia).

C.5.3 Zásady zachovania, údržby a regenerácie historického pôdorysu a parcelácie

Zásady zachovania a ochrany historickej pôdorysnej schémy

1. Zachovať, udržiavať a regenerovať špecifickú historickú pôdorysnú schému PR tvorenú historicky vyvinutou komunikačnou sieťou s bočnými uličkami a chodníkmi, verejnými priestranstvami (námestie, pľace), parceláciou, historickým jadrom (areál kostola, býv. správne centrum, objekty banskej činnosti) s typickou rozvoľnenou štruktúrou baníckych osídlení.
2. Zachovať, udržiavať a regenerovať princíp historickej parcelácie (tvar, veľkosť a orientácia parciel v členitom teréne).
3. **Novostavby stavať len na mieste zaniknutých objektov, určených vo výkrese Zásad ochrany pamiatkového územia č. 5, ich osadenie v teréne, veľkosť a tvar pôdorysu prispôbiť zaniknutému objektu zistenému na základe archívnych dokumentov a archeologického výskumu.**
4. Zachovať a udržať sieť súčasných cestných komunikácií a peších chodníkov Sprístupňujúcich jednotlivé objekty a pľace .
5. Vylúčiť vytváranie nových verejných komunikácií v území PR.
6. Zachovať, udržiavať a regenerovať pôvodnú morfológiu terénu, minimalizovať jeho úpravy.
7. Zachovať a udržať sieť jarkov a grantov. Jarky neprekrývať a upraviť vydláždením kameňom.

C.5.4 Zásady regulácie novej zástavby na území pamiatkovej rezervácie (PR)

1. Novostavby musia zodpovedať urbanistickému a architektonickému charakteru prostredia; možné je ich umiestňovať len na miestach po zaniknutých stavbách, vyznačených vo výkrese č. 2a.
2. Úprava objektov a umiestňovanie nových stavieb musí rešpektovať historickú zástavbu a harmonizovať s ňou. Vylúčiť akékoľvek stavebné zásahy, rušivo pôsobiace na zachovanie a prezentáciu pamiatkových hodnôt územia, dominantne sa prejavujúce na úkor historického prostredia a spôsobujúce veľkoplošné úpravy terénu.
3. Novostavby riešiť na obdĺžnikovom pôdoryse, jednopodlažné s možnosťou zobytnenia podkrovia, v prípade nerovnosti terénu s podmurovkou.
4. Zobytnenie podkrovia objektov na území PR je prípustné pri zachovaní charakteristického sklonu strechy a výšky hrebeňa strechy.
5. Na presvetlenie podkroví využívať hlavne okenné otvory v štítových stenách, vikiere realizovať v opodstatnených prípadoch; ich tvar a rozmer prispôbiť historicky zachovaným vzorom; vylúčiť realizáciu strešných okien.
6. Nadstavby objektov na území PR sú neprípustné.
7. Dostavby objektov na území PR majú doplnkovú funkciu a sú prípustné len v opodstatnených prípadoch (verandy, hosp. stavby a pod.) v pohľadovo neexponovaných polohách. Ich výraz podriadiť charakteru daného objektu.
8. Vylúčiť budovanie nových dominant.
9. Každý stavebný zámer overiť architektonickou štúdiou s dôrazom na hmotovo-priestorové a architektonické riešenie a individuálne pamiatkové hodnoty územia a jeho väzby na krajinný ráz.
10. Vylúčiť akékoľvek rezervné plochy v pamiatkovej rezervácii

Požiadavky na zachovanie, údržbu a regeneráciu hodnotnej objektovej skladby

C.5.5 Zásady ochrany charakteru tradičnej zástavby

1. Zachovať a udržiavať charakteristický spôsob zástavby historického jadra a rozvoľnenej zástavby baníckeho osídlenia.
2. Zachovať typické osadenie objektov v svahovitom teréne pozdĺž vrstevníc, s rovnobežne orientovaným hrebeňom strechy, jedno- až dvojpodlažných objektov baníckych domov.

Požiadavky na zachovanie, údržbu a regeneráciu hodnotnej objektovej skladby

C.5.5 Zásady ochrany charakteru tradičnej zástavby

1. Zachovať a udržiavať charakteristický spôsob zástavby historického jadra a rozvoľnenej zástavby banického osídlenia.
2. Zachovať typické osadenie objektov v svahovitom teréne pozdĺž vrstevníc, s rovnobežne orientovaným hrebeňom strechy, jedno- až dvojpodlažných objektov banických domov.

C.5.6 Zásady zachovania a ochrany historických dominánt a kompozície výškového zónovania pamiatkového územia

1. Zachovať a rehabilitovať jedinečnú historickú urbanistickú kompozíciu, jej výškové zónovanie vychádzajúce z morfológie terénu a existujúcich historických dominánt územia spoluvytvárajúcich panorámu a siluetu sídla.
2. Zachovať historickú hmotovo-priestorovú gradáciu PR a špecifický obraz sídla (prechod kompaktnejšej historickej urbanistickej štruktúry centra, cez rozvoľnenú zástavbu bývalého banického osídlenia do krajiny) a jeho vzťah k okolitej krajine.
3. Nevytvárať nové dominanty alebo priestorové akcenty, vnútorného alebo vonkajšieho obrazu sídla.
4. Zachovať historickú hmotovú skladbu objektov, bez navyšovania podlaží. Vylúčiť hmotové deformácie proporcií historických objektov nadstavovaním a realizáciou akýchkoľvek nevhodných priestorových hmôt.
5. Korigovať a eliminovať architektonickými prostriedkami účinky rušivo pôsobiacich novostavieb, či nevhodne prestavaných historických objektov (zmena prvkov strešnej roviny, uplatnené cudzorodé materiály, nevhodných farebností, detailov a pod.).
6. Uplatňovať pôvodný princíp osadenia objektov a ich mierky zodpovedajúcej historickej zástavbe.
7. V štruktúre banického osídlenia umiestňovať prízemné objekty s obytným podkrovím s prípadnou podmurovkou.
8. Regulovať výsadbu zelene, odstrániť solitérne vzrastlé dreviny, v pohľadovo exponovaných polohách urbanisticky cenných priestorov a dominánt alebo v blízkosti architektonicky hodnotných objektov.

C.5.7 Zásady zachovania, obnovy a prezentácie systému opevnenia.

1. Zachovať a prezentovať existujúci areál kostola, jeho časti opevnenia (Turecká bašta a kamenné múry).
2. Obnovu opevnenia realizovať s použitím tradičných materiálov a architektonických detailov (kameň, šindľová strieška, vápenná malta a omietka).
3. Zrekonštruovať kryté schodisko prepájajúce námestie s areálom kostola s použitím pôvodných materiálov a architektonického tvaroslovia.

C.5.8 Zásady diferencovaného prístupu k ochrane, obnove a údržbe objektov.

1. Obnovu národnej kultúrnej pamiatky chápať ako proces, založený na individuálnom prístupe ku konkrétnym hodnotám s dôrazom na zachovanie urbanistickej, dispozičnej,

hmotovo-priestorovej, výrazovej a ideovej autenticity a originality predmetnej nehnuteľnosti.

2. Zachovať a chrániť architektonické, umelecké, umelecko-remeselné artefakty a prvky, pôvodné materiály, povrchové a farebné úpravy, stavebné techniky a technológie NKP. Neprípustné je neopodstatnené nahradzovanie časových, slohových častí prvkov, či detailov, falzifikujúcich autentický stavebný vývoj, materiál a slohové zaradenie pamiatky.
3. Kópiou možno nahrádzať originálne historické prvky alebo materiály, ak stupeň poškodenia originálu je nezvratný. Kópia musí byť identická s originálom materiálovo tvarovo, konštrukčne, povrchovo a farebne a musí mať rovnaké vizuálne a funkčné vlastnosti.
4. V nevyhnutných prípadoch, ak nie je možné zachovať autentickú hmotu alebo materiál historických prvkov, dodržiavať zásadu kontinuity, t. j. zachovať nadväznosť na pôvodný materiál, technologický a remeselný postup.
5. Pri realizácii obnovy NKP a iných novodobých zásahoch do historických prvkov a materiálov uplatniť zásadu reverzibility (návrat do predchádzajúceho stavu).

C.5.9 Zásady úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území chápať ako proces s individuálnym prístupom, zameranom na ochranu exteriéru.

1. Stavebné úpravy a zmeny nehnuteľností, ktoré nie sú NKP, nerešpektujú pamiatkové hodnoty PR a pôsobia rušivo, zamerať na odstránenie a nápravu tohto nežiaduceho stavu a rehabilitáciu hodnôt pamiatkového územia.
2. Regenerovať nehnuteľnosti v PR, zosúladiť charakter objektov s ich hmotami, dispozíciou a funkčným využitím.

C.5.10 Zástavbu na území pamiatkovej rezervácie podľa pamiatkovej hodnoty rozdeliť na:

1. Nehnuteľnosti pamiatkovo-chránené, zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu; sú to nehnuteľnosti, ktoré tvoria podstatu pamiatkovej rezervácie, asanácia týchto objektov je neprípustná.
2. Nehnuteľnosti vytypované na vyhlásenie za NKP a zápis do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu; sú to nehnuteľnosti s existujúcimi pamiatkovými hodnotami, ktoré je potrebné v budúcnosti na území pamiatkovej rezervácie zachovať a chrániť
3. Nehnuteľnosti s pamiatkovou hodnotou sú nehnuteľnosti doplňujúce, s charakteristickou hmotou, autentickou fasádou, konštrukčným riešením a detailami použitými materiálmi, priaznivo dotvárajúce prostredie pamiatkovej rezervácie; je vhodné ich zachovať a chrániť.
4. Nehnuteľnosti rešpektujúce pamiatkové hodnoty územia, ale ktoré vyžadujú čiastočnú úpravu, napr. fasády, krytina, konštrukčných detailov; ide o nehnuteľnosti, ktoré prešli stavebnými úpravami bez znalosti a rešpektovania lokálnych charakteristických detailov.
5. Nehnuteľnosti nerešpektujúce pamiatkové hodnoty územia, rušivo pôsobiace svojim hmotovým ako aj výrazovým riešením, ktoré narušujú harmóniu historického prostredia a z hľadiska ochrany individuálnych hodnôt pamiatkového územia je potrebná ich prestavba a úprava, resp. náhrada.

C. 5. 11 Požiadavky na zachovanie, údržbu a regeneráciu výškového a priestorového usporiadania objektov

A. Národné kultúrne pamiatky.

1. Zachovať, udržiavať a regenerovať všetky pôvodné pamiatkové hodnoty (architektonické, výrazové, materiálové, konštrukčné riešenie, dispozíciu, umelecko- remeselné súčasti interiéru a exteriéru)
2. Zachovať a udržiavať výškové, objemové a priestorové usporiadanie Národnej kultúrnej pamiatky
3. Vylúčiť nadstavanie o ďalšie podlažie
4. Limitovať zobytnenie a iné využitie podkrovia, vhodnosť a spôsob presvetlenia podkrovia bude predmetom osobitného posúdenia; uprednostniť riešenie presvetlenia okennými otvormi v štítoch
5. Zachovať existujúce tvary striech a ich sklony
6. Vylúčiť zatepľovanie Národnej kultúrnej pamiatky
7. Vylúčiť dostavby a prístavby Národnej kultúrnej pamiatky

B. Nehnuteľnosti vytipované na vyhlásenie za NKP

- Zachovať, udržiavať a regenerovať všetky pôvodné pamiatkové hodnoty (architektonické, výrazové, materiálové a konštrukčné riešenie, dispozíciu, umelecko-remeselné súčasti interiéru i exteriéru).
- Zachovať a udržiavať výškové, objemové a priestorové usporiadanie objektov.
- Vylúčiť nadstavanie o ďalšie podlažie.
- Limitovať zobytnenie a iné funkčné využitie podkrovia, vhodnosť a spôsob presvetlenia podkrovia bude predmetom osobitného posúdenia; uprednostniť riešenie presvetlenia okennými otvormi v štítoch.
- Zachovať existujúce tvary striech a ich sklony.
- Vylúčiť ich zatepľovanie obvodových konštrukcií.
- Vylúčiť dostavby a prístavby.

C. Nehnuteľnosti s pamiatkovou hodnotou

- Zachovať, udržiavať a regenerovať všetky pôvodné pamiatkové hodnoty (architektonické, výrazové, materiálové, konštrukčné riešenie, dispozíciu, umelecko-remeselné súčasti exteriéru)
- Zachovať, udržiavať výškové, objemové a priestorové usporiadanie objektov ..
- Vylúčiť nadstavanie o ďalšie podlažie.
- Limitovať zobytnenie a iné funkčné využitie podkrovia, vhodnosť a spôsob presvetlenia podkrovia bude predmetom osobitného posúdenia; uprednostniť riešenie presvetlenia
- Zachovať existujúce tvary striech a ich sklony.
- Vylúčiť ich exteriérové zatepľovanie.
- Prípustnosť prístavieb bude predmetom osobitného posúdenia.

D. Nehnuteľnosti rešpektujúce pamiatkové hodnoty územia

- Udržiavať a rehabilitovať všetky zachované pamiatkové hodnoty (architektonické, výrazové, materiálové a konštrukčné riešenie, dispozíciu, umelecko-remeselné súčasti exteriéru).
- Zachovať, udržiavať ich výškové, objemové a priestorové usporiadanie.
- Vylúčiť nadstavanie o ďalšie podlažie.
- Limitovať zobytnenie a iné funkčné využitie podkrovia, vhodnosť a spôsob presvetlenia podkrovia

bude predmetom osobitného posúdenia; uprednostniť riešenie presvetlenia okennými otvormi v štítoch.

- Zachovať existujúce tvary striech a ich sklony.
- Vhodnosť ich zateplovania bude predmetom osobitného posúdenia.
- Prípustnosť prístavieb bude predmetom osobitného posúdenia.
- Stavebnými úpravami eliminovať nevhodné zásahy z predchádzajúceho obdobia.

E. Nehnuteľnosti nerešpektujúce pamiatkové hodnoty územia

- Vylúčiť opätovnú realizáciu takýchto nehnuteľností, charakterizovaných ako nerešpektujúce pamiatkové hodnoty územia.
- Prípadné stavebné úpravy zamerať na odstránenie ich nevhodného (architektonického, materiálového, konštrukčného a farebného) riešenia a eliminovať ich účinky v historickom prostredí.

F. Novostavby

- Situovať len na miestach po zaniknutých objektoch v zmysle výkresu Zásad ochrany pamiatkového územia č. 5.
- Realizovať jednopodlažné objekty obdĺžnikového pôdorysu s možnosťou zobytnenia podkrovia, s riešením presvetlenia okennými otvormi v štítoch; minimalizovať počet a rozmery vikierov, ich tvar odvodiť od charakteristických špaňodolinských hospodárskych vikierov (pultové, sedlové).
- Rešpektovať morfológiu terénu, vylúčiť neúmerné zásahy a netypické plošné úpravy terénu.
- Na vizuálne vnímateľných konštrukciách (fasády, podmurovky, podstrešné trámy, komínové telesá, výplne otvorov, strecha) použiť charakteristické materiály historicky doložené a zachované - drevo, kamery, pásový plech.
- Architektonický návrh riešiť podľa lokálnych typov a znakov ľudovej architektúry.
- Prípustné je, vzhľadom na osadenie stavby v teréne realizovať kamennú podmurovku.
- Murované stavby omietnuť hladkou omietkou, neobkladať soklovú časť. Vylúčiť použitie výraznej a atypickej farebnosti omietok.
- Typ strechy použiť sedlový spolvalbou, sedlový s pod lomenicou, valbový alebo kombináciu uvedených typov. Krytinu použiť drevený šindel, falcovaný plech v pásoch v hnedej až šedočiernej farebnej úprave alebo metrošindel v tmavosivej farebnosti.
 - Komíny realizovať podľa zachovaných vzorov - kónické obložené šindľom, kónické omietnuté ukončené poloblúkom alebo sedlovou striedskou.
- Okenné otvory realizovať obdĺžnikové podľa zachovaných vzorov. Okenné výplne použiť drevené 4-tabuľkové alebo 6-tabuľkové, 2-krídlové.
- Drevené výplne okien a dverí a všetky vizuálne vnímateľné drevené konštrukcie a prvky realizovať náterom tmavohnedej farebnosti (verandy, pod bitie, trámy, ...).
- Vytvárať nové dominanty je neprípustné.
- Vytvárať novú radovú zástavbu netypickú pre toto územie je neprípustné.
- V území PR vylúčiť realizáciu samostatne stojacich garáží
- V území PR je neprípustné stavať nebytové objekty s doplnkovou funkciou (prístrešky, altánky, a pod.).

G. V lokalitách evidovaných archeologických nálezov a nálezísk je navrhovateľ pri stavebnej alebo inej hospodárskej činnosti (napr. budovanie lesných zväžnic, kameňolomov ...) povinný v zmysle § 36 ods. 2 pamiatkového zákona požiadať KPÚ Banská Bystrica o vyjadrenie k zámeru stavby z

dôvodu záchrany archeologických nálezov a situácií. V historickom jadre obce je predpoklad archeologických nálezov aj v interiéroch jestvujúcich domov. Vzhľadom na to je potrebné požiadať o vyjadrenie aj v prípade rekonštrukcií jestvujúcich domov pokiaľ sa predpokladá zásah do terénu (znižovanie podláh, budovanie suterénov, nové inžinierske siete, drenáže ...) aj v prípade, že ide o práce, ktoré je možné realizovať ako drobné stavebné úpravy.

Potenciálne miesta archeologických nálezov predstavujú haldy, ako aj sedimenty Richtárskeho potoka, kde je veľký predpoklad prítomnosti archeologických nálezov transportovaných vodnou eróziou z celej doliny Pieskov. Výskyt archeologických nálezov sa predpokladá aj na trase banského vodovodu. Ide o sústavu zberných, náhonových a spojovacích jarkov privádzajúcich vodu z Nízkych Tatier k banským dielam.

Je možné, že pri zemných prácach v riešenom území mimo vyššie uvedených lokalít budú zistené dosiaľ neznáme archeologické nálezy a náleziská. V súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov je KPÚ Banská Bystrica dotknutým orgánom štátnej správy v každom konaní stavebného úradu týkajúceho sa stavebnej činnosti ako aj rekonštrukcie historických objektov, ktorá predpokladá zemné práce na predmetnom území.

Objekty a pozostatky po banskej činnosti nachádzajúce sa mimo hraníc Pamiatkovej rezervácie Špania Dolina evidovať v osobitnom zozname pamätihodností v zmysle pamiatkového zákona

Pri akomkoľvek zásahu, alebo úprave nehnuteľností (novostavby, prestavby, terénne úpravy mimo pamiatkového územia, musia takéto realizácie svojim funkčným, objemovým, architektonickým a materiálovým riešením rešpektovať pamiatkové hodnoty územia definované v Zásadách ochrany pamiatkového územia Pamiatková rezervácia Špania Dolina.

C 6. ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

C 6.1 Ovzdušie

1. Obmedziť zdroje znečisťovania ovzdušia vylúčením pohybu a odstavovania motorových vozidiel návštevníkov obce vo vnútri hranice pamiatkovej rezervácie. Povoľiť vjazd iba majiteľom rodinných a rekreačných domov, obyvateľom s trvalým pobytom a ich rodinným príslušníkom.
2. Obmedziť aj vjazd zásobovacích vozidiel do obchodných a stravovacích zariadení iba počas obcou povolených hodín.
3. Za hlavné vykurovacie médium považovať elektrinu. Obmedziť používanie tuhých palív na vykurovanie a prípravu teplej vody.

C 6.2 Voda

1. Zabezpečiť vodárenské zdroje proti prístupu nepovoláných osôb
2. Urýchliť prípravu a vybudovanie obecnej kanalizácie a ČOV s cieľom zlepšiť kvalitu vody v Banskom potoku.

C 7. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE A HRANÍC MEDZI SÚVISLE ZASTAVANÝM ÚZEMÍM, ÚZEMÍM URČENÝM NA ZASTAVANIE A OSTATNÝM ÚZEMÍM OBCE

Zastavané územie obce je vymedzené hranicou určenou k 1. 1. 1990. Hranica zastavaného územia je rozšírená o plochy skutočne zastavaného územia, včítane plôch na ktoré sú vydané stavebné povolenia. Vo východnej časti katastra v lokalite Šachtička sa hranica zastavaného územia rozširuje o pozemok pre 9 rekreačných chát.

Dôležitou hranicou je vymedzená hranica pamiatkovej rezervácie. Uvedené hranice sú premietnuté vo výkresoch č. 2 až 6 grafickej časti.

C 8. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Ochranné pásma dopravných zariadení a technickej vybavenosti

V riešenom území je potrebné rešpektovať v zmysle zákona č. 135/1961 (cestný zákon) v znení neskorších predpisov tieto ochranné pásma, ovplyvňujúce riešené územie:

- 100 metrov od osi vozovky príslušného jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia,
- 50 metrov od osi vozovky cesty I. triedy,
 - 25 metrov od osi vozovky cesty II. triedy
 - 20 metrov od osi vozovky cesty III. triedy
 - 15 metrov od osi vozovky miestnej komunikácie.

- ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, predpis č. 35/1984 Zb. a 193/1997 Z. z. V cestnom ochrannom pásme je zakázaná, alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cestu, alebo premávku na nej (výnimku zo zákazu činnosti v cestnom ochrannom pásme udeľuje príslušný cestný správny orgán v štádiu prípravnej dokumentácie)

- ochranné pásmo vodných tokov

- V zmysle §49 ods. 2 zákona č.364/2004 v znení neskorších predpisov manipulačné pásma pobrežných pozemkov vodných tokov a vodohospodárskych objektov v šírke 5 m pre malé vodné toky, a 10 m pre vodohospodársky významné toky pretekajúce riešeným územím
- zabezpečiť ochranu inundačných území tokov, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle Zákona o ochrane pred povodňami č. 7/2010 Z.z.

- ochranné pásmo elektrických zariadení

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z., o energetike v znení neskorších predpisov §43 je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
- od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m, 2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre

zavesené káblové vedenie 1 m

v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
 - ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. v znení neskorších predpisov §43 je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 15 m.
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. v znení neskorších predpisov §43 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle § 36 zákona č. 251/2012 Z.z.,:
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení

- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice

- ochranné pásma vodovodu a kanalizácie

Podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (vodný zákon) je určené od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obidve strany:

- do priemeru 500 mm 1,5 m,
- nad priemer 500 mm 2,5 m

a podľa STN 75 6101 a STN 73 6005 ochranné pásma

- od osi vodovodnej prípojky obojstranne 2,0 m,
- od osi kanalizačnej prípojky obojstranne 0,75 m.

ochranné pásma podzemných rozvodov závlahovej vody 5 m a odvodňovacích kanálov v zmysle §49 ods. 2. zák. č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

- ochranné pásma vodojemov

areály objektov vodojemov sú vymedzené oplotením, ktoré chráni samotný objekt ako aj akumuláciu vody pred prípadným nebezpečenstvom.

- ochranné pásma vodárenských zdrojov

- ochranné pásma vodárenských zdrojov „Tajch - štola“, „Pri vodojeme“, a „Šachticky“ I. stupňa v hraniciach oplotenia a II. stupňa týchto zdrojov sú zakreslené vo výkrese č.4A, 7
- vodárenský zdroj „Prameň – prekop“ je zachytený v podzemí, ochranné pásma I. stupňa nie je určené na povrchu terénu ale pozostáva zo záchytného objektu chráneného zo strany prekopu železnými dverami, ochranné pásma II. stupňa je zakreslené vo výkrese č.4A, 7
- ochranné pásma verejných vodovodov a kanalizácií je 1,5 m u potrubia do DN 500 mm a 2,5 m u potrubia nad DN 500 mm od vonkajšieho okraja potrubia
- ochranné pásma vodojemov v hranici oplotenia
- ochranné pásma vodohospodársky významných tokov je stanovené v šírke 10 m od brehovej čiary a u drobných vodných tokov 5 m od brehovej čiary
- celé katastrálne územie obce leží v Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry západ

- ochranné pásma elektronických komunikácií

- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle zákona o elektronických komunikáciách č. 351/2011 Z. z. v znení neskorších predpisov

Pri riadení rozvoja územia obce považovať za limity rozvoja územia ochranné pásma elektronických komunikácií, a to:

1) ochranné pásma vedenia široké 1,5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a po celej dĺžke trasy, pričom hĺbka a výška OP je

- a) pri podzemnom vedení 2 m od úrovne zeme,
- b) pri nadzemnom vedení v okruhu 2m.

V ochrannom pásme je zakázané

- 1) umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť vedenie alebo bezpečnú prevádzku siete,
- 2) vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku sietí, pridružených prostriedkov a služieb.

Ochranné pásma elektronických komunikácií v zmysle vyššie uvedených limitov nie sú v grafickej časti ÚPN obce vzhľadom na mierku spracovania vyznačené.

Ochranné pásma vymedzené podľa osobitných predpisov

- **ochranné pásmo lesa** vo vzdialenosti 50 m od okraja lesných pozemkov v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v platnom znení. V prípade realizácie stavieb v ochrannom pásme lesa je potrebné požiadať dotknutý orgán štátnej správy o záväzné stanovisko podľa § 10 odst. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch k vydaniu rozhodnutia o umiestnení stavieb a o využití územia vo vzdialenosti do 50 m od okraja lesných pozemkov.
- V zmysle zákona č. 143/1998 Z.z. §30 o civilnom letectve (letecký zákon) v znení neskorších predpisov, je potrebný súhlas Dopravného úradu Slovenskej republiky na stavby a zariadenia: - vysoké 100 m a viac nad terénom (§30 ods. 1, písm a), - stavby a zariadenia 30 m a viac umiestnené na prírodných, alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§30 ods. 1, písm b), - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§30 ods. 1, písm c).
- V riešenom území - sú evidované archeologické nálezy a archeologické situácie. Sú vyznačené v grafickej časti dokumentácie. Je možné, že pri zemných prácach v riešenom území budú zistené nové archeologické nálezy, resp. archeologické situácie. V súlade s ustanovením zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu a zákona č. 50/1976Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov si stavebníci vyžadujú ku každej stavebnej činnosti rozhodnutie od KPÚ Banská Bystrica, ktorý rozhodne o prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum.

Hygienické ochranné pásma

- **ochranné pásmo pohrebiska**
podľa § 15, ods. 7 zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve je 50 m od hranice pozemku pohrebiska.
- **hygienické ochranné pásmo**
od objektov živočíšnej výroby je 1 m na každú VDJ (veľkú dobytčiu jednotku).
- **hygienické ochranné pásmo čistiarne odpadových vôd**
50 m od obytného územia s uzavretou technológiou bez čistenia vzduchu.

Ochranné pásmo chránených ložiskových území

V katastrálnom území obce Špania Dolina sa nachádza výhradné ložisko „Špania Dolina - Glezúr -

Piesky - Mária Šachta; medené rudy (651)“ s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečuje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Bratislava, Bratislava.

Podľa § 15 ods. 1 banského zákona pre zabezpečenie ochrany nerastného bohatstva vychádzať z podkladov Ministerstva životného prostredia SR, postupovať podľa osobitných predpisov.

Ministerstvo požaduje dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania a podľa § 17 ods. 5 a § 26 ods. 3 banského zákona vyznačiť hranice chránených ložiskových území a dobývacích priestorov v územnoplánovacej dokumentácii.

Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložiska, aj územie v blízkosti chráneného ložiskového územia nevyužívať ako obytné, prípadne rekreačné územie s novými stavbami.

Súlad navrhovaného rozvoja obce s rozhodnutím, ktorým bolo určené „Výhradné ložisko 651 – Špania Dolina – Glezúr – Piesky – Mária šachta“ s určeným chráneným ložiskovým územím, s podmienkami jeho ochrany.

Obmedzenie niektorých činností v chránenom ložiskovom území

V záujme ochrany nerastného bohatstva sa nesmú v chránenom ložiskovom území zriaďovať stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, pokiaľ sa na to nedalo záväzné stanovisko podľa tohto zákona.

Ak je nevyhnutné vo verejnom záujme umiestniť stavbu alebo zariadenie nesúvisiace s dobývaním výhradného ložiska v chránenom ložiskovom území, treba dbať na to, aby sa čo najmenej narušilo využitie nerastného bohatstva. Znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradných ložísk nerastov možno len v osobitne odôvodnených prípadoch, ak ide o mimoriadne dôležitú stavbu alebo zariadenie alebo ak sa stavbou alebo zariadením sťaží alebo znemožní dobývanie len malého množstva zásob výhradného ložiska.

Povoľovanie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území

Povolenie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území, ktoré nesúvisia s dobývaním, môže vydať príslušný orgán podľa osobitných predpisov len na základe záväzného stanoviska obvodného banského úradu, ktorý je v konaní dotknutým orgánom

V chránenom ložiskovom území je navrhnutých desať rodinných domov a jeden objekt občianskej vybavenosti – všetky navrhované objekty sú riešené na plochách po zaniknutých objektoch.

Navrhovaný rozvoj obce nemá žiadny vplyv na staré banské diela.

Riziká stavebného využívania územia

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov posúdiť a overiť inžiniersko - geologickým prieskumom

C 9. PLOCHY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, NA VYKONANIA DELENIA A SCEĽOVANIA POZEMKOV, NA ASANÁCIU A NA CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY

Pre verejnoprospešné stavby sú vyčlenené plochy, na ktorých budú vybudované dopravné stavby, plochy pre chýbajúce zložky technickej infraštruktúry, chýbajúce objekty sociálnej infraštruktúry, pre verejnú zeleň a ekostabilizačnú výsadbu.

C 10. URČENIE ÚZEMÍ PRE KTORÉ JE POTREBNÉ OBSTARÁŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY

V podmienkach Španej Doliny nie je potrebné obstarávať územný plán zóny. Pre detailnejšie riešenie navrhovaných obytných území postačia urbanistické štúdie.

C 11. ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

Verejnoprospešné stavby Územného plánu Veľkého územného celku banskobystrického kraja

- B 1-** 1.4.cesta I/59 v úseku Banská Bystrica - Donovaly - hranica Žilinského kraja, rekonštrukcia (kategória C 11,5/70,60), vylúčenie kamiónovej dopravy z dôvodu ochrany vodných zdrojov,
- **500 m úsek južne od obce Staré Hory.**

Poznámka: Riešeného územia sa dotýka krátky úsek cesty I/59 južne od obce Staré Hory.

Verejnoprospešné stavby územného plánu obce Špania Dolina **Doprava**

- D 1** rekonštrukcia cesty III. triedy v súlade s požiadavkami STN vo funkcii zberných komunikácií B3
- D 2** rekonštrukcia existujúcich obslužných komunikácií vo funkcii C3 v kategóriách v súlade s požiadavkami STN 73 6110 Projektovanie miestnych komunikácií (nezobrazuje sa v grafike)
- D 3** rekonštrukcia upokojených komunikácií D1 v kategóriách v súlade s požiadavkami STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií (nezobrazuje sa v grafike)
- D 4** na komunikáciách ukončených slepo plochy pre otáčanie vozidiel (nezobrazuje sa v grafike)
- D 5** nové obslužné komunikácie vo funkcii C3, resp. upokojených komunikácií D1, v kategórii v súlade s požiadavkami normy a samostatné vybočovacie pruhy hromadnej dopravy mimo komunikačnej siete s parametrami v súlade s požiadavkami noriem,
- D 6** povrchová úprava peších trás v obci

D 7 záchytné parkovisko pri vjazde do obce

Vodné hospodárstvo

V 1 prepojenie vodovodných systémov a zvýšenie kapacity vodojemov

V 2 rekonštrukcia vodovodného potrubia

V 3 vybudovanie obecnej splaškovej a dažďovej kanalizácie + ČOV

V 4 vybudovanie poldra na zachytenie prívalových vôd

V 5 rekonštrukcia prekrytej časti Banského potoka

Energetika a elektronické komunikácie

**E 1 preloženie všetkých vzdušných VN a NN vedení a prípojok do zemných káblov
včítane vedení pre verejné osvetlenie vo vnútri hranice pamiatkovej rezervácie**

E 2 prebudovanie stožiarových trafostaníc na murované

**E 3 dobudovanie siete elektronických komunikácií optickými káblami v zastavanom území
obce aj v priestore Panský diel - Šachtica**

Odpadové hospodárstvo

O 1 vybudovanie triediaceho dvora komunálneho odpadu

**O 2 vybudovanie polopodzemného kontajnera deleného pre zber zložiek separovaného
odpadu**

Verejná zeleň

Z 1 Rozšírenie plôch verejnej zelene v centre obce a pri záchytnom parkovisku.

C 12. SCHÉMA ZÁVÄZNEJ ČASTI A VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

Neoddeliteľnou súčasťou záväznej časti je schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb, ktorá je graficky vyjadrená vo výkresoch č. 2 a 2a grafickej časti dokumentácie s plným názvom: „Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia + záväzná časť a verejnoprospešné stavby.

Vymedzenie verejnoprospešných stavieb a plôch pre verejnoprospešné stavby je podkladom pre prípadné vyvlastnenie pozemkov alebo stavieb, alebo obmedzenie vlastníckych práv k nim podľa § 108, 109 a 110 stavebného zákona, pokiaľ nebude možné riešenie majetkovoprávných vzťahov dosiahnuť dohodou, alebo iným spôsobom.

D. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

1. V pamiatkovej rezervácii Špania Dolina sú situované nasledovné národné kultúrne pamiatky:

(číslo Ústredného zoznamu pamiatkového fondu, unifikovaný názov kultúrnej pamiatky, súpisné číslo, parcelné číslo)

82/1-9, kostol s areálom, súp. č. 243, parc. č. 1 83/1,
klopačka, súp. č. 102, parc. č. 330
183/1, pomník so súsoším, - parc. č. 324
1495/1, dom banícky č. 18, 19, parc. č. 83, 84
1496/1, dom banícky č. 23, parc. č. 100
1497/1, dom banícky 24, parc. č. 102
1498/1, dom banícky č. 25, 26, parc. č. 106
1499/1, dom banícky č. 43, parc. č. 353
1501/1, dom banícky č. 65, parc. č. 385
1503/1, dom banícky č. 121, parc. č. 612
1504/1, dom banícky č. 124, parc. č. 597
155/I, dom banícky č. 137, parc. č. 286
1506/1, dom banícky č. 137, parc. č. 586
1507/1, dom banícky č. 155 parc. č. 127
1508/1, dom banícky č. 214, parc. č. 616
2623/1, dom banícky č. 144, parc. 241
2899/1, dom banícky č. 31, parc. č. 294
2936/1, dom banícky č. 57, parc. č. 390
3034/1, dom banícky č. 2, parc. č. 5
1 3036/1, dom banícky č. 12, parc. č. 13
3037/1, dom banícky a pivnica č. 13, parc. č. 11
3040/1, dom banícky č. 17, parc. č. 80
3042/1, dom banícky č. 22, parc. č. 99
3044/1-2, dvor hospodársky, súp. č. 28,29, parc. č. 272,273
3045/1, dom banícky č. 32, parc. č. 299
3046/1, dom banícky č. 33, parc. č. 292
3047/1, dom banícky č. 36, parc. č. 311
3048/1, dom banícky č. 41, parc. č. 321
3050/1, dom banícky č. 47, parc. č. 349
3051/1, dom banícky č. 50, parc. č. 344
3052/1, dom banícky č. 52, parc. č. 343
3053/1, dom banícky č. 55, parc. č. 347
3054/1, dom banícky č. 56, parc. č. 374
3055/1, dom banícky č. 60, parc. č. 381
3056/1, dom banícky č. 61, parc. č. 376
3058/1, maštal', súp. č. 70, parc. č. 424
3059/1, dom banícky č. 76, 77, parc. č. 441
442 3060/1, dom banícky č. 80, parc. č. 456
3061/1, dom banícky č. 81, parc. č. 438
3062/1, dom banícky č. 82, parc. č. 434
3063/1, dom banícky č. 83, parc. č. 435
3064/1, dom banícky č. 89, parc. č. 465

3065/1, dom banícky č. 93, parc. č. 503
 3067/1, dom banícky č. 96, parc. č. 422
 3067/1, dom banícky č. 106, parc. č. 495
 3068/1, dom banícky č. 106, parc. č. 495
 3069/1, dom banícky č. 107, parc. č. 493
 3070/1, dom banícky č. 108, parc. č. 491
 3071/1, stavba hospodárska, súp. č. 109, parc. č. 490
 3072/1, dom banícky č. 111, parc. č. 488
 3073/1, dom banícky č. 112, parc. č. 555
 3074/1, dom banícky č. 113, 114, parc. č. 558
 3075/1, dom banícky č. 115, parc. č. 552
 3076/1-2, dom banícky a stavba hospodárska, súp. č. 117, parc. č. 544
 3077/1, dom banícky č. 119, parc. č. 609
 3078/1, dom banícky č. 120, parc. č. 610
 3079/1-2, hostinec a stavba hospodárska, súp. č. 122, parc. č. 599, 600, 602
 3080/1, dom banícky č. 125, parc. č. 571
 3081/1, dom banícky č. 129, parc. č. 289
 3082/1, dom banícky č. 131, parc. č. 284
 3083/1, dom banícky č. 140, parc. č. 269
 3084/1, dom ľudový č. 145, parc. č. 240
 3085/1, komora, súp. č. 150, parc. č. 243
 3086/1-2, dvor hospodársky, súp. č. 152, 153, 154, parc. č. 248, 249,
 252 3087/1, dom ľudový č. 165, parc. č. 222
 3088/1, dom ľudový č. 169, parc. č. 208
 3089/1, dom banícky č. 171, parc. č. 190
 3090/1, dom banícky č. 182, parc. č. 204
 3091/1, dom ľudový č. 186, 187, parc. č. 194, 196
 3092/1, kaplnka - parc. č. 535
 3093/1, škola, súp. č. 132, parc. č. 283/1,2
 3425/1, dom ľudový č. 136, parc. č. 585
 3426/1, dom ľudový č. 242, parc. č. 243

2. V katastrálnom území obce Špania Dolina, mimo pamiatkového územia, je situovaná národná kultúrna pamiatka:

3041/1-2, dvor hospodársky, súp. č. 19,20, parc. č. 120, 123

Evidované staré banské diela v katastrálnom území obce Špania dolina					
Č	Názov	Typ objektu	Odhadovaný rozmer objektu	Špecifikácia suroviny	Sanácia
0	Ferdinand šachta	1 - šachta	10x10m	Cu rudy	4 - ohrozenie bezpečnosti
3	Ján Obernauer šachta	1 - šachta	8x8m	Cu rudy	1 - sanácia nie je potrebná
	Mária šachta	1 - šachta	15x15m	chalko pyrit	4 - ohrozenie bezpečnosti
	Šachta František	1 - šachta		Cu rudy	1 - sanácia nie je potrebná
6	Šachta Ludvik (Ludovika)	1 - šachta	4x4m	Cu rudy	4 - ohrozenie bezpečnosti

1	Šachta Maximilián	1 - šachta		rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
6	L'adová štôlna	2 - štôlna		rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
9	Denná štôlna	2 - štôlna	2x2m	rudý Cu	4 - ohrozenie bezpečnosti
5	Dopravný prekop	2 - štôlna	3x3m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
2	Dopravný prekop	2 - štôlna	3x3m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
0	Ferdinand dedičná štôlna	2 - štôlna	2x2m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Horná Clement štôlna	2 - štôlna	2x2m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
4	Južná dedičná štôlna	2 - štôlna		rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Južná kutacia štôlna	2 - štôlna	2x1 m	pyrit chalko	1 - sanácia nie je potrebná
	Karol dedičná štôlna	2 - štôlna		pyrit chalko	1 - sanácia nie je potrebná
	Mária vetracia štôlna	2 - štôlna	4x4m	pyrit, chalko, tetraedit	1 - sanácia nie je potrebná
5	Spodná odvodňovacia štôlna	2 - štôlna		rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
1	Štôlna "D"	2 - štôlna	3x6m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
5	Štôlna "H"	2 - štôlna	2x6m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
3	Štôlna "S"	2 - štôlna		rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
6	Štôlna "Vodná"	2 - štôlna		rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Štôlna bez mena	2 - štôlna	2x1m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
7	Štôlna bez mena	2 - štôlna		rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
8	Štôlna bez mena	2 - štôlna		rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
2	Štôlna bez mena	2 - štôlna	1x1m	rudý Cu	4 - ohrozenie bezpečnosti
4	Štôlna Cyril	2 - štôlna	3x6m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
0	Štôlna č. IV	2 - štôlna		rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
6	Štôlna F	2 - štôlna		rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
2	Štôlna Fajtlová	2 - štôlna	2x2m	rudý Cu	4 - ohrozenie bezpečnosti
5	Štôlna Farb (Zelená)	2 - štôlna		rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
3	Štôlna Farebná	2 - štôlna	2x1m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
9	Štôlna Hamor	2 - štôlna	2x1m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Štôlna Ivan	2 - štôlna	4x4m	chalko	1 - sanácia nie je potrebná

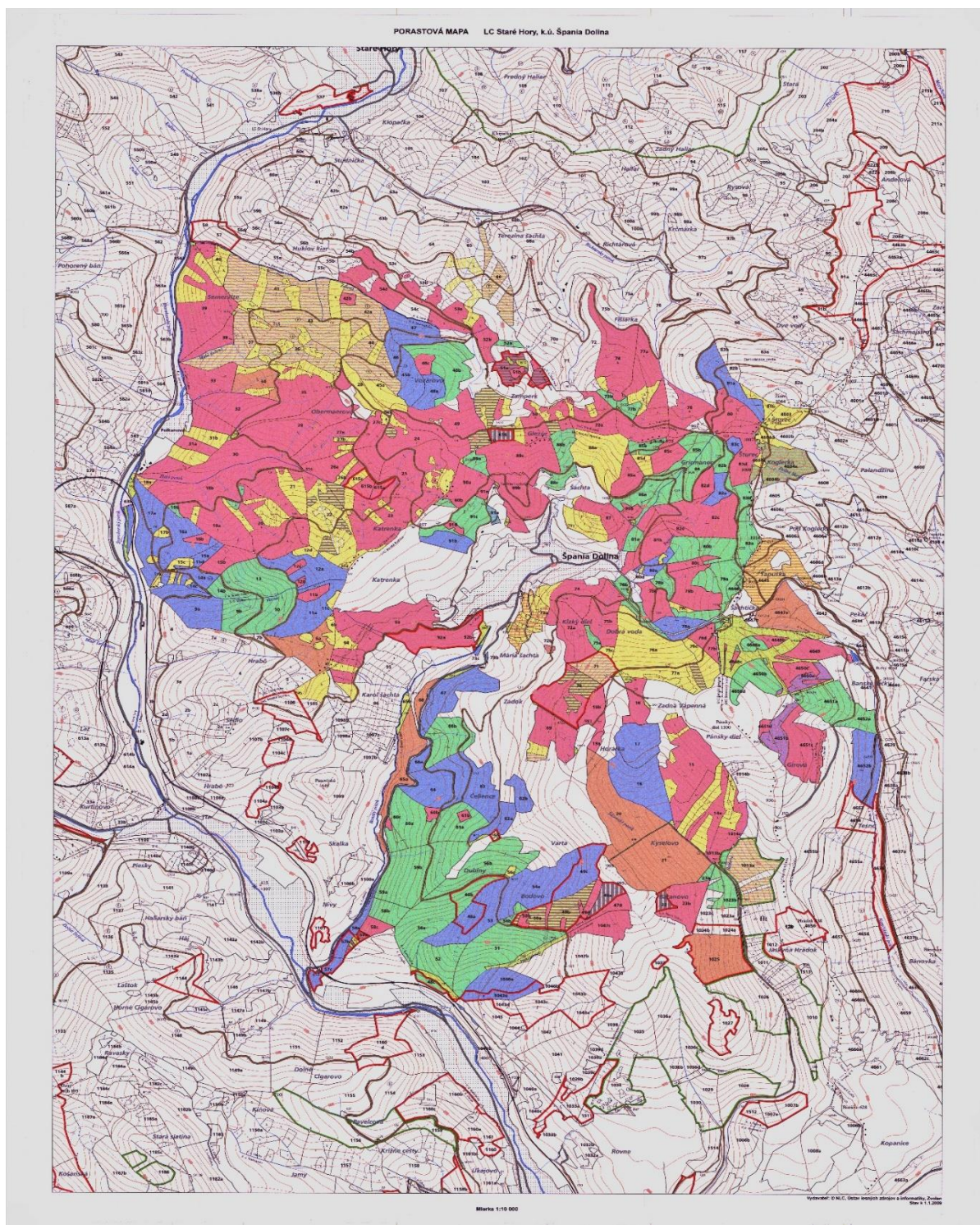
				pyrit, tetraedit	
4	Štôlna Ján	2 - štôlna	2x1m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
2	Štôlna Michal	2 - štôlna	2x1m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
9	Štôlna P-3	2 - štôlna	4x8m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
7	Štôlna P-4	2 - štôlna	2x4m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
6	Štôlna Piesky	2 - štôlna	3x3m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
0	Štôlna Piesky - P-9-Z	2 - štôlna	2x2m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
2	Štôlna Rudobanská	2 - štôlna	3x8m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
4	Štôlna Svätotrojičná	2 - štôlna	2x6m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Štôlna Terezia	2 - štôlna	1x3m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Vetracia štôlna	2 - štôlna	2x4m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
0	Vetracia štôlna č.2	2 - štôlna	2x2m	rudý Cu	4 - ohrozenie bezpečnosti
8	Vetracia štôlna šachty Ludevík	2 - štôlna	2x4m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Odkalisko	3 - odkalisko	200x90m	chalko pyrit, tetraedit	2 - žiada sa povrchová úprava
1	Pinga	4 - pinga	6x6m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Pingové pole	4 - pinga	100x50m	rit tetraedit	1 - sanácia nie je potrebná
1	Halda	5 - halda	15x10m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
#	Halda	5 - halda	10x4m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
8	Halda štôlne č. P-4	5 - halda	30x10m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
0	Halda štôlne č. P-3	5 - halda	40x20m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
6	Halda štôlne "H"	5 - halda	30x15m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
8	Halda štôlne bez mena	5 - halda	40x40m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
1	Halda Ferdinand šachty	5 - halda	100x40m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Halda Južnej kutacej štôlne	5 - halda	45x25m	chalko pyrit	1 - sanácia nie je potrebná
	Halda Karol dedičnej štôlne	5 - halda	120x50m	chalko pyrit	1 - sanácia nie je potrebná
	Halda Mária šachty	5 - halda	100x60m	chalko pyrit	1 - sanácia nie je potrebná
	Halda Mária šachty	5 - halda	100x90m	chalko pyrit	2 - žiada sa povrchová úprava
	Halda Márie vetracej štôlne	5 - halda	60x40m	chalko pyrit, tetraedit	1 - sanácia nie je potrebná

9	Halda Maximilián šachty	5 - halda	300x120m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Halda pred bezmennou štôľňou	5 - halda		rit tetraed	1 - sanácia nie je potrebná
5	Halda Svätotrojičnej štôľne	5 - halda	10x18m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
4	Halda šachty Ján Obernauer	5 - halda	80x40m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
7	Halda šachty Ludvik	5 - halda	150x100m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
2	Halda štôľne "D"	5 - halda	80x60m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
4	Halda štôľne "S"	5 - halda	100x40m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
	Halda štôľne bez mena	5 - halda	30x15m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
1	Halda štôľne bez mena	5 - halda	50x90m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
9	Halda štôľne bez mena	5 - halda	40x30m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
0	Halda štôľne bez mena	5 - halda	50x40m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
1	Halda štôľne bez mena	5 - halda	40x40m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
4	Halda štôľne bez mena	5 - halda	70x50m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
6	Halda štôľne bez mena	5 - halda	50x30m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
	Halda štôľne bez mena	5 - halda	50x20m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Halda štôľne bez mena	5 - halda	40x20m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Halda štôľne bez mena	5 - halda	10x8m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
5	Halda štôľne Cyril	5 - halda	25x10m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
7	Halda štôľne F	5 - halda	50x30m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
3	Halda štôľne Fajtlová	5 - halda	30x15m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
1	Halda štôľne Ferdinand	5 - halda	200x30m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
0	Halda štôľne Hamor	5 - halda	10x4m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Halda štôľne Horný Clement	5 - halda	8x6m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
	Halda štôľne Ivan	5 - halda	50x30m	chalko pyrit, tetraedit	2 - žiada sa povrchová úprava
5	Halda štôľne Ján	5 - halda	60x20m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
3	Halda štôľne Michal	5 - halda	70x25m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
3	Halda štôľne Rudobanská	5 - halda	50x20m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
	Halda štôľne Terezia	5 - halda	3x8m	Cu	1 - sanácia nie je potrebná

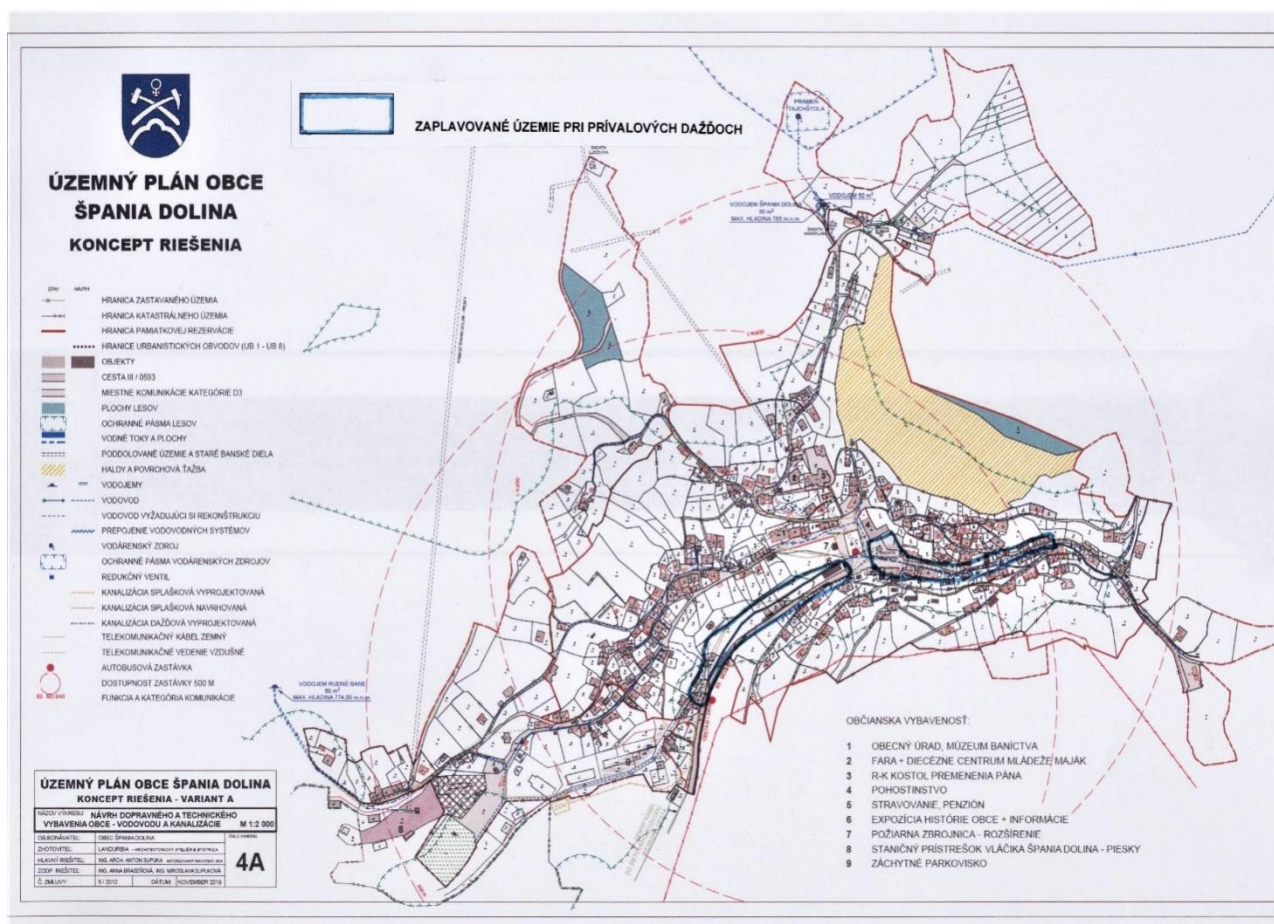
				rudý	
9	Halda vetracej štôlne	5 - halda	100x60m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
	Halda vetracej štôlne	5 - halda	150x30m	rudý Cu	1 - sanácia nie je potrebná
3	Haldy štôlne bez mena	5 - halda	100x100m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
5	Haldy štôlne bez mena	5 - halda	100x100m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
	Haldy štôlne Piesky	5 - halda	150x50m	rudý Cu	2 - žiada sa povrchová úprava
	Pokusná halda	5 - halda	80x40m	rudý Cu	3 - riziko geochemického znečistenia
	Starý komín	6 - komín	5x5m	rudý tetraed	1 - sanácia nie je potrebná
	Starý komín	6 - komín	5x5m	rudý tertaed	1 - sanácia nie je potrebná
8	Starý komín	6 - komín	4x4m	rudý Cu	4 - ohrozenie bezpečnosti

Zdroj: Mapový server Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra

Porastová mapa katastrálneho územia Špania Dolina

Ing. arch. Anton Supuka LANDURBIA Banská Bystrica

Radónové riziko

